

Zawartość

Wprowadzenie.....	1
Wstęp	3
Trochę o spółdzielczości, w tym bankowej.....	4
Powstanie banku.....	10
Czas po założeniu	13
Okres 1920-1939	16
Po II wojnie światowej	25
Lata 1950-1989	28
Transformacja gospodarcza 1990-2000.....	39
Bank Spółdzielczy w XXI wieku	50
Wyróżnienia, wydarzenia	84
Zakończenie	108
Bibliografia	108
Aneksy	109

Wprowadzenie

Jubileusz istnienia Banku Spółdzielczego w Sierakowicach jest okazją do refleksji nad tym, czy mały bank potrzebny jest we własnej okolicy i godny zaufania, czy warto z nim współpracować, lokować własne kapitały, a także czy można liczyć na jego pomoc w chwilach potrzeby. Działają przecież duże, międzynarodowe banki z nieograniczonymi możliwościami. Zawsze ludzi nurtuje pytanie, które są bezpieczne i zechcą się pochylić nad potrzebami społeczności lokalnej. Aby na to odpowiedzieć, trzeba znać historię swojego Banku Spółdzielczego, by porównać ją z rozreklamowaną działalnością dużych korporacji.

Naród polski i Kaszubi - w pewnym sensie - zawdzięczają kasom spółdzielczym odzyskanie niepodległości. Bo zanim upadły mocarstwa zaborcze, Polacy dzięki działalności kas samopomocowych, nauczyli się gospodarować, zarządzać i bezpiecznie lokować swoje kapitały, a ostatecznie budować dobrobyt własny i Ojczyzny. W 1913 r. w zaborze pruskim

działało 221 banków zrzeszających ok. 140 tys. członków. W okresie międzywojnia szybko się rozwijały i specjalizowały. Stosunkowo dobrze przetrwały kryzysy gospodarcze. Przed II wojną światową działało w Polsce 5 597 spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowych, które zrzeszały ponad 1,5 mln członków. To znaczy, że prawie każdy światły rzemieślnik, przedsiębiorca i rolnik do nich należał. Po II wojnie światowej szybko się odradzały, ale komuniści ograniczali ich działalność i samodzielność. Nieufność taka towarzyszyła im również po odzyskaniu niepodległości, aż do 2015 r.

Na Kaszubach powstały 32 banki spółdzielcze, a w Sierakowicach 6 grudnia 1899 r., jako jeden z pierwszych z inspiracji ks. Bernarda Łosińskiego. Był on wielkim społecznikiem i patriotą zatroskanym o stan materialny swoich parafian, dostrzegał że niedostatek materialny przyczynia się do utraty moralności, sensu życia, wiary i polskości.

W pierwszym okresie dzięki jego zaangażowaniu, mimo niewielkich środków i szykan Niemców, od 1900 do 1919 r. liczba członków wzrosła 6,3 razy, z 78 do 487, a zysku w latach 1900-1910 aż 80 razy. O ofiarności założycieli świadczy przykład z końca wielkiego kryzysu gospodarczego, kiedy to ks. B. Łosiński 23 grudnia 1936 r. złożył „ofiarę” na zasilenie banku w kwocie 2 tys. zł.

Tej postawie pozostali wierni mieszkańcy Sierakowic po II wojnie światowej. Szybko, bo już 16 września 1945 r. 11 osób odrodziło to dzieło, ale po kilku latach władze komunistyczne zabroniły do niego dostępu „wyzyskiwaczom”. Mimo to rozwijał się i przynosił zyski. Obecnie obejmuje cztery gminy: Sierakowice, Linie, Chmielno i Sulęcyno, i zajmuje się nie tylko działalnością finansową. Uczestniczy w szeroko rozumianym życiu społeczności lokalnej, wspiera inicjatywy patriotyczno-społeczno-edukacyjne oraz religijne. Otrzymał wiele nagród i wyróżnień, np. otrzymał wyróżnienie jako „Najlepszy Bank 2015”. Przez 120 lat spełniał bardzo dobrze swoją misję w kilku systemach politycznych i społecznych. Jedne z nich wspierały tę działalność inne były jej wrogi lub obojętne. Przetrwał dzięki świadomości społeczności lokalnej ukształtowanej przez nauczanie Kościoła katolickiego i zaangażowanie wielu Osób wymienionych w tej publikacji.

Niech będzie ona okazją do przypomnienia historii banku i postaci, którym należy się wdzięczna pamięć za lata uczciwej pracy i wielkość, którą najtrudniej świadczy się codzienną, uczciwą postawą nastawioną na dobro bliźniego i własne.

Po książkę powinni sięgać młodzi, którzy lepiej niż rodzice chcą zbudować swoją małą Ojczyznę. Przesłaniem zawartości książki, wielu nazwisk i liczb, jest sukces z solidarnej, systematycznej pracy, opartej na zdrowych fundamentach (rachunku ekonomicznego i miłości bliźniego). Ta praca mówi o dobrej tradycji sprawdzonej przez

ojców. Niech młodzi zauważą, że ich rodzice zbudowali dostatek i szczęście własną codzienną pracą rolników, rzemieślników, przedsiębiorców lub świadcząc usługi sobie wzajemnie. Jest ono w zasięgu ręki, blisko domu rodzinnego, w Sierakowicach i okolicy.

Ks. dr hab. Zdzisław Kropidłowski, prof. UKW

Wstęp

Bank Spółdzielczy od 120 lat jest obecny w Sierakowicach i należy do najdłużej działających na Kaszubach. Powstał on na terenach należących do zaboru pruskiego. Jednym z głównych założycieli był ks. kan. Bernard Antoni Łosiński, proboszcz sierakowicki. Poprzez patriotyczną, społeczną i gospodarczą działalność Sługi Bożego, początek wzięło wiele ważnych dzieł, które były odpowiedzią na akty represyjne niemieckiego zaborcy. Przez wspieranie lokalnych inicjatyw społecznych służyło społeczeństwu, a także czyniono wszystko, aby Polska wróciła na mapę Europy i świata.

Banki spółdzielcze odgrywają istotną rolę dla stabilnego wzrostu naszej Ojczyzny. Jedną z ważnych cech działalności jest ich społeczna misja ukierunkowana na dobro członków. Niestety dzisiaj często są one pomijane i niedoceniane przez ustawodawcę, a tworzone przepisy prawa są dla wszystkich w tej dziedzinie jednakowe. Niekiedy zapomina się o różnorodności sektora bankowego i uwzględnianiu specyfiki lokalnych instytucji spółdzielczych. Te aspekty niejednokrotnie mają zasadnicze znaczenie dla powodzenia i efektywnego wymiaru spółdzielczej działalności.

Bank sierakowicki stara się uwzględniać realia lokalnego środowiska i dostrzega „ducha” spółdzielczości przy wspieraniu rozwoju polskiej przedsiębiorczości. Poprzez starania jego członków, Rady Nadzorczej, Zarządu i pracowników, kondycja finansowa banku ciągle wzrasta. Ta wspólna praca wszystkich Organów, ma wpływ na pozycję na lokalnym rynku gospodarczym, a także na wizerunku banku i jego pozytywnym postrzeganiu przez klientów.

Za pomoc we wstępnje korekcje niniejszej

Jubileusze, to okazja do podsumowań i refleksji, z których można wyciągać niewątpliwe wnioski. Sięgając wstecz, można być dumnym z działań wielu pokoleń spółdzielczych bankowców w Sierakowicach, a osiągnięte wyniki stanowiły fundament pod obecną działalność. Założyciel banku ks. Bernard Łosiński, zapewne byłby dumny ze swego dzieła. Na pierwszej stronie *Protokołów walnych zgromadzeń członków Banku w*

Sierakowicach, zamieścił on nagłówek - „Z Bogiem”, który został nie tylko etykietą książki, ale można przypuszczać, że także jego testamentem dla działalności banku.

Za pomoc przy wstępnej korekcie tej publikacji dziękuję mojej córce Dominice.

Trochę o spółdzielczości, w tym bankowej

„Ty, któryś zdrowy, ratuj schorzałego – któryś nie upadł, podaj rękę leżącemu – któryś bogaty, nie opuszczaj ubogiego”, napisał ks. Piotr Skarga.

W XI w. w zachodniej Europie powstawały pierwsze organizacje oparte na wzajemnej pomocy. Zamysł samopomocy wynikał również z pojmowania człowieka, jako członka społeczności Kościoła. Pomimo wszystko średniowiecze było przeniknięte myślą społeczną. Tworzyły się bractwa obejmujące wszystkie dziedziny ludzkiego życia. Z czasem zaczęły funkcjonować różnego typu korporacje. Społeczeństwo ze swej natury było korporacyjne. Istniały związki wasali, organizacje rycerskie, cechy rzemieślnicze, gildie kupieckie, zrzeczenia obronne i bractwa religijne. Wspólnoty te opierały się na wzajemnej wymianie usług oraz zapewnieniu swoim członkom pomocy i obrony¹.

W XIV w. w Londynie został założony bank pobożny, a w następnym wieku Michał da Milano założył taki bank w Peruggi. W niedługim czasie ten typ organizacji łączącej w sobie cele charytatywne z gospodarczymi rozprzestrzenił się po całej Europie.

Od XIV w. działały też kasy samopomocowe, które gromadziły kapitał ze składek członków w czasie, gdy cieszyli się powodzeniem, a śpieszyły z pomocą w chwili choroby, śmierci żywiciela rodziny, pogrzebu itp. Kasy te zawsze dobrze spełniały swoją rolę, z powodu tego, że członkowie kas znali się, byli dla siebie sąsiadami i wiedzieli komu należy się pomoc i czy może on lub czy zamierza spłacić zobowiązania. Wzajemna pomoc i kontrola jest cechą małych banków spółdzielczych, które te wzory wykorzystują do dziś.

W Polsce historia banków pobożnych sięga drugiej połowy XVI w. Pierwszym takim bankiem była Fundacja Taniego Kredytu założona przez ks. Wawrzyńca Białobrzeskiego w Ostrołęce. Następne „banki pobożne” założył ks. Piotr Skarga w Wilnie (1579), w Krakowie (1587) i w Warszawie (1589)². Organizacje te podejmowały działania polegające na pomocy rzeczowej lub finansowej dla najbiedniejszych.

¹ Z. Kropidłowski, *Samopomoc w korporacjach rzemieślniczych Gdańska, Torunia i Elbląga (XIV-XVIII w.)*, Gdańsk 1997, s. 6, 35-39.

² J. Ossowski, *Jalmużna i kredyty*, Sopot 2005, s. 74-75.

Wśród najstarszych w Polsce spółdzielni bankowych uważa się: Bank Ludowy w Śremie (1859), Towarzystwo Pożyczkowe dla Przemysłowców Miasta Poznania (1861), Towarzystwa Pożyczkowe w Brodnicy i Golubiu (1862), i Spółdzielnię Kredytową w Środzie Wielkopolskiej (1864)³.

W kierunku rozwoju spółdzielczości kredytowej na Pomorzu wiele zdziałał Juliusz Kraziewicz, członek Towarzystw Rolniczych, który przy kółku rolniczym w Piasecznie k. Tczewa powołał Spółkę Pożyczkową wzorowaną na modelu banku Schulzego⁴. Jego zasługą było to, iż na Kociewiu i w okolicznych terenach zaczęły powstawać Towarzystwa Rolnicze, a przy nich Spółki Pożyczkowe (m.in. w Pelplinie, Skórczu, Drzycimiu, Tucholi). Do 1868 r. na Pomorzu istniały 24 towarzystwa, przy których w większości działały kasy oszczędnościowo – pożyczkowe⁵.

W latach sześćdziesiątych XIX w. na terenie zaboru pruskiego powstawały kolejne spółdzielnie kredytowe, które przyjmowały nazwę banków ludowych. Dynamika ich zakładania była bardzo wysoka, tylko na przestrzeni ośmiu lat (1862-1870) założono ich w Poznańskim i na Pomorzu Gdańskim – 48⁶. Zadaniem banku ludowego było zapewnienie taniego kredytu i samopomocy członkowskiej.

W celu wzmocnienia spółek, z inicjatywy Ignacego Zieleniewicza w 1871 r. powstał Związek Spółek Polskich, który później przyjął nazwę Związek Spółek Zarobkowych na Wielkie Księstwo Poznańskie i Prusy Zachodnie. Patronem Związku został ks. Augustyn Szamarzewski⁷. Bardzo ważną rolę w zakładaniu spółdzielni odegrał ks. Piotr Wawrzyniak, który w 1873 r. założył Bank Ludowy.

W 1885 r. powołano centralę finansową pod nazwą Bank Związek Spółek Zarobkowych. Centrala finansowa szybko stała się instytucją obsługującą filie na Pomorzu i w Królestwie Polskim.

Trudnym okresem ze względu na nasiloną politykę antypolską był koniec XIX w. Był to bowiem czas, kiedy na czele Patronatu działał „minister finansów” ks. Piotr Wawrzyniak, a po nim ks. Stanisław Adamski. Za ich patronowania powstała gęsta sieć spółek w

³ P. Huzior, *Zarys historyczny spółdzielczości bankowej*, w: *Proces łączenia Banków Spółdzielczych*, Warszawa 2018, s. 10.

⁴ A. Bukowski, *Juliusz Kraziewicz – pionier polskich kółek rolniczych*, Gdańsk 1978, s. 19.

⁵ Tamże, s. 40.

⁶ S. Inglot, *Rodowód przedspółdzielczych form koncepcji na ziemiach polskich*, w: *Badania nad historią gospodarczo-społeczną w Polsce*, Warszawa – Poznań 1978, s. 91.

⁷ Tamże, s. 91, 93; S. Wojciechowski, *Historia Spółdzielczości polskiej do 1914 roku*, Warszawa 1939, s. 68.

Wielkopolsce i na Pomorzu Gdańskim, a także do banku wstępowała liczna rzesza nowych członków, „rocznie zapisywało się do kas nawet ponad 10 tys. nowych członków”⁸.

W 1913 r. w zaborze pruskim działało 221 banków spółdzielczych zrzeszających ok. 140 tys. członków⁹.

Z przedwojennym doświadczeniem organizacyjnym, z oddanymi sprawie działaczami samopomocowymi i z dużym zaufaniem społecznym, system pomocowych instytucji wszedł w okres II Rzeczypospolitej. Nie był on kojarzony z jakąś konkretną partią polityczną, lecz był ruchem oddolnym angażującym ludzi różnych warstw społecznych, wyznań religijnych i różnych narodowości. Jednak nie bez znaczenia dla rozwoju polskiej spółdzielczości było angażowanie się duchowieństwa Kościoła katolickiego. Księża często zajmowali ważne stanowiska w tych instytucjach (byli członkami rad nadzorczych, patronami, przewodniczącymi obrad, kuratorami, dyrektorami). Istotne znaczenie dla rozwoju niektórych kierunków społecznych i gospodarczych miały encykliki papieskie: *Rerum novarum* (1891) Leona XIII i *Quadragesimo anno* Piusa XI, które dały nowe spojrzenie i były zaczynem do działania w kierunku solidaryzmu, jako odnowy ustroju społecznego.

29 października 1920 r. sejm uchwalił Ustawę o spółdzielniach, która weszła w życie 1 stycznia 1921 r. Od tego czasu przyjęto nazwę „spółdzielnia” zamiast stosowanych: spółka, stowarzyszenie, towarzystwo. Władza w spółdzielni znajdowała się w rękach kolegialnych: zarządu, rady nadzorczej, a najwyższym Organem było walne zgromadzenie członków. Organy spółdzielni podlegały kadencyjności. Wszystkie spółdzielnie co najmniej raz na dwa lata zobowiązane były do rewizji działalności. Założenie spółdzielni nie wymagało zgody od władz administracyjnych, a jedynie decyzji sądu rejestrowego.

W 1924 r. wyróżniono 18 typów spółdzielni podzielonych na 6 grup: spółdzielnie konsumentów, spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe, spółdzielnie rolników, spółdzielnie rzemieślników, spółdzielnie robotników i pracowników, inne spółdzielnie. W skład spółdzielni oszczędnościowo- pożyczkowych (SOP), włączono:

- SOP powszechne, to jest kasy i banki ludowe zrzeszające ludzi różnych zawodów,
- SOP rolnicze, tj. Kasy Stefczyka,
- SOP urzędnicze i pracownicze,
- SOP inne¹⁰.

⁸ J. Ossowski, *Jalmużna*, s. 120.

⁹ Tamże.

¹⁰ Tamże s. 157.

Na początku lat dwudziestych XX w. nastąpił podział na spółdzielnie kredytowe o charakterze powszechnym (banki ludowe) oraz wiejskie spółdzielnie oszczędnościowe (Kasy Stefczyka, spółdzielnie rolniczo – spożywcze). W wyniku zjednoczenia spółdzielczości kredytowej w 1924 r. powstały dwa bloki: wielkopolsko-pomorski, jako blok Unii Związków Spółdzielczych w Polsce z centralą finansową w Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu oraz małopolski blok Zjednoczenia Związków Spółek Rolniczych z siedzibą w Warszawie. Pod koniec 1924 r. Unia skupiała 932 spółdzielnie zrzeszającymi 600 tys. członków, zaś Zjednoczenie grupowało 2 279 spółdzielni z podobną ilością członków¹¹.

Na przełomie lat dwudziestych i trzydziestych XX w. nastąpiło załamanie działalności bankowej spowodowane ogólnoświatowym kryzysem gospodarczym. Na skraju bankructwa stanęło wiele banków. Liczba polskich spółdzielni związkowych spadła o 5% i nastąpił 10% odpływ członków¹². Zmuszone były więc zabiegać o pomoc ze strony państwa. Z inicjatywy rządowej doszło do zmiany Ustawy o spółdzielniach, co spowodowało dalszą konsolidację spółdzielczości. Powstał jeden Związek Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych, który zrzeszał wszystkie spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe i rolnicze. Nowelizacja Ustawy o spółdzielniach z 23 lutego 1934 r. była głównie związana z uporządkowaniem spraw dotyczących rozdrobnienia organizacyjnego spółdzielni, a także sposobu dystrybucji przez spółdzielnie kredytowe pożyczek na sumę 400 mln zł.

Spółdzielczość lepiej przetrwała kryzys niż firmy prywatne. Od 1934 r. liczba spółdzielni zaczęła wzrastać. Najlepiej rozwijającym się sektorem spółdzielczości była spółdzielczość oszczędnościowo-kredytowa, w tym: Kasy Stefczyka i banki ludowe.

Przed wybuchem II wojny światowej działało w Polsce 5 597 spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowych, które zrzeszały przeszło 1,5 mln członków¹³.

W okresie powojennym przystąpiono do odbudowy spółdzielczości bankowej. W 1944 r. powstał w Lublinie Związek Rewizyjny Spółdzielni RP, a centralami finansowymi były w tamtym czasie: Centralna Kasa Spółek Rolniczych i Bank Spółdzielczy „Społem”. W 1945 r. nastąpiło połączenie central i powstał Bank Gospodarstwa Spółdzielczego. Niestety, ta zmiana pozbawiła spółdzielczość bankową samorządności i suwerenności. W 1950 r. Minister Skarbu wydał zarządzenie dotyczące przekształcenia spółdzielni oszczędnościowo-pożyczkowych w Gminne Kasy Spółdzielcze, a Pracownicze Spółdzielnie Oszczędnościowo-Pożyczkowe zostały przekształcone w kasy zapomogowo-pożyczkowe. Dodatkowo

¹¹ T. Orzeszko, *Banki spółdzielcze w Polsce. Ekonomiczne i finansowe warunki rozwoju*, Poznań 1998, s. 128.

¹² W. Rusiński, *Zarys historii polskiego ruchu spółdzielczego, cz. II 1918-1939*, Warszawa 1980, 149.

¹³ J. Ossowski, *Jalmużna*, s. 169.

zlikwidowano Powszechne Spółdzielnie Oszczędnościowo-Pożyczkowe oraz Bank Gospodarstwa Spółdzielczego.

12 czerwca 1975 r. uchwalono Ustawę Prawo Bankowe określające rodzaje banków i zakres działalności oraz ich organizację. Również w tym roku powstał Bank Gospodarki Żywnościowej. W 1982 r. dokonano zmian Ustawy Prawo Bankowe, a 16 września wprowadzono Ustawę Prawo Spółdzielcze. Te akty prawne stanowiły o podstawowych zasadach działania spółdzielczości bankowej.

W latach 1990-1991 niektóre z banków spółdzielczych przestały współpracować z Bankiem Gospodarki Żywnościowej, a tym samym przystąpiły do jednego z zrzeszeń: Gospodarczego Banku Wielkopolskiego SA w Poznaniu (GBW SA), Banku Unii Gospodarczej SA w Warszawie (BU SA) i Gospodarczego Banku Południowo-Zachodniego we Wrocławiu (GBPZ SA).

W 1992 r. banki spółdzielcze, które pozostały w BGŻ utworzyły Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych (ZRBS). Celem Związku było zapewnienie zrzeszonym bankom spółdzielczym ustawowej lustracji, umożliwienie badań sprawozdań finansowych i reprezentowanie interesów członków banków spółdzielczych. W 1994 r. został wprowadzony obowiązek przynależności banków do związku rewizyjnego. W tym czasie banki zrzeszały się w następujących związkach rewizyjnych: Beskidzki Spółdzielczy Związek Rewizyjny w Kętach, Regionalny Związek Rewizyjny w Poznaniu, Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych im. Franciszka Stefczyka w Warszawie i Związek Rewizyjny Banków Spółdzielczych RP w Warszawie.

Na mocy Zarządzenia Prezesa NBP z 1992 r. nadzór nad bankami został powierzony oddziałom okręgowym NBP, co skutkowało obostrzeniami oraz wymogami stawianymi bankom spółdzielczym w odniesieniu do wskaźnika płynności, minimalnego kapitału własnego oraz innych parametrów. Te czynniki spowodowały w wielu bankach trudności z prowadzeniem bieżącej działalności. Oprócz tego wystąpiły opóźnienia w spłatach wierzytelności banków. Banki spółdzielcze nie były przygotowane organizacyjnie na wzrost należności sektora niefinansowego. W związku z tym pogorszyła się sytuacja ekonomiczna banków.

W 1994 r. rozpoczęto intensywne prace mające na celu restrukturyzację sektora. W czerwcu uchwalono Ustawę o restrukturyzacji banków spółdzielczych i BGŻ. Miała ona na celu pomoc bankom w wyjściu z trudnej sytuacji finansowej. Przede wszystkim wsparcie dotyczyło: zwolnień z obowiązku odprowadzania i utrzymywania rezerwy obowiązkowej oraz zaangażowania środków Bankowego Funduszu Gwarancyjnego, zwolnień podatkowych,

obligacji restrukturyzacyjnych i pomocy NBP w postaci niskooprocentowanych środków wsparcia procesów łączenia. Na przełomie 1997-1998 zakończył się proces restrukturyzacji. Wykupy trudnych wierzytelności i inna pomoc zewnętrzna, miały wpływ na oddalenie niebezpieczeństwa upadłości niektórych banków.

W 2000 r. Sejm przyjął Ustawę o funkcjonowaniu banków spółdzielczych i ich zrzeszaniu. Banki spółdzielcze mogły działać według swojego modelu zarządzania i własnej strategii. Przystąpienie do zrzeszenia związane było z podpisaniem umowy banku spółdzielczego i banku zrzeszającego, w której zostały uregulowane prawa i obowiązki stron.

Według stanu na koniec 2008 r. liczba banków spółdzielczych wynosiła – 579 i zrzeszały one ok. 2,5 mln członków oraz obsługiwały 10,5 mln klientów. Banki spółdzielcze zatrudniały 31 265 pracowników¹⁴.

W 2013 r. sytuacja ekonomiczna i finansowa niektórych banków spółdzielczych była coraz gorsza, aby temu zapobiec zaczął się proces łączenia z większym bankiem, który gwarantował utrzymanie dalszej działalności.

Rok 2015 przyniósł kolejne zmiany organizacyjne. W tym roku powołano Spółdzielczy System Ochrony Instytucjonalnej. Pierwszą zatwierdzoną przez Komisję Nadzoru Finansowego była Spółdzielnia SGB Banku w Poznaniu, a drugi to System Ochrony Zrzeszenia BPS.

Na Kaszubach i Kociewiu na przestrzeni około 100 lat powstały 32 banki spółdzielcze, które na początku swojej historii nazywały się bankami ludowymi, aby dojść do nazwy banków spółdzielczych. Chronologia ich założenia, była następująca: Skórcz (1866), Pelplin (1895), Chmielno (1897), Starogard Gdański (1897), Sierakowice (1899), Kościerzyna (1902), Stężyca (1904), Lubichowo (1905), Zblewo (1905), Lipusz (1906), Tczew (1906), Wejherowo (1906), Skarszewy (1906), Gniew (1907), Puck (1907), Kartuzy (1908), Żukowo (1909), Sulęczyno (1926), Stara Kiszewa (1926), Krokowa (1938), Karsin (1946), Pruszcz Gdański (1946), Gdańsk – Orunia (1950), Smętowo (1950), Rumia (1950), Gdańsk – Bank Spółdzielczy Rzemiosła (1959), Choczewo (1959), Pszczółki (1960), Kolbudy (1962), Łęczycze (1962), Szemud (1963) i Sobowidz (1963)¹⁵.

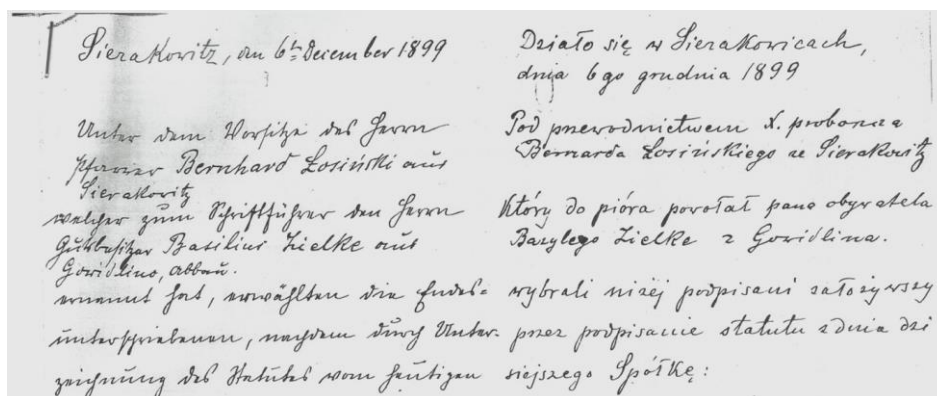
Spółdzielczość na całym świecie odgrywała i odgrywa ważną rolę w rozwoju społeczno – gospodarczym poszczególnych narodów. Spółdzielczość bankowa w Polsce jest ważnym „organizmem” w sektorze bankowości. Istotne znaczenie ma to, iż jest to instytucja polska, do której mają zaufanie jej klienci.

¹⁴ *Raport o spółdzielczości polskiej*, Warszawa 2010, s. 23.

¹⁵ J. Klasa, *100 lat Banku Spółdzielczego w Sierakowicach 1899-1999*, Pelplin 1999, s. 9-10.

Powstanie banku

„Działo się w Sierakowicach, dnia 6 go grudnia 1899. Pod przewodnictwem X. proboszcza Bernarda Łosińskiego u Sierakowit3, który do pióra powołał pana obywatela Bazylego Zielke z Gowidlina. Wybrali niżej podpisani założywszy przez podpisanie statutu z dnia dzisiejszego Spółkę: Bank ludowy, Eingetragene Genossenschaft mit unbeschränkter Haftpflicht w Sierakowicach”¹⁶.

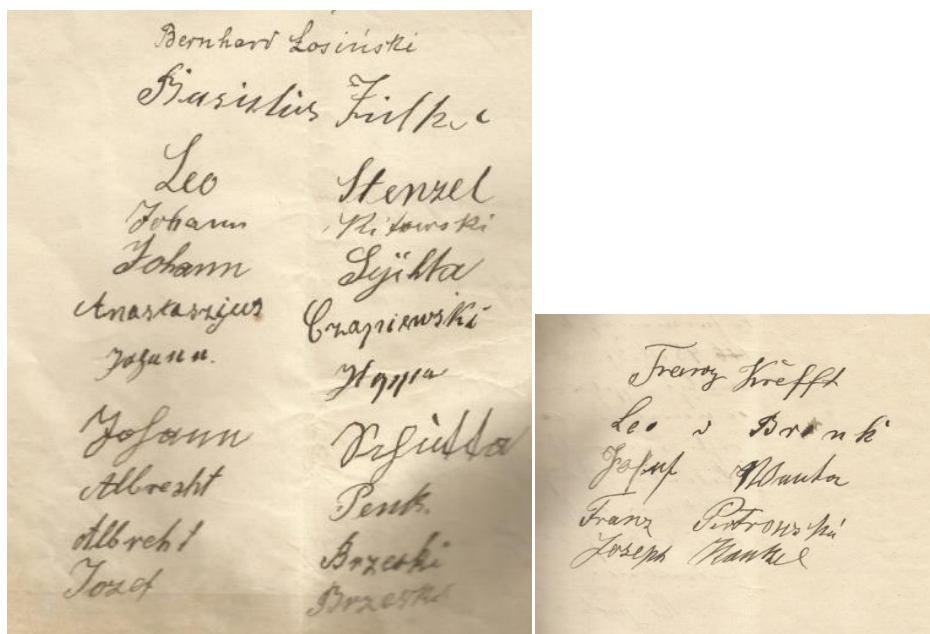
1. Początek protokołu z zebrania założycieli banku.

Historia sierakowickiego banku spółdzielczego zaczęła się 6 grudnia 1899 r., wtedy to odbyło się zebranie założycielskie. Protokół¹⁷ ze spotkania został sporządzony w języku polskim i niemieckim przez ks. Bernarda Łosińskiego¹⁸, który podpisało 16 osób, a mianowicie: Bernhard Łosiński, Basilius Zielke, Leo Stenzel, Johann Kitowski, Johann Sychta, Anastasius Czapiewski, Johann Hoppa, Johann Schutta, Albrecht Penk, Albrecht Brzeski, Jozef Brzeski, Franz Krefft, Leo Bronk, Josef Wenta, Franz Piotrowski i Joseph Konkel.

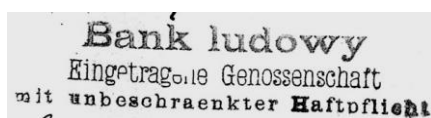
¹⁶ Archiwum Banku Spółdzielczego w Sierakowicach (dalej = ABS), *Protokoły walnych zgromadzeń członków Banku w Sierakowicach 1899-1954*, s. 1-3.

¹⁷ Pierwszy protokół w księdze *Protokołów walnych zgromadzeń* sporządzono 6 grudnia 1899 r., a ostatni 10 czerwca 1956 r. Księga posiada 174 strony.

¹⁸ Aneks 1.

2. Podpisy założycieli Banku.

3. Pieczęć Spółki.

W trakcie zebrania powołano na trzy lata pierwszą Radę Nadzorczą, którą stanowili: Basilius Zielke z Gowidlina, Leo Stenzel z Tuchlina, Johann Kitowski z Łączek, Johann Sychta z Puzdrowa, Anastasius Czapiewski z Mojusza, Johann Hoppa z Paczewa, Albrecht Brzeski z Sierakowic, Leon Bronk z Pałubic i Josef Wenta z Załakowa.

W zebraniu założycielskim uczestniczył ks. prałat Piotr Wawrzyniak (1849-1910) z Poznania będący symbolem walki z germanizacją Wielkopolski, a także całego zaboru pruskiego. Działalność ks. Wawrzyniaka daleko wykraczała poza obowiązki duszpasterskie. Był on od 1891 r. Patronem Związku Polskich Spółek Zarobkowych i Gospodarczych w Wielkim Księstwie Poznańskim i w Prusach Zachodnich.

4. ks. prał. Piotr Wawrzyniak (1849-1910)

Na zebraniu założycielskim uchwalono przystąpienie do poznańskiego Związku, a także ustalono wysokość maksymalnych oszczędności i pożyczek, które wynosiły: oszczędności do wysokości 100 000 m [marek], wypłacane pożyczki do 10 000 m, zaś jednemu członkowi do 3 000 m. Pożyczki mogły być udzielane tylko za zgodą Rady Nadzorczej lub specjalnej komisji. Zapisano również, iż biuro banku i godziny działalności, a także stopę procentową od weksli i depozytów określi Zarząd w porozumieniu z Radą Nadzorczą po zarejestrowaniu Spółki.

5. Awers i rewers marki niemieckiej z 1875 i 1915 r., nominały: 1, 1/2.
Awers i rewers 1 pfenniga z 1908 r.¹⁹

Spółka została wpisana do rejestru 13 grudnia 1899 r. w Sądzie Okręgowym w Kartuzach (Carthaus). Jej Organem był Carthauser Kreisblatt, wysokość udziału członkowskiego wynosiła 500 m. Organem prasowym Spółki była na początku „Gazeta Gdańska”, a od 1923 r. „Gazeta Kartuska”.

Pierwszy Zarząd stanowili: ks. Bernard Łosiński – dyrektor, Franciszek Krefft – kontroler i Józef Konkel – podskarbi, wszyscy zostali wybrani do 1903 r.

Ks. B. Łosiński w późniejszych latach (od 1922) był kuratorem i kuratusem Banku.

6. ks. Bernard Antoni Łosiński,
ok. 1897 r.

¹⁹ Monety pochodzą z kolekcji J. Formeli.

Pierwszy skład Rady Nadzorczej tworzyli: Bazyli Zielke – prezes, Leon Bronk – wiceprezes, Jan Kitowski – sekretarz, Wojciech Brzeski, Anastazy Czapiewski, Jan Hoppa, Leon Stencel, Jan Sychta i Józef Wenta.

Czas po założeniu

W 1900 r. do Banku należało 78 członków, w tym: 66 rolników, 8 rzemieślników i 4 osoby innych zawodów, a na koniec 1919 r. Spółka skupiała 487 członków. Obowiązkowy udział członkowski wynosił 500 m. Od depozytów²⁰ płacono 4%²¹, a od weksli pobierano 5%. Ustalono górną i dolną granicę zaciąganych pożyczek, które wynosiły 1 000 m i 150 m. W pierwszym roku złożono 59 depozytów i udzielono 70 pożyczek. Pierwsza Rewizja Spółki została wyznaczona najpóźniej do 12 grudnia 1901 r.²²

Najwyższym Organem (władzą) Spółki było Walne Zebranie Banku Ludowego, które m.in. miało umocowania prawne do uchwalania statutu, wyboru Rady Nadzorczej i Zarządu. Walne zebranie zwoływane było przez Radę Nadzorczą corocznie w celu przyjmowania sprawozdań Rady Nadzorczej i Zarządu, a także oceny bilansu, podziału czystego zysku i ustalania zadań na kolejne lata działalności. Walne Zebranie udzielało pokwitowania kierownictwu Spółki za rok sprawozdawczy niezbędny do dalszej pracy.

Pierwsze Walne Zebranie członków Banku po spotkaniu założycielskim odbyło się 7 lutego 1901 r., którego przewodniczącym został wybrany ks. proboszcz B. Łosiński. Na zebraniu przyjęto bilans za 1900 r. i omówiono cele na przyszły rok.

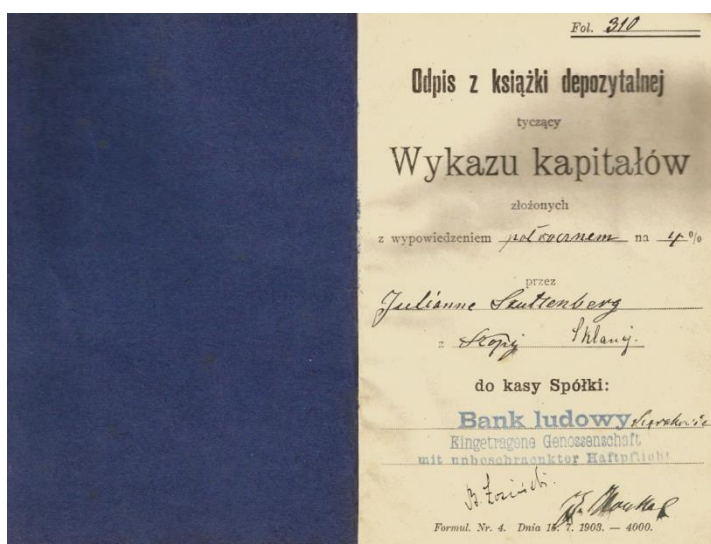
Kolejne Walne Zebrania odbyły się w następującym czasie: 21 stycznia 1902 r., 21 stycznia 1903 r., 9 stycznia 1904 r., 24 stycznia 1905 r., 11 stycznia 1906 r., 31 stycznia 1907 r., 31 stycznia 1908 r., 21 stycznia 1909 r., 4 lutego 1910 r., 1 maja 1910 r., 29 stycznia 1911 r., 2 lutego 1912 r., 5 lutego 1913 r., 16 stycznia 1914 r., 21 stycznia 1915 r., 25 stycznia 1916 r., 22 stycznia 1917 r., 21 stycznia 1918 r. i 20 lutego 1919 r.

²⁰ ABS, *Odpis z książki depozytalnej*, 1903, s. 2: warunki dotyczące złożonego depozytu: „Za depozyta składane w Spółce odpowiadają wszyscy członkowie Spółki podług prawa. Procenta rosną od pierwszego dnia następnego miesiąca po złożeniu depozytu – a ustają z pierwszym dniem tego miesiąca, w którym zwrot depozytu nastąpił. Nieodebrane procenta przypisują się z końcem roku kapitału. Spółka z swej strony może za 1-miesięcznym wypowiedzeniem depozyt zwrócić. Jeżeli przez 30 dni nikt się nie zgłosi po złożony kapitał lub procent, przechodzi depozyt na korzyść funduszu rezerwowego Spółki. Wyskrobane, poprawione lub przekreślone zapisy w kwicie tracą moc obowiązkową i książki kasowe Spółki jedynie rozstrzygają. Legitymacy okaziciela wykazu zarząd Spółki nie ma obowiązku sprawdzać; wolno mu bez odpowiedzialności wypłacić depozyt i procent każdemu, który wykaz przedłoży. Jeżeli wykaz depozytu zaginie, następuje wywołanie zguby przez jednorazowe ogłoszenie w pismach do ogłoszeń Spółki ustawami przeznaczonych na koszt deponenta. Jeżeli się w przeciągu 6 tygodni po ogłoszeniu nikt nie zgłosi, zatracona książeczka traci ważność i nową się wystawia”.

²¹ Aneks 2: ogłoszenie w „Gazecie Gdańskiej”.

²² ABS, *Wypis ze sprawozdania Związku Polskich Spółek Zarobkowych i gospodarczych w W. Księstwie Poznańskim i w Prusach Zachodnich za rok 1900*, zebrał i ogłosił ks. Wawrzyniak – Patron, s. 52, poz. 101.

W okresie dwudziestu lat istnienia banku (1899-1919) odbyło się 19 zwyczajnych Walnych Zebrań Spółki (bez założycielskiego) i jedno zebranie nadzwyczajne w 1910 r. związane z budową nowego domu na działce należącej do banku, w obiekcie miało być zlokalizowane biuro. Z dokumentów nie dowiadujemy się, gdzie była pierwsza siedziba banku. Możemy założyć, iż początkowo była to plebania parafii pw. św. Marcina w Sierakowicach, a później w „Kaszubskim Dworze”²³. Działkę pod budowę nabyto 22 grudnia 1909 r., a do Księgi Wieczystej wpisano 23 grudnia 1909 r., oznaczonej jako „Sierakowice 23”. Działkę zakupiono od kupca Maszkowskiego, który pomimo sprzedaży utrudniał rozpoczęcie prac budowlanych. Następnie sprawy własnościowe trafiły do sądu. W protokołach z zebrań nie ma wzmianki o wyniku procesu. Jednak budynek powstał, co świadczyło o pomyślnym zakończeniu spraw sądowych. Z późniejszych dokumentów dowiadujemy się, iż Spółka posiadała dom bankowy o wartości 33 100 M²⁴.

7. Książka depozytalna z 1903 r.

Członkowie Rady Nadzorczej byli wybierani na okres trzech lat, corocznie Walne Zebranie wybierało trzech członków Rady na kolejne lata. Przewodniczącymi Rady Nadzorczej byli: Bazyli Zielke (1899-1908) i Jan Sychta (1908-1918). W 1910 r. do Rady Nadzorczej wybrano ks. Antoniego Dylewskiego, proboszcza z Gowidlina²⁵.

W latach 1899-1918 dyrektorem Zarządu był ks. B. Łosiński, a w latach 1919-1920 jego kuratorem.

²³ Obecnie – Sierakowice, ul. Kartuska 4. Budynek należący do Gminnej Spółdzielni „SCh” w Sierakowicach.

²⁴ ABS, *Protokoły zebrań organów Banku w Sierakowicach 1919-1953*, s. 11: „Nieruchomości posiada Spółka: a) dom bankowy wartości 33 100”.

²⁵ Proboszcz parafii pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w Gowidlinie, później w Chmielnie. Założył nowy cmentarz w Gowidlinie. Społecznik i działacz, w 1928 r. prezes Kółka Rolniczego w Chmielnie. Był też prezesem Związku Kół Śpiewaczych okręgu V (kaszubskiego).

W początkowym okresie działalności nie ustalono wynagrodzenia za pracę Zarządowi i Radzie Nadzorczej. Dopiero w 1902 r. z podziału czystego zysku przydzielono Zarządowi i Radzie Nadzorczej premię w wysokości 150,00 m²⁶, zaś w latach 1903-1905 udzielano odszkodowania za tzw. „żmudę” czasu, przydzielając na ten cel fundusze z podziału nadwyżki. Od 1907 r. z zysków przyznawano również wynagrodzenie dla kontrolera i kasjera²⁷.

Tabela 1. Dynamika rozwoju działalności banku w latach 1899-1919.

Rok	Bilans (m)	Zysk (m)	Górna granica oszczędności (m)	Górna granica pożyczek (m)
1899	-	38,37	100 000,00	3 000,00
1900	-	98,37	100 000,00	3 000,00
1901	-	578,20	100 000,00	3 000,00
1902	-	470,03	100 000,00	3 000,00
1903	121 096,61	879,95	300 000,00	10 000,00
1904	150 629,17	1 573,80	300 000,00	10 000,00
1905	205 875,17	567,85	300 000,00	10 000,00
1906	271 916,09	2 449,14	300 000,00	10 000,00
1907	327 588,30	1 650,10	500 000,00	30 000,00
1908	344 171,99	3 154,09	500 000,00	30 000,00
1909	414 793,32	589,27	500 000,00	30 000,00
1910	513 448,97	3 025,42	1 000 000,00	100 000,00
1911	632 825,78	5 669,94	1 000 000,00	100 000,00
1912	822 829,23	4 076,47	1 000 000,00	50 000,00
1913	928 923,81	3 506,78	1 000 000,00	50 000,00
1914	935 167,61	766,70	1 000 000,00	50 000,00
1915	1 179 286,30	2 936,00	1 000 000,00	50 000,00
1916	1 414 857,19	4 053,75	2 000 000,00	100 000,00
1917	1 897 371,94	7 573,97	4 000 000,00	100 000,00
1918	2 405 184,49	10 330,41	4 000 000,00	100 000,00
1919	2 933 391,28	16 737,19	4 000 000,00	100 000,00

Rozwój banku w omawianym okresie był bardzo intensywny. Między 1899 r., a 1910 r. dynamika zysku wyniosła 7 960%, zaś sumy bilansowej 424%, a w drugiej dekadzie odpowiednio - 294% (zysk) i 463% (suma bilansowa).

²⁶ ABS, *Protokoły walnych*, s. 6.

²⁷ Tamże, s. 22.

8. Książka depozytalna z 1914 r. Bractwa Apostolstwa w Sierakowicach.

Okres 1920-1939

Traktat Pokojowy zawarty w Wersalu, w 1919 r. przyniósł długo oczekiwaną wolność. Sierakowice doczekały się tego, dnia 8 lutego 1920 r., kiedy to Wojsko Polskie przemaszerowało przez wioskę.

Wraz z odzyskaniem wolności Walne Zebranie Spółki w dniu 4 marca 1920 r. zmieniło nazwę banku na: „Bank ludowy, Spółka zapisana z nieograniczoną poręką w Sierakowicach”²⁸.

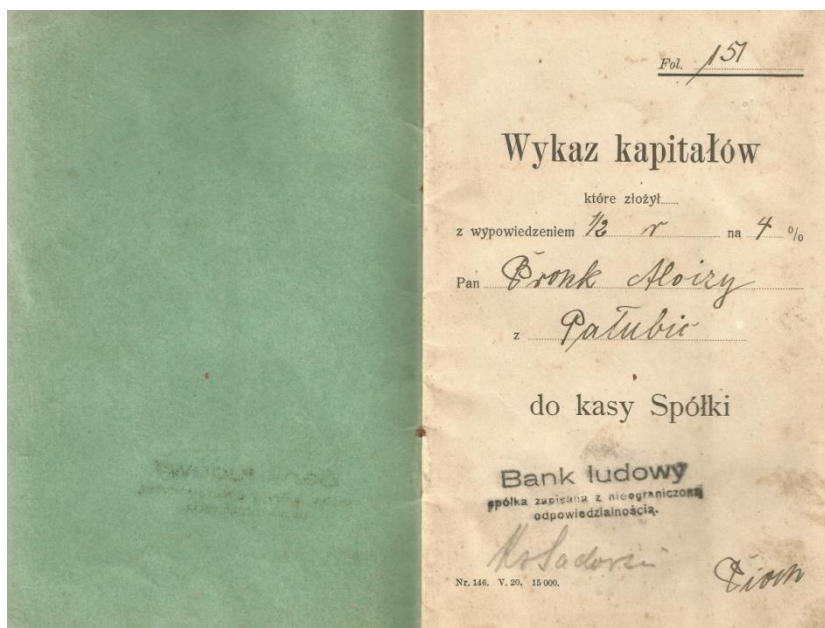
W 1920 r. wybrano nowe władze banku, w skład Zarządu weszli: Alojzy Bruski – dyrektor, Stefan Gronowski – członek i Antoni Dorszewski – członek.

Radę Nadzorczą stanowili: Jan Sychta – przewodniczący, ks. A. Dylewski – z-ca przewodniczącego i Jan Kitowski – sekretarz.

Powołano również Komisję Rewizyjną w składzie: Jan Sychta, Jan Kitowski i Jan Koszałka, a ks. B. Łosińskiego ustanowiono kuratorem banku.

W tym czasie personalny stan Zarządu był niestabilny i często dokonywano zmian, czego nie doświadczała Komisja Rewizyjna i Rada Nadzorcza.

²⁸ ABS, *Protokoły walnych*, s. 60.

9. Książka Wykazu kapitałów założona 1 lipca 1920 r.

Na przestrzeni 16 lat liczba członków zmniejszyła się o 70. Pomimo hiperinflacji w Polsce liczba członków banku znacząco nie spadła, a nawet była bardzo stabilna. Można wnioskować, iż bank sierakowicki był dobrze postrzegany przez okolicznych mieszkańców i miał zaufanie. Największy spadek liczby członków - o 155, nastąpił w 1929 r.

10. Jedna marka polska - 1919 r.²⁹

Czas po pierwszej wojnie światowej nie należał do łatwych. Sytuacja materialna mieszkańców była trudna. Znaczący wpływ na trudności ekonomiczne miała hiperinflacja, która nabrała rozpędu na początku lat dwudziestych XX w. Kurs marki polskiej³⁰ z 9 za 1 dolara amerykańskiego w 1918 r. wzrósł do 6 375 000 mkp za dolara pod koniec 1923 r. Z czasem dokonano wymiany marki polskiej na złotego polskiego, który był wtedy równoważny frankowi szwajcarskiemu. Marka polska była wymieniana w relacji 1 złoty polski za 1 800 000 marek polskich.

²⁹ Banknoty pochodzą z kolekcji J. Formeli.

³⁰ Marka polska obowiązywała od 9 grudnia 1916 r. W wyniku reformy pieniężnej z 29 kwietnia 1924 r. została zastąpiona przez polskiego złotego.

11. Pięć złotych z 1930 r.

12. Sto złotych z 1934 r.

Taka sytuacja nie oszczędziła również sierakowickiego banku. Gwałtownie wzrastały oszczędności, na rynku brakowało towarów, które można było zakupić. Popyt znacząco przewyższył podaż. Zwiększone oszczędności w depozytach były istotną przyczyną trudności finansowych. Zgodnie z zawartymi umowami z deponentami trzeba było płacić odsetki, natomiast bardzo malejące kredyty powodowały zmniejszenie dochodów banku z oprocentowania. Spłacane pożyczki stanowiły znacząco niższą wartość nabywczą.

W tej sytuacji Rada Nadzorcza wraz z Zarządem podjęła decyzję o uzdrowieniu trudnej sytuacji zaciągając w 1920 r. pożyczki państwowe: w wysokości 500 000,00 mkp (maj) 1920, 500 000,00 mkp (lipiec) i 200 000,00 mkp (sierpień).

W 1922 r. Rada Nadzorcza przyjęła uchwałę o nowych wysokościach płaconych odsetek od depozytów i pożyczek, a mianowicie:

- za wypowiedzeniem miesięcznym – na 5%, kwartalnym – na 7%, półrocznym – na 9%, rocznym – na 7%, bez wypowiedzenia – 3%,
- od pożyczek hipotecznych – 7%,
- od weksli – 8%.

Dla ochrony interesów deponentów wprowadzono częściową waloryzację wkładów oszczędnościowych. Przyjęto założenie przerachowania wkładów zdeponowanych przed końcem 1922 r. na 5% sumy pierwotnej, wyrażonej w markach. Jednak ogólna kwota nie

mogła przekraczać 125 zł. W tym czasie majątek banku wynosił mniej niż połowę funduszu zasobowego i innych rezerw, a także nie waloryzowano wkładów członkowskich.

Walne Zebranie, w dniu 6 marca 1923 r. podjęło uchwałę o połączeniu banku ze Spółdzielnią Bankiem Ludowym w Staniszewie, na podstawie bilansu z 31 grudnia 1922 r.³¹

Załamanie dynamiki rozwoju banku nastąpiło w 1923 r., kiedy dało się odczuć hiperinflację. Dnia 19 lutego 1923 r. Rada Nadzorcza podjęła kolejną uchwałę dotyczącą zwiększenia wysokości odsetek, a mianowicie: od depozytów – 12-15% i od pożyczek – 18-25%.

Od 1924 r. następowało powolne „odrabianie” strat. W tym roku doszło do połączenia Banku Ludowego w Kartuzach z bankiem sierakowickim, których „firma połączonych Banków będzie się nazywała Bank Ludowy Spółdzielnia z nieograniczoną odpowiedzialnością w Sierakowicach”³².

Rada Nadzorcza w 1925 r. wyceniała poszczególne fundusze, rezerwy i nieruchomości na wartość 69 004,47 zł, a także majątek (akcje w Banku Związku, Banku Polskim, udziały w „Bazarze” w Sierakowicach, gotówka w kasie) na wartość 18 365,01 zł.

W księdze *Protokołów zebrań organów Banku w Sierakowicach 1919-1953*, zapisano: „Ponieważ majątek wynosi mniej niż połowę z waloryzowanych rezerw nie może spółdzielnia przeprowadzić waloryzacji ani udziałów wkładów oszczędnościowych”³³.

Bank doświadczał trudności finansowych, nawet w latach 1924 i 1926 nie wysłano delegatów na Sejmik Związków Spółdzielni Zarobkowych i Gospodarczych w Poznaniu.

W 1925 r. dokonano zmian w statucie związanych z udziałami członków mających wpłynąć na rozwój banku. Ustalono wysokość udziału na 500 zł, a wpłaty roczne, na co najmniej 5 zł i wstępne członka na 3 zł.

W 1927 r. uzyskano pożyczkę w wysokości 30 000,00 zł z Państwowego Banku Rolnego, co wpłynęło na poprawę kondycji finansowej banku.

W 1930 r. podjęto uchwały o zmianach w statucie, które pozwalały na obrót bezgotówkowy w formie dyskonta weksli, wydawania przekazów czeków, kupna i sprzedaży papierów wartościowych (państwowych, samorządowych, listów zastawnych, akcji central gospodarczych i akcji Banku Polskiego), a także zastępstwa czynności na rzecz Banku Polskiego i banków państwowych oraz przyjmowania do depozytu papierów wartościowych i innych walorów. Poszerzenie oferty miało zachęcić do korzystania z usług banku.

³¹ ABS, *Protokoły walnych*, s. 71.

³² ABS, *Protokoły zebrań organów Banku w Sierakowicach 1919-1953*, s. 74: księga liczy 392 stron.

³³ ABS, *Protokoły zebrań organów*, s. 109; Aneks 3.

Patron Związku Rewizyjnego na 2 lipca 1930 r. zwołał specjalne posiedzenie Rady Nadzorczej oraz Zarządu banku. Z ramienia Patronatu na zebranie przybył ks. Bolt³⁴ „celem dokonania rewizji związkowej” i „podał wskazówki w jaki sposób rozszerzyć i podnieść do lepszego rozkwitu tutejszą Spółdzielnię”³⁵.

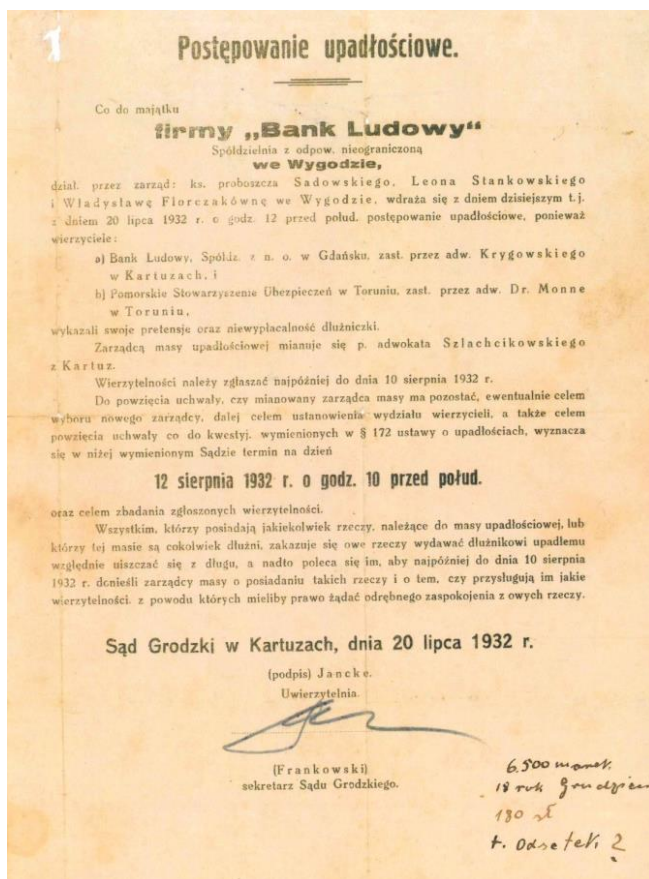
W 1931 r. w Sierakowicach i okolicznych miejscowościach nastąpiła powódź. W związku z tym Bank zaciągnął pożyczki z Państwowego Banku Rolnego w Warszawie i Banku Związku w Poznaniu, w celu przydzielenia kredytów poszkodowanym rolnikom. W tym samym roku zarysowały się trudności w działalności banku, które były następstwem światowego kryzysu rolniczego.

W kolejnym roku bank zaciągnął kredyt z Państwowego Banku Rolnego w kwocie 36 000,00 zł. Zabezpieczeniem kredytu była hipoteka ustanowiona na domu bankowym. W celu uaktywnienia działalności Banku przyjęto nowy statut, w którym zawarto nowe regulaminy dla Rady Nadzorczej, Zarządu i Komisji Rewizyjnej.

W wyniku utrzymującej się trudnej sytuacji gospodarczej, niektóre z banków musiały niestety zamknąć swoją działalność. Jednym z nich był bank w niedalekiej Wygodzie.

³⁴ Ks. Feliks Bolt (1864-1940). W 1900 r. współorganizował Centralne Towarzystwo Rolnicze dla Prus Zachodnich. W 1904 r. został członkiem Patronatu Związku Spółek Zarobkowych i współpracownikiem ks. Piotra Wawrzyniaka. Organizował wiele spółek na Pomorzu, m.in. spółkę „Kupiec”. W latach 1897-1920 należał do Towarzystwa Naukowego w Toruniu. Był członkiem Ligi Narodów. W październiku 1939 r. został aresztowany przez gestapo, a w marcu 1940 r. osadzony w niemieckim obozie koncentracyjnym (KL) w Stutthofie, gdzie po kilkunastu dniach zmarł.

³⁵ ABS, *Protokoły zebrań organów Banku*, s. 178.

13. Pismo z Sądu Grodzkiego w Kartuzach z 20 lipca 1932 r.

28 marca 1933 r. została przyjęta ustawa o konwersji niektórych pożyczek w listach zastawnych Państwowego Banku Rolnego i części zobowiązań wobec Skarbu Państwa na pożyczki z części kredytowej Funduszu Obrotowego Reformy Rolnej. W tym celu powstał Bank Akceptacyjny S.A. Ustawa pozwalała na rozłożenie na długolejne okresy spłaty scalonych zadłużeń gospodarstw posiadających trudności płatnicze.

Pod koniec 1933 r. Spółdzielnia w Sierakowicach przeżywała poważny kryzys. Rada Nadzorcza na swym posiedzeniu 11 grudnia „uchwala, nie wysyłać na Sejmik żadnego delegata spowodu częstych czasów i brak gotówki na koszt podróży”³⁶.

21 czerwca 1934 r. w Warszawie odbył się zjazd spółdzielni bankowych, na który delegatem banku sierakowickiego był ks. B. Łosiński. Na zjeździe powołano jeden Związek Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo–Gospodarczych R.P. w Warszawie.

Do Związku, bank w Sierakowicach przystąpił 1 kwietnia 1935 r. Pomimo, tego jego kłopoty finansowe nadal trwały. W uchwale Rady Nadzorczej z 10 czerwca 1935 r. zapisano: „Bank Ludowy niema w żadnej mierze jej zapłacić [składka na Związek] ponieważ żadnych zysków niema i stoi przed niebezpieczeństwem niewypłacalności, pomimo funduszu

³⁶ Tamże, s. 209.

rezerwowego”, a także wezwano Zarząd do niezwłocznego pertraktowania z Bankiem Akceptacyjnym oraz obniżono pobory kasjera³⁷.

W celu poprawy sytuacji finansowej banku uchwalono w styczniu 1936 r. zmianę oprocentowania lokat: za wypowiedzeniem dziennym na 3%, kwartalnym na 4%, półrocznym na 5%, zaś od pożyczek 8%.

Pomimo trudnej sytuacji finansowej postanowiono o przekazaniu 10 zł na Fundusz Obrony Narodowej.

23 grudnia 1936 r. „Rada Nadzorcza uchwała przyjąć ofiarę Księdza Kanonika Łosińskiego w kwocie 2.000 zł dla Banku”³⁸. Pieniądze zostały przeznaczone na stały fundusz budowlany mający w dobrym stanie utrzymać salę i świetlicę bankową do dyspozycji towarzystw katolickich.

15 lipca 1937 r. nastąpiła zmiana władz banku, w skład którego weszli:

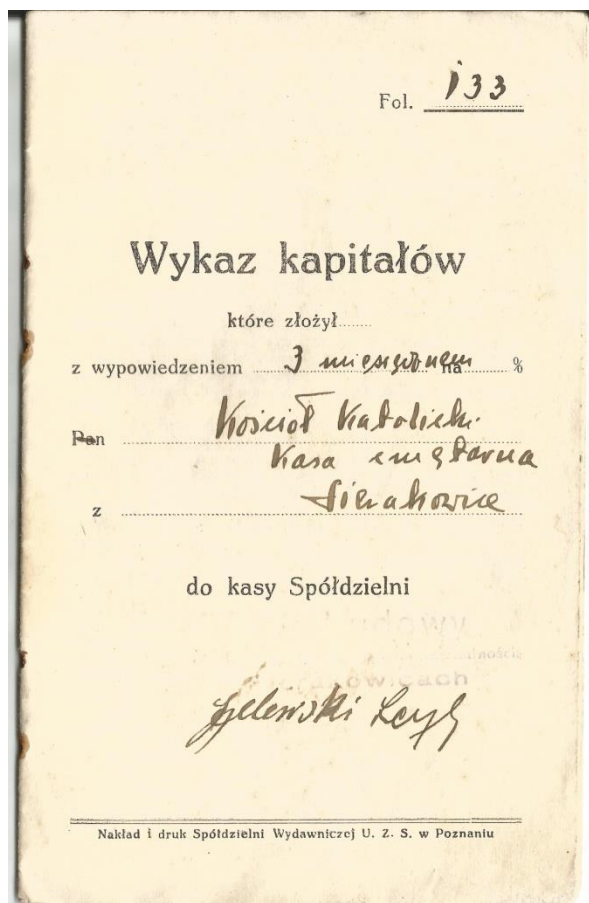
- Rada Nadzorcza: Leon Stencel – prezes, Leon Konkiel – z-ca prezesa i Jan Stankowski – sekretarz.
- Komisja Rewizyjna: Leon Stencel – przewodniczący, Leon Konkiel – członek i Jan Koszałka – członek.
- Zarząd: Teodor Zelewski, Jakub Leyk i Franciszek Naczek.

Kuratusem banku był w dalszym ciągu ks. B. Łosiński³⁹.

³⁷ Tamże, s. 229.

³⁸ Tamże, s. 244.

³⁹ ABS, *Kronika Banku Spółdzielczego I*, s. 36.

14. Pierwsza strona *Wykazu kapitałów* kasy cmentarnej w Sierakowicach z 1937 r.

W 1938 r. dokonano zmian w statucie banku, które miały wpłynąć na wzrost liczby członków. Zmniejszono wysokość udziału z 500 zł na 50 zł, a także ustalono wpłaty roczne na co najmniej 3 zł i wstępne każdego członka na 2 zł. Przyjęto, iż pożyczka udzielona jednemu członkowi nie mogła być większa niż 20 krotność zdeponowanych pieniędzy, jednak nie więcej niż 2 000 zł.

W lipcu Zarząd zaciągnął kredyt z Państwowego Banku Rolnego w Gdyni w wysokości 5 000 zł, który był przeznaczony dla „solidnych rolników”.

Ostatnie przed drugą wojną światową Walne Zebranie odbyło się 25 kwietnia 1939 r., poprzedzone było Mszą św. w kościele parafialnym. W zebraniu wzięło udział 174 członków. Przewodniczącym obrad jednogłośnie wybrano ks. B. Łosińskiego, a sekretarzem Jakub Leyka. Wyjątkowo na zebraniu został wygłoszony referat nt. oszczędności i pożyczek przez kierownika szkoły Schütza. Postanowiono również o przekazaniu pożyczki przeciwlotniczej w kwocie 100 zł.

Po Walnym Zebraniu dokonano wyboru nowych władz:

- Rada Nadzorcza: Leon Konkiel – prezes, Leon Klasa – z-ca prezesa i Jan Stankowski – sekretarz.

- Komisja Rewizyjna: Leon Konkiel – przewodniczący, Jan Koszałka – członek i Franciszek Bigus – członek.

Tabela2. Dynamika rozwoju działalności banku w latach 1920-1938.

Rok	Bilans (mkp i zł)	Zysk (mkp i zł)	Górna granica oszczędności (mkp i zł)	Górna granica pożyczek (mkp i zł)
1920	5 037 519,84	182 949,31	5 000 000,00	300 000,00
1921	14 961 612,66	40 451,64	12 000 000,00	2 000 000,00
1922	21 795 178,07	49 360,27	30 000 000,00	4 000 000,00
1923	68 912 903,06	1 535 756,98	200 000 000,00	20 000 000,00
1924	3 330,71	262,74	-	-
1925	26 385,44	446,11	500 000,00	800,00
1926	39 568,62	988,89	500 000,00	800,00
1927	78 441,75	546,52	500 000,00	1 200,00
1928	112 291,06	366,62	500 000,00	1 200,00
1929	151 178,18	1 151,27	500 000,00	1 200,00
1930	207 917,88	1 717,59	500 000,00	2 000,00
1931	204 326,76	1 842,28	500 000,00	2 000,00
1932	189 260,01	712,16	500 000,00	2 000,00
1933	170 666,11	875,35	500 000,00	2 000,00
1934	158 883,11	1 160,65	500 000,00	2 000,00
1935	162 710,13	3 820,52	500 000,00	2 000,00
1936	166 245,76	111,53	500 000,00	2 000,00
1937	161 618,54	777,65	500 000,00	2 000,00
1938	162 614,47	878,06	500 000,00	2 000,00

Ostatnie zebranie Rady Nadzorczej przed wojną odbyło się 21 lipca 1939 r., prowadził je prezes L. Konkiel. W trakcie obrad „stwierdzono kurczenie obrotów i sumy bilansowej, na razie pożyczek nie udzielać i starać się o utrzymanie lokaty”⁴⁰. Uchwalono wnioski o przyznanie specjalnej pożyczki niskoprocentowej w wysokości 5 000 zł dla rolników dotkniętych klęską gradobicia.

W trakcie drugiej wojny światowej zostały odnotowane operacje finansowe w *Księdze kasowej*, które były prowadzone od 3 października 1939 r. do 19 września 1941 r.⁴¹

Bank został przejęty przez *Das Grossdeutsche Reich* (Wielką Rzeszę Niemiecką), a dom bankowy przez prywatnego kupca.

⁴⁰ ABS, *Protokoły zebrań organów Banku*, s. 285.

⁴¹ ABS, *Księga kasowa*, s. 43-69: zapisy w Księdze były prowadzone od 23 listopada 1938 r. do 31 października 1949 r.; Aneks 4.

Tabela 2. Liczba członków Banku ludowego w latach 1920-1936.

Rok	Stan na początku roku	Rotacja członków		Stan na koniec roku	Uwagi
		przybyło	ubyło		
1920	487	12	40	459	
1921	459	23	17	465	
1922	465	25	22	468	
1923	468	7	1	590	połączenie z BL w Stanisławowie
1924	590	5	3	592	połączenie z BL w Kartuzach
1925	592	23	5	610	
1926	610	33	37	606	
1927	606	52	61	597	
1928	597	22	76	543	
1929	543	21	155	409	
1930	409	48	25	432	
1931	432	16	28	420	
1932	420	-	22	398	
1933	398	4	13	389	
1934	389	9	8	390	
1935	390	3	12	381	
1936	381	45	42	384	

Po II wojnie światowej

16 września 1945 r. w budynku Banku Ludowego w obecności 11 osób⁴² wznowiono działalność Spółdzielni. Zebranie otworzył Sokołowski, a na przewodniczącego Walnego Zgromadzenia członków wybrano Leona Klasę, zaś na asesora: Franciszka Bigusa i Leona Wentę, zaś na sekretarza Jakóba Leyka. Porządek obrad był następujący: omówienie przerwy w działalności banku, przyjęcie uchwały dotyczącej wznowienia działalności, zatwierdzenie nowego statutu, wybory do Rady Nadzorczej, uchwalenie najwyższej sumy zobowiązań i wolne wnioski.

Przyjęto nowy statut wzorowany na opracowanym przez Związek Rewizyjny Spółdzielni R.P., a także nazwę: „Bank Ludowy – Spółdzielnia z ograniczoną odpowiedzialnością”⁴³. Siedzibą Spółdzielni zostały nadal Sierakowice. Bank swoją działalnością obejmował miejscowości: „Par. Sierakowice, Gowidlino, Linia, Strzebcz, Bórek, itd.”

⁴² ABS, *Protokół Walnego Zgromadzenia członków*: Leon Klasa, Jakób Leyk, Leon Wenta, Jakób Pioch, Franc Nacz, Jan Bigus, Teodor Żelewski, Jan Koszałka, Józef Jeliński, Leon Wenta – Załakowo, Franc Bigus – Gowidlino.

⁴³ Tamże.

15. Pieczęć banku - 1945 r.

Do Rady Nadzorczej wybrano dziewięć osób: Leon Klasa - prezes, Jakób Pioch, Leon Wenta, Franciszek Bigus, Jan Bigus, Jan Koszałka Józef Jeliński, Leon Wenta i Józef Peta.

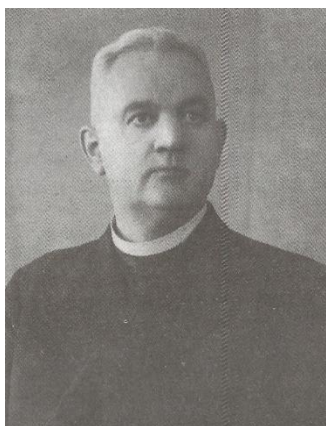
Ustalono wysokość udziału członkowskiego na 100 zł i kwoty wpisowego na 5 zł, a także uchwalono maksymalną wysokość zobowiązań, która wynosiła 500 000,00 zł.

Spółdzielnia przystąpiła do Związku Rewizyjnego Spółdzielni R.P.

Pierwsze po drugiej wojnie światowej posiedzenie Rady Nadzorczej odbyło się 4 grudnia 1945 r. W trakcie zebrania na członka Zarządu wybrano Jana Koszałkę z Kamienicy Królewskiej i postanowiono „rozpocząć pracę Bankową jeden dzień w tygodniu, w każdy czwartek”⁴⁴.

W dniu 24 października 1946 r. odbyło się Nadzwyczajne Walne zebranie, w którym wzięło udział 18 członków. Bank przystąpił do Banku Gospodarstwa Spółdzielczego. W statucie dokonano zmian, m.in. zwiększono wysokość udziału na kwotę 1 000 zł i wpisowego na 100 zł.

Powołano nową Radę Nadzorczą w następującym składzie: ks. Edmund Kamiński⁴⁵ - przewodniczący, Franciszek Bigus, Juliusz Bojanowski, Izydor Bronk, Stanisław Gierszewski, Nikodem Kobiela, Leon Wenta, Franciszek Woś i Teodor Żelewski. Do Komisji Rewizyjnej wybrano: ks. E. Kamińskiego, J. Bojanowskiego i N. Kobiłę.

16. Ks. Edmund Kamiński (1899-1964).

⁴⁴ ABS, *Protokoły zebrań organów Banku*, s. 287.

⁴⁵ Urodził się 16 maja 1889 r. w Kiełpinach w powiecie lubawskim na Pomorzu. Administrator parafii pw. św. Marcina w Sierakowicach w latach 1945-1952. Był także członkiem Rady Nadzorczej Gminnej Spółdzielni „Sch” w Sierakowicach. Zmarł 16 czerwca 1969 r. w Gdańsku Nowym Porcie. Został pochowany na miejscowym cmentarzu.

Ustanowiono Zarząd w składzie: Jan Kiedrowski - przewodniczący, Robert Kolka – kasjer, Jan Koszałka – sekretarz.

Dopiero z dniem 21 listopada 1946 r. prawomocnym postanowieniem Sądu Grodzkiego w Kartuzach, dokonano wpisu do Rejestru Spółdzielni nr 138 prowadzonego przez Sąd Okręgowy w Gdyni, Wydział Rejestru Handlowego. Wpisem przywrócono prawne działanie spółdzielni, której rejestr zaginął na skutek działań wojennych⁴⁶.

Kolejne Walne Zebranie odbyło się 8 maja 1947 r., po którym na przewodniczącego Rady Nadzorczej został wybrany Franciszek Bigus z Pałubic.

Suma bilansowa w latach powojennych stale wzrastała, a mianowicie:

1946 – 244 053 zł,

1947 – 405 600 zł,

1948 – 4 108 406 zł,

1949 – 10 444 410 zł.

Pomimo tego zanotowano straty związane, m.in.: z kosztami dotyczącymi uruchomienia działalności, z utrzymaniem budynku bankowego, opłatami za dzierżawę, a także z powodu braku kapitału obrotowego. W 1947 r. straty wyniosły – 44 599 zł, a w 1948 r. – 26 727 zł.

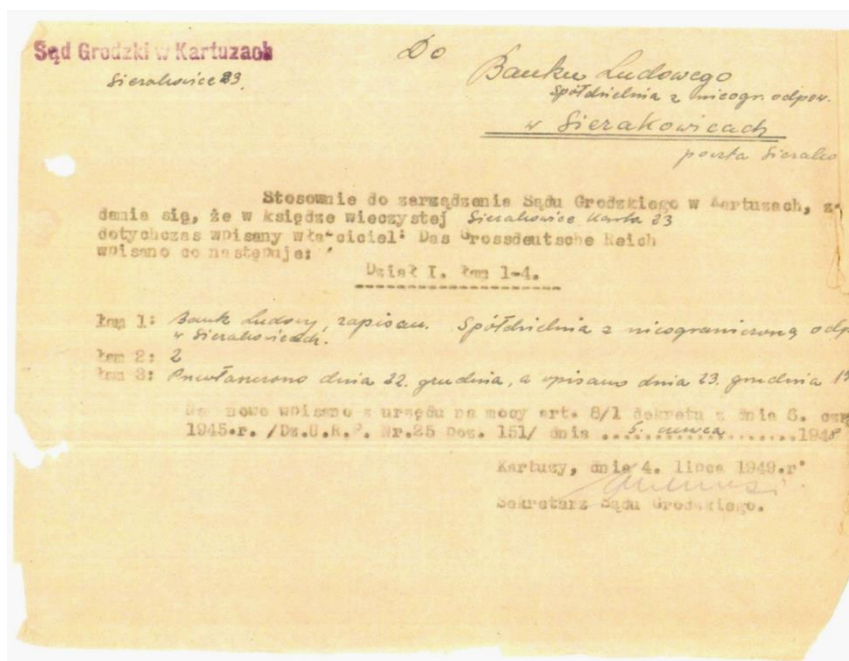
W 1948 r. w Polsce zapoczątkowano działania zmierzające do włączenia banków do planowanej centralnie gospodarki i realizowania przez spółdzielnie polityki finansowej państwa. W celu osiągnięcia tych celów Centrala Banku Gospodarstwa Spółdzielczego nakazała uzupełnienie składu Rady Nadzorczej delegatem Związku „Samopomocy Chłopskiej”. Do Rady 16 września 1948 r. dołączono prezesa Związku „SCh” w Sierakowicach Józefa Okroja⁴⁷.

Rząd PRL wydał 25 października 1948 r. dekret o reformie bankowej, który w odniesieniu do banków wszedł w życie z 1 stycznia 1950 r. Zarządzenie miało głównej mierze reprezentować interesy małych i średniorolnych chłopów.

W latach 1948-1949 dokonano zmian w Księdze Wieczystej związanych z przewłaszczeniem majątku przez okupanta niemieckiego.

⁴⁶ ABS, Odpis Poświadczony z Rejestru Spółdzielni Nr 138.

⁴⁷ ABS, Protokoły zebrań organów Banku, s. 321.

17. Pismo z Sądu Grodzkiego z dnia 4 lipca 1949 r.

W 1949 r. bank osiągnął 15 084 zł zysku, jego kierownikiem w tym samym roku została Helena Grzenkowicz.

W statucie Kasy z 23 grudnia 1949 r., zapisano: „Celem działalności Kasy jest pomoc w podnoszeniu dobrobytu i kultury bezrolnych, małorolnych i średniorolnych chłop[ów], zgodnie z planami rozwoju gospodarczego wsi, oraz obrona ich przed lichwą i wyzyskiem kapitalistycznym na wsi”. W innym miejscu statutu określono, kto może być członkiem, a mianowicie: „Członkami Kasy mogą być wszystkie osoby zamieszkałe na terenie działalności Kasy, z wyjątkiem osób znanych na terenie gminy jako wyzyskiwacze”⁴⁸.

Lata 1950-1989

W czerwcu 1950 r. zgodnie z zarządzeniem Ministra Skarbu z 4 stycznia 1950 r. dokonano przekształcenia Banku Ludowego w Gminną Kasę Spółdzielczą, według wzorcowego statutu. Od tego czasu nazwa Spółdzielni brzmiała: „Gminna Kasa Spółdzielcza w Sierakowicach z odpowiedzialnością udziałami”⁴⁹.

⁴⁸ Aneks 5.

⁴⁹ ABS, Protokół Walnego Zgromadzenia członków, s. 128.

18. Pieczęć Spółdzielni - 1950 r.

Od 1950 r. w Walnych Zgromadzeniach oprócz członków Spółdzielni brali udział również delegaci innych instytucji i organizacji, a mianowicie: Banku Rolnego w Gdańsku, Kartuzach, Powiatowego Związku Samopomocy Chłopskiej, Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, Gminnych Związków Zawodowych, Koła Gospodyń Wiejskich, Gminnej Rady Narodowej i Związku Samopomocy Chłopskiej w Sierakowicach.

W 1950 r. dokonano wyboru władz banku, który stanowili:

- Zarząd: Helena Grzenkowicz – przewodnicząca, Jakub Leyk – członek, Helena Okrój – członek, Józef Młyński – z-ca członka i Leon Hińca – z-ca członka.
- Komisja Rewizyjna: Franciszek Bigus – przewodniczący, Władysław Deyk – z-ca przewodniczącego, Bronisława Markowska – sekretarz, Helena Dąbrowska, Jan Elwart, Bernard Formela, Konrad Gajecki, Leon Hopa i Jozef Okrój.

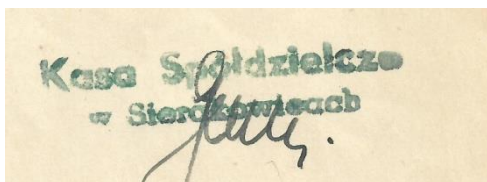
Znaczącą zmianą organizacyjną w strukturze Spółdzielni była likwidacja rady nadzorczej, w miejsce której powołano dziewięcioosobową komisję rewizyjną. W kolejnych latach ograniczono członków Komisji Rewizyjnej do 7 (1951-53) oraz do 5 (1954-55).

Zmiany przyczyniły się do stopniowego ograniczania społecznej inicjatywy. Z czasem, tzw. centralizm demokratyczny coraz bardziej wypierał ideę spółdzielczości. Na walne zgromadzenia, które zgodnie z nowym statutem miały się odbywać dwa razy w roku, przychodziło ok. 50 % wybranych delegatów. Bank podlegał centrali, którą był Państwowy Bank Rolny, a od 1953 r. Narodowy Bank Polski. Niestety oba banki nie wypracowały metod pracy, które odpowiadałyby samorządowemu charakterowi spółdzielczości bankowej.

19. Helena Grzenkiewicz (1912-1991). Kierownik banku w latach 1949-1959.

W czerwcu 1956 r. przyjęto nowy statut zgodnie, z którym spółdzielnia nosiła nazwę: „Kasa Spółdzielcza w Sierakowicach”⁵⁰. W tym roku wybrano Helenę Grzenkiewicz delegatką na Okręgowy Zjazd Kas Spółdzielczych. Zamiast Komisji Rewizyjnej ustanowiono Radę Kasy, w skład której weszli: Franciszek Bigus z Pałubic, Jan Elwart z Pałubic, Helena Moś z Sierakowic, Bernard Witka z Puzdrowa, Leon Hopa z Paczewa, Józef Konkel z Kamienicy Król, Jan Zielonka z Gowidlina, Bernard Złoch z Bąckiej Huty, Jan Woźniak z Gowidlina i Józef Jóskowski z Welku, a także wybrano zastępców radnych: Leona Termana z Sierakowic, Franca Tandeka z Gowidlina i Józefa Grzenkowicza z Paczewa.

20. Pieczęć Spółdzielni - 1956 r.

Walne Zgromadzenie wybrało również Zarząd, w osobach: Helena Grzenkiewicz z Sierakowic, Brunon Piotrowski z Sierakowic, Leon Konkel z Pałubic oraz zastępców Leon Masowa z Sierakowic, Antoni Sadowski z Puzdrowa i Alojzy Kwidziński z Sierakowic⁵¹.

Zgodnie ze statutem przyjęto uchwałę, iż corocznie wymianie podlega 1/3 członków Rady.

Centralą organizacyjną i finansową Kasy był Związek Spółdzielni Oszczędnościowo - Pożyczkowych.

W 1957 r. został znowelizowany dekret o reformie bankowej. Kasy Spółdzielcze odzyskały prawo gromadzenia wkładów oszczędnościowych. Na pierwszym Zjeździe

⁵⁰ Aneks 6.

⁵¹ ABS, *Protokół Walnego Zgromadzenia członków*, s. 168-169; Aneks 7.

Delegatów Kas Spółdzielczych powołano Związek SOP. Przywrócenie spółdzielniom samodzielności i samorządności spowodowało ożywienie działalności organów spółdzielczych. Pozwoliło na osiągnięcie poważnych i wymiernych efektów organizacyjnych. Wzrosła ich podstawowa działalność, tj. gromadzenie środków pieniężnych na rachunkach bankowych, które przeznaczano na działalność kredytową.

W tym okresie w Walnych Zebraniach Delegatów brali udział przedstawiciele aktywu wiejskiego. Na jednym z takich zebrań, w dniu 27 kwietnia 1957 r. gośćmi byli:

- Jerzy Makowski – dyrektor Oddziału Wojewódzkiego SOP,
- Henryk Kożyczkowski – przedstawiciel NBP Oddziały Powiatowego w Kartuzach,
- Augustyn Roda - sekretarz POP Sierakowice,
- Leon Kobiela – prezes GS „Sch” w Sierakowicach,
- Konrad Drywa - przewodniczący GRN w Sierakowicach,
- Antoni Sadowski – przewodniczący GRN w Puzdrowie,
- Augustyn Bulczak – przewodniczący GRN w Kamienicy Królewskiej,
- Czesław Butowski – prezes Kółka Rolniczego w Puzdrowie,
- Franciszek Kupper – prezes Kółka Rolniczego w Sierakowicach,
- Józef Płotka – prezes Kółka Rolniczego w Załakowie,
- Bernard Pioch – prezes Kółka Rolniczego w Mojuszu.

W kwietniu 1958 r. podwyższono udział członkowski na 100 zł.

Podczas Walnych Zgromadzeń, w latach 1959-63 niejednokrotnie poruszano sprawę dotyczącą obrotu gotówki. W myśl zarządzeń należało ją pobierać osobiście lub mieć upoważnienie potwierdzone przez G.R.N. W dalszym ciągu następował dynamiczny rozwój banku. Przeważnie około 20% nadwyżki przeznaczano na fundusz społeczno – kulturalny środowiska.

W kolejnych latach wzrastały zyski, a mianowicie:

1956 - 11 742 zł,

1957 - 40 219 zł,

1958 - 71 609 zł,

1959 - 63 117 zł.

W kwietniu 1959 r. ze stanowiska zrezygnowała Helena Grzenkowicz. Nowym dyrektorem banku został wybrany Leon Andrykowski, długoletni pracownik NBP w Lęborku.

W tym samym roku przyjęto najwyższą sumę zobowiązań na kwotę 4 500 000 zł, a także najwyższą sumę pożyczek ze środków własnych do 5 000 zł.

W 1959 r. bank utworzył pierwszą Spółdzielnię Oszczędnościową (SKO) przy Szkole Podstawowej w Sierakowicach, zaś kolejne powstały w Gowidlinie, Jelonku i Łyśniewie. Przy banku działał zespół kobiet i młodzieży, który zajmował się organizacją kursów: gotowania, kroju i szycia. Organizowano również różnego rodzaju odczyty dotyczące gospodarstwa wiejskiego.

Walne Zgromadzenie w marcu 1961 r. dokonało zmiany statutu i wyznaczone wysokość wpisowego na 10 zł. Udział członkowski pozostawiono na poziomie 100 zł oraz określono ilość delegatów na Walne Zgromadzenie w stosunku 1:20 członków, jednak nie mniej niż 50 delegatów. Ustalono maksymalną kwotę pożyczek do 10 000 zł. Zatwierdzono dwa regulaminy: dla Rady Kasy i Funduszu Zapomogowego SOP. Do Walnego Zgromadzenia należał podział czystej nadwyżki za rok sprawozdawczy, a także skwitowania działalności za rok obrachunkowy dla Rady i Zarządu.

W 1961 r. Spółdzielnia nadal działała pod nazwą „Kasy Spółdzielczej w Sierakowicach”⁵². Rada składała się z 9 członków i 3 zastępców wybieranych na dwa lata, którą stanowili: Franciszek Bigus, Jan Elwart, Bernard Gucza, Leon Kobiela, Brunon Koszałka, Helena Moś, Artur Paszkiewicz, Leon Terman i Jan Zielonka.

Zastępcami zostali wybrani: Antoni Sadowski, Franciszek Zapłata i Bernard Złoch.

W 1962 r. uchwalono zmiany w statucie⁵³, a także podwyższono wysokość wpisowego na 20 zł i udziału członkowskiego na 200 zł. Przyjęto, iż Rada będzie składać się z dziewięciu członków bez zastępców. W statucie określono Organy Spółdzielni, które stanowiły: Walne Zgromadzenie, Rada, Zarząd, Zebrania i Komitety Członkowskie.

Walne Zgromadzenie w 1964 r. ustaliło nową nazwę Spółdzielni: „Bank Ludowy S.O.P. w Sierakowicach”. Kolejna zmiana nazwy banku nastąpiła w 1967 r. na: „Spółdzielczy Bank Ludowy w Sierakowicach”⁵⁴. Wprowadzono obsługę bezgotówkową za pomocą rachunków oszczędnościowo–rozliczeniowych. Od 1968 r. można było składać zbiorcze wnioski kredytowe przekazywane do banku przez „mężów zaufania”, agronomów, Kółka Rolnicze, inspektorów Centrali Nasiennej, Gminnej Spółdzielni i Roszarni. Zawarto umowę z Urzędem Pocztowym w celu obsługi książeczek bankowych, a także z Kółkami Rolniczymi na kredytowanie świadczonych usług traktorowo–maszynowych.

⁵² Aneks 8.

⁵³ Aneks 9.

⁵⁴ ABS, *Kronika Banku Spółdzielczego I*, s. 61.

Od 1972 r. zrezygnowano z poręki pożyczek udzielanych rolnikom znanym z dyscypliny płatniczej. Przyjęto statut Spółdzielni Oszczędnościowo - Pożyczkowej⁵⁵.

W 1975 r. zmieniła się ustawa o prawie bankowym i na jej podstawie Bank Rolny połączył się z Centralnym Związkiem SOP oraz utworzono Bank Gospodarki Żywnościowej, który przejął funkcję centralnego związku w stosunku do banków spółdzielczych.

W tym samym roku Zebranie Przedstawicieli przyjęło uchwałę o inkorporacji banku w Lini z dniem 31 grudnia 1975 r. Uchwalono zmiany w statucie, a także nową nazwę Oddziału banku: „Bank Spółdzielczy z siedzibą w Sierakowicach”⁵⁶. Terenem działania banku były gminy: Sierakowice i Lini. Kierownikiem Oddziału Lini został Edmund Szymikowski.

Rada składała się z 11 członków wybieranych przez Walne Zgromadzenie Przedstawicieli na okres czterech lat, dodatkowo wybrano do Rady dwie osoby z terenu Oddziału Lini. Skład Rady przedstawiał się następująco: Franciszek Bigus – Pałubice, Janina Formela – Pałubice, Brunon Fierka – Szklana, Bernard Grucza – Gowidlino, Bronisław Kaleniak – Pobłocie, Weronika Kobiela – Sierakowice, Irena Mischke – Sierakowice, Regina Stefańska – Lini, Władysława Telega – Sierakowice, Antoni Węsierski – Tuchlino i Jan Zielonka – Gowidlino.

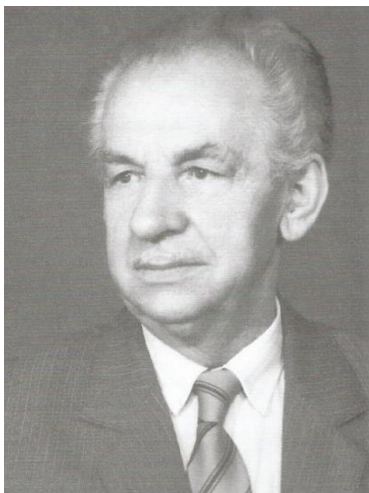
Według oceny BGŻ w Gdańsku z 1979 r. bank sierakowicki charakteryzowały korzystne wskaźniki w zakresie oszczędności. Bank był przodującym w skali krajowej odnośnie ilości rachunków oszczędnościowo–rozliczeniowych. Doroczne kontrole przeprowadzane przez lustratorów BGŻ w Gdańsku stwierdzały pozytywne wyniki jego działalności, a dynamika rodzaju świadczonych usług stawiał go w czołówce wojewódzkiej.

W 1979 r. Zebranie Przedstawicieli BS w uznaniu dotychczasowych zasług w rozwoju banku przyznało Franciszkowi Bigusowi tytuł Honorowego Członka Rady. Wcześniej otrzymał on odznakę Zasłużonego Działacza Banku Spółdzielczego i Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski.

Uchwałą Zebrania Przedstawicieli z 27 marca 1980 r. dokonano zmiany w statucie, powiększając Radę do 13 członków, w skład której weszli: Helena Bulczak – Paczewo, Bernard Grucza – Gowidlino, Brunon Fierka – Szklana, Bronisława Kaleniak – Pobłocie, Urszula Kierznikiewicz – Lini, Weronika Kobiela – Sierakowice, Zygfryd Kupper – Paczewo, Irena Mischke – Sierakowice, Regina Stefańska – Lini, Władysława Telega – Sierakowice, Kazimierz Wenta – Kamionka, Antoni Węsierski – Tuchlino i Jan Zielonka – Gowidlino.

⁵⁵ Aneks 10.

⁵⁶ ABS, *Kronika Banku Spółdzielczego I*, s. 66.

21. Leon Andrykowski (1925-2003). Dyrektor banku w latach 1959-1981.

Po przejściu na emeryturę L. Andrykowskiego, dyrektorem banku został Kazimierz Rogalewski.

W 1983 r. Zebranie Przedstawicieli uchwaliło nowy statut banku. Ustalono wpisowe na członka BS w wysokości 100 zł, a także udział członkowski w wysokości 1 000 zł oraz odpowiednio dla osób prawnych: wpisowe - 1 000 zł i konieczność zadeklarowania, co najmniej 10 udziałów.

Wprowadzono kadencyjność Zebrania Przedstawicieli na okres czterech lat i określono Organy Banku Spółdzielczego: Zebranie Przedstawicieli, Rada Nadzorcza (dotychczas funkcjonowała nazwa Rada), Zarząd i Zebranie Grup Członkowskich.

Rada Nadzorcza składała się z 15 członków wybieranych przez Zebranie Przedstawicieli, w skład Rady weszli: Antoni Węsierski – Tuchlino, Irena Mischke – Sierakowice, Bernard Witka - Puzdrowo, Zygfryd Kupper – Paczewo, Kazimierz Bigus – Kamienica Królewska, Helena Bulczak – Paczewo, Brunon Fierka – Szklana, Bernard Gucza – Gowidlino, Bolesław Dawidowski – Załakowo, Bronisława Kaleniak – Pobłocie, Małgorzata Hinc – Lina, Bolesław Cygiert – Tuchlino, Weronika Kobiela – Sierakowice, Regina Stefańska – Lina i Agnieszka Roszkowska – Lina.

Rada Nadzorcza powołała Zarząd w składzie: Michał Lejk – prezes, Wacław Dułak – z-ca prezesa i Leon Andrykowski – członek.

Od 17 października 1983 r. Główną Księgową banku została Gabriela Koszałka.

W 1984 r. dokonano zmian w składzie Rady Nadzorczej, wybrano Czesława Dawidowskiego z Puzdrowa i Władysława Gojtowskiego z Pałubic. Z podziału nadwyżki bilansowej za 1983 r. po raz pierwszy utworzono fundusz ryzyka przeznaczony na pokrycie ewentualnych strat z tytułu nieściągalnych kredytów. Podjęto uchwałę o zaciągnięciu kredytu

refinansowego z BGŻ w wysokości 180 mln zł w celu prowadzenia działalności gospodarczej i jej finansowania.

22. Kazimierz Rogalewski, dyrektor banku w latach 1981-1985.

W 1985 r. w wyniku zmian do Rady Nadzorczej weszli: Stanisław Łącki z Niepoczołowic, Mieczysław Mach z Tłuczewa, Zygmunt Szmidtke z Kobylasza i Brunon Bigus z Gowidlina. Nowym kierownikiem Oddziału BS w Lini została Leokadia Hetman.

Rada Nadzorcza na posiedzeniu w maju 1985 r. przeprowadziła wybory uzupełniające do Zarządu, w skład którego weszli: Michał Lejk – prezes, Wacław Dułak – z-ca prezesa i Józef Puzdrowski – członek. Od 1985 r. dyrektorem banku został Roman Dawidowski.

23. Siedziba banku w 1985 r.

W 1986 r. realizując uchwałę Zgromadzenia Przedstawicieli dokonano w tajnym głosowaniu wyborów do Zarządu, który stanowili: Michał Lejk – prezes, Józef Puzdrowski – z-ca prezesa, Edward Konkel – członek, Władysław Gojtowski – członek i Stanisław Trepczyk – członek.

Ocena działalności banku przeprowadzona przez pracowników BGŻ była korzystna. Wykazano wzrost obrotów łącznie o 39%, a także wzrost w dziedzinie oszczędzania o 240% do roku ubiegłego. Również w spłacie kredytów nastąpił wzrost o 3% (większy od średniej wojewódzkiej). Pomimo korzystnych wyników ocenę działalności zaniżył duży wskaźnik kredytów przeterminowanych łącznie – 2,5% do ogółu kredytów, a w Oddziale w Lini – 7,5%.

W 1986 r. ustalono sumę zobowiązań do 1,2 mld zł.

W 1987 r. powołano nową Radę Nadzorczą w składzie: Antoni Węsierski – przewodniczący, Zygmunt Szmidtke – z-ca przewodniczącego, Stanisława Kos – sekretarz, Kazimierz Bigus, Witold Brzeski, Bolesław Dawidowski, Józef Formela, Alfons Gojtowski, Zygfryd Kupper, Stanisław Łacki, Władysław Mach, Zygmunt Miotk, Władysław Warmowski, Bernard Witka i Wacław Zielonka.

Rada Nadzorcza powołała cztery komisje problemowe, których przewodniczącymi byli:

- Rewizyjna – Z. Kupper,
- Oszczędności i Kredytów – A. Węsierski,
- Społeczno-Samorządowa – Z. Miotk,
- Zespół Pracy Kobiet i Młodzieży – S. Kos.

Rosnąca inflacja powodowała ograniczanie przez BGŻ funduszy na kredyty. Bank sierakowicki w 1987 r. opierał działalność kredytową na środkach własnych (fundusz własny – 27,1%, wkłady oszczędnościowe – 53,6%) i obcych (kredyt refinansowy – 19,3%). Udzielono kredytów w wysokości 342 mln zł, co stanowiło wzrost o prawie 27% do roku ubiegłego. Plan spłat kredytów został zrealizowany w 125 %, ogółem spłacono 317 mln zł. Kredytów przeterminowanych było na kwotę 5 371 000 zł. Bank był rentowny i osiągnął nadwyżkę bilansową w wysokości 11,7 mln zł. Uchwalono najwyższą sumę zobowiązań finansowych na 1988 r. w wysokości 2,5 mld zł.

24. Antoni Węsierski (1924-1989), przewodniczący Rady Nadzorczej w latach 1977-1988.

W 1988 r. po raz pierwszy wprowadzono kredyt dla rolników na wiosenny zakup nawozów mineralnych. Na Zebraniu Przedstawicieli zaprezentowano wniosek o odłączenie Oddziału w Lini od BS Sierakowice ze względu na uzyskiwane wyniki ekonomiczne. Ostatecznie postanowiono pozostawić bank na starych zasadach.

25. Wycieczka członków i pracowników BS do Gdańska w 1988 r.

Rada Nadzorcza na posiedzeniu 22 lutego 1989 r. dokonała wyboru nowego przewodniczącego, którym został Józef Formela z Sierakowic.

Zebranie Przedstawicieli w 1989 r. dokonało zmian w statucie, m.in. zwiększono kwotę wpisowego na 200 zł od osoby fizycznej i zadeklarowania jednego udziału, a od osoby prawnej - wpisowe 2 000 zł oraz zadeklarowanie, co najmniej 20 udziałów.

Rosnąca w Polsce inflacja spowodowała podjęcie uchwały o najwyższej sumie zobowiązań do kwoty 5 mld w 1989 r. W tym roku udzielono 6 937,4 tys. zł kredytów. Zanotowano znaczącą zmianę wykorzystania kredytu inwestycyjnego na zakup ciągników i maszyn rolniczych. Poprawie uległy spłaty kredytów przeterminowanych, których spłacono

7 345,8 tys. zł. Bank osiągnął w 1989 r. przyrost oszczędności w kwocie 559,4 mln zł, a stan oszczędności na koniec roku wyniósł 907,6 mln zł.

Pod patronatem BS w Sierakowicach działało 17 Szkolnych Kas Oszczędnościowych (SKO), które zgromadziły łącznie 8,5 mln zł oszczędności.

Tabela 3. Działalność banku w latach 1960-1989.

Rok	Suma bilansowa (w zł)	Zysk (w zł)
1960	3 347 237	100 005
1961	4 201 111	80 601
1962	4 717 448	58 624
1963	5 915 618	21 479
1964	7 817 142	65 589
1965	9 065 904	38 776
1966	9 756 479	77 573
1967	12 598 595	18 118
1968	14 360 4183	23 067
1969	15 757 478	42 416
1970	16 270 769	61 105
1971	12 077 265	92 100
1972	15 564 658	278 363
1973	22 069 938	267 594
1974	27 219 286	271 516
1975	41 529 937	643 055
1976	70 035 956	1 357 124
1977	101 842 788	2 240 815
1978	156 508 793	1 625 657
1979	195 114 158	1 640 478
1980	214 644 085	2 007 640
1981	254 026 257	4 402 213
1982	356 414 150	5 204 614
1983	484 150 222	5 063 766
1984	591 350241	5 911 830
1985	648 655 766	6 300 834
1986	682 719 581	9 696 095
1987	931 546 084	11 727 311
1988	1 489 917 560	15 483 199
1989	4 723 936 351	206 945 897

Zebranie Przedstawicieli, które odbyło się w 1989 r. zostało poprzedzone szeroką kampanią wyborczą. Każda z Grup Członkowskich zaproponowała swoich przedstawicieli do Rady Nadzorczej. Łącznie zgłoszono 29 kandydatów, z których wybrano Radę Nadzorczą w następującym składzie: Zygfryd Kupper - Paczewo, Witold Brzeski - Linia, Kazimierz Bigus

- Kamienica Królewska, Jerzy Woźniak - Szklana, Władysław Warmowski – Długi Kierz, Bolesław Ziegert – Tuchlino, Alfons Gojtowski – Mojuszewska – Huta, Brunon Krefta – Gowidlino, Henryk Ramczyk – Leszczynki, Kazimierz Woźniak – Szklana, Jerzy Kobiela – Lewino, Irena Mischke – Sierakowice, Jan Kotłowski – Sierakowice, Paweł Pranczk – Tuchlino i Zygmunt Miotk – Sierakowice.

Rada Nadzorcza powołała ze swego składu Prezydium, które stanowili: Witold Brzeski – przewodniczący, Zygfryd Kupper – z-ca przewodniczącego, Brunon Krefta – sekretarz, Paweł Pranczk i Kazimierz Woźniak.

Zarząd BS stanowili: Michał Lejk - prezes, Józef Puzdrowski – z-ca prezesa, Władysław Gojtowski, Edward Konkel i Stanisław Trepczyk – członkowie Zarządu.

Powołano komisje:

- Rewizyjną – Z. Kupper – przewodniczący,
- Kredytów, Oszczędności i Samorządu – B. Krefta – przewodniczący.

Transformacja gospodarcza 1990-2000

W 1990 r. Rząd przyjął pakiet reform gospodarczych polegających na wprowadzeniu wolnego rynku, obniżeniu inflacji i deficytu budżetowego oraz dążeniu do wzrostu gospodarczego.

Postępujące procesy gospodarcze nie były również obce sierakowickiemu bankowi. Zebranie Przedstawicieli w dniu 28 marca 1990 r. dokonało istotnych zmian w statucie Banku, m.in.: „§3 ust. 2. Bank Spółdzielczy może zrzeszać się z innymi bankami państwowymi, państwowo – spółdzielczymi i innymi bankami. §4 ust. 1. Bank Spółdzielczy prowadzi działalność gospodarczą kierując się potrzebami zrzeszonych członków, a także działalność społeczno – wychowawczą dla stałego podnoszenia materialnego i kulturalnego poziomu życia swoich członków”⁵⁷.

Na zebraniu ustalono wpisowe na 500 zł, a wysokość jednego udziału na 50 000 zł. Dla osób prawnych wpisowe 50 000 zł i zadeklarowanie co najmniej 10 udziałów.

Przyjęty statut usamodzielniał działalność bankową. Bank w Sierakowicach przestał być zrzeszony w BGŻ i nie podlegał jego kontroli oraz zaleceniom. Rada Nadzorcza podjęła uchwałę o udzielaniu kredytów członkowskich, które były zależne od wysokości udziałów członkowskich. Oprocentowanie kredytu członkowskiego nie mogło być wyższe od oprocentowania kredytu refinansowego.

⁵⁷ ABS, *Statut Spółdzielni z 1990 r.*

W pierwszym roku transformacji gospodarczej bank uzyskał dobre wyniki w swojej działalności. Stan oszczędności wynosił 3,28 mld zł. Kredytów udzielono na kwotę 17,73 mld zł. Uzyskano wysoki wskaźnik rentowności w wysokości 74%.

W 1991 r. kolejny raz podwyższono wpisowe dla osób fizycznych na 5 000 zł, a wysokość udziału na 500 000 zł oraz dla osób prawnych odpowiednio 50 000 zł i deklarację złożenia, co najmniej 20 udziałów. W lipcu Rada Nadzorcza w związku ze śmiercią Władysława Gojtowskiego członka Zarządu uzupełniła skład o Kazimierza Wentę, rolnika z Gowidlina.

W związku z przyjętą Ustawą Sejmu R.P.⁵⁸ dotyczącą waloryzacji udziałów członkowskich w spółdzielniach, zwołano Nadzwyczajne Zebranie Przedstawicieli na 22 listopada 1991 r. Podczas posiedzenia przedstawiono wysokość funduszu zasobowego B.S., który wynosił 50 938 718,00 zł (stan na 01.10.1990 r.). Zgodnie z ustawą, na waloryzację można było przeznaczyć nie więcej niż 50% tej kwoty. Waloryzacją miały być objęte udziały 778 członków z pełnym 5 000 zł wkładem oraz 1 260 członków, którzy zostali wykreśleni z powodu niedopłacenia udziałów. Ustawa przewidywała waloryzację udziałów za lata 1944-1990. Według przeprowadzonych obliczeń, na waloryzację tylko za okres 1968-90 należało przeznaczyć kwotę 564 763 454 zł. Ostatecznie na Zebraniu podjęto uchwałę o niewaloryzowaniu wkładów ze względu na brak wystarczających środków finansowych⁵⁹.

Stan oszczędności wynosił 11,3 mld zł (dynamika 232%), a udział wkładów terminowych stanowił 79% tej kwoty. Kredytów udzielono na kwotę 34,6 mld zł, był to wzrost o 30% do roku poprzedniego. Uzyskano wskaźnik rentowności w wysokości 40%.

W ogólnej kwocie udzielonych kredytów przeważały ogólnoobrotowe i na inwestycje rolnicze.

Od tego roku w banku sukcesywnie wprowadzono komputery.

W 1993 r. zgodnie z sugestią Nadzoru Bankowego NBP do składu Zarządu powołano osobę z kierownictwa BS i w związku z tym, wybrano nowy Zarząd w składzie: Roman Dawidowski – prezes Zarządu – dyrektor BS, Michał Lejk – wiceprezes Zarządu, Edward Konkel, Stanisław Trepczyk i Kazimierz Wenta - członkowie Zarządu.

Stan organizacyjny banku nie uległ zmianie, działalność prowadzono w oparciu o placówkę macierzystą w Sierakowicach i Oddział w Lini. Następował dalszy wzrost sumy udzielanych kredytów, których w 1993 r. bank wypłacił na kwotę 41,49 mld zł, co stanowiło

⁵⁸ Ustawa z dnia 30 sierpnia 1991 r. o waloryzacji udziałów członkowskich w spółdzielniach i zmianie niektórych ustaw (Dz.U. 1991 nr 83 poz. 373).

⁵⁹ ABS, *Kronika Banku Spółdzielczego* 2, s. 36-37.

wzrost do roku poprzedniego o 20%. Były to głównie kredyty obrotowe na działalność drobiarską i produkcję trzody chlewnej. Natomiast o 48% wypłacono mniej kredytów inwestycyjnych na zakup ciągników i maszyn rolniczych.

W działalności oszczędnościowej osiągnięto kwotę 20,47 mld zł, co stanowiło dynamikę 181%, w stosunku do roku ubiegłego, a wskaźnik rentowności wynosił 16%.

W maju 1994 r. na Zebraniu Przedstawicieli wybrano nową Radę Nadzorczą w składzie: Kazimierz Bigus – Kamienica Królewska, Kazimierz Bigus – Zakrzewo, Witold Brzeski, Andrzej Czaja, Alfons Gojtowski, Jerzy Kobiela, Jan Kotłowski, Brunon Krefta, Mirosław Laskowski, Zygmunt Miotk, Paweł Pranczk, Henryk Ramczyk, Jerzy Woźniak, Kazimierz Woźniak i Marian Zalewski.

Z okazji 95-lecia powstania Banku Spółdzielczego w Sierakowicach na Zebraniu Przedstawicieli prezes Zarządu R. Dawidowski przedstawił referat okolicznościowy, a także minutą ciszy uczczono wszystkich nieżyjących członków, pracowników i działaczy BS.

W listopadzie 1994 r. odbyło się Nadzwyczajne Zebranie Przedstawicieli i podjęto uchwałę o przystąpieniu do Pomorsko–Kujawskiego Banku Regionalnego w Bydgoszczy.

Podobnie, jak w latach poprzednich bank osiągnął bardzo dobre wyniki. Poziom oszczędności wynosił 28,9 mld (dynamika 141%), a wskaźnik rentowności za 1994 r. - 30,8%.

Rok 1994 r. był ostatnim, w którym używano i rozliczano się w „starych pieniądzy”. Od 1 stycznia 1995 r. do obiegu weszły nowe złote. Przez dwa kolejne lata funkcjonowały równolegle „stare pieniądze” z nowymi.

26. Michał Lejk, ur. 1927 r. Prezes Zarządu w latach 1977-1993, wiceprezes Zarządu w latach 1993-1995.

W 1995 r. dokonano zmian w składzie Zarządu, a mianowicie Michała Lejka zastąpiła Gabriela Koszałka, będąca dotąd Główną Księgową. W tym samym roku, prezes Zarządu

został wybrany do Rady Zrzeszenia Prezesów Banków Spółdzielczych przy Banku Regionalnym w Bydgoszczy.

Następował stały wzrost w działalności oszczędnościowej, osiągnięto poziom 4 882,6 tys. zł (dynamika 169%), wzrosła również kwota udzielonych kredytów i wyniosła 5 783,9 tys. zł., w tym: wypłacono 696,6 tys. zł kredytów preferencyjnych, zaś kredyty przeterminowane wynosiły 34,7 tys. zł (1,52 obliża kredytowego)⁶⁰.

W 1996 r. nastąpił kolejny wzrost udzielonych kredytów o 38% do roku ubiegłego, a nadwyżka bilansowa wzrosła do 349 691 zł. Stan kredytów przeterminowanych wynosił 18,21 tys. zł, co stanowiło 0,4% obliża kredytowego. W porównaniu do roku poprzedniego nastąpił ich znaczący spadek, co dobrze prognozowało na przyszłość. W działalności oszczędnościowej bank osiągnął wzrostowy wynik wynoszący 5 807,88 tys. zł.

Rok 1997 był jednym ze znaczących w aktywności banku. Podjęto uchwałę o rozszerzeniu działalności o teren gminy Chmielno, przyłączając tamtejszy Bank Spółdzielczy z dniem 1 kwietnia do BS w Sierakowicach. Od tego czasu przyjęto nazwę: „Bank Spółdzielczy w Sierakowicach Oddział w Chmielnie”. Kierownikiem Oddziału został Dariusz Szczygłowski z Chmielna. W listopadzie miało miejsce otwarcie filii banku w Lini, kierownikiem placówki została Barbara Bronk⁶¹.

W związku ze zmianami w funkcjonowaniu banku Zgromadzenie Przedstawicieli w 1997 r. wprowadziło nowe rozwiązania w statucie BS dotyczących spraw członkowskich, zarządu, rady nadzorczej, zebrań członkowskich, podziału nadwyżki bilansowej i rozliczeń z budżetem państwa.

W tym samym roku odbyło się Nadzwyczajne ZP oraz dokonano zmian w składzie Rady Nadzorczej, ograniczono jej skład z 15 do 10 osób. Od tego czasu funkcjonowała Rada w następującym składzie: Kazimierz Woźniak – przewodniczący, Jerzy Damps – z-ca przewodniczącego, Brunon Krefta – sekretarz, Kazimierz Bigus, Witold Brzeski, Andrzej Czaja, Jan Kotłowski, Zygfryd Kupper, Zbigniew Roszkowski i Jerzy Woźniak.

W 1997 r. odbyła się VI Pielgrzymka papieża Jana Pawła II do Polski (31 maja-10 czerwca), w związku z tym banki spółdzielcze, a także banki regionalne oraz BGŻ miały

⁶⁰ Ogólna suma długu.

⁶¹ G. Skrzypkowski, *Filia Banku Spółdzielczego w Lini ma nowe lokum*, w: „Gazeta Kartuska”, 25.11.1997: „(...)Otwarcie nowej filii miało miejsce w ubiegłą środę. Poświęcenia dokonał ks. Dziekan Ryszard Słomowicz. Na otwarcie przybyli liczni goście, m.in.: dyrektor Banku Spółdzielczego w Sierakowicach Roman Dawidowski, przewodniczący Rady Nadzorczej B.S. Kazimierz Woźniak, władze samorządowe Lini z wójtem Stanisławem Adamczykiem na czele oraz wójt Chmielna – Zbigniew Roszkowski. Jak powiedział nam szef Banku Spółdzielczego w Sierakowicach – Roman Dawidowski – w Oddziale w Lini pracuje 6 osób, którymi kieruje Barbara Bronk. Filia banku zrzesza 139 członków”.

zaszczyt być oficjalnym sponsorem wizyty papieża do Polski. Wśród nich był również bank sierakowicki⁶².

Rok 1998 obfitował w wiele wydarzeń w sferze ekonomicznej. Bank działając w gminie rolniczej odczuwał szybko zmiany w tej dziedzinie gospodarki. W rolnictwie nastąpiły zwiększone koszty związane z produkcją rolniczą, a także z drugiej strony niższe ceny skupu płodów rolnych oraz trudności w ich sprzedaży. W działalności banku nastąpiło zwiększenie kosztów ogólnych, obniżenie marży wynikające z niższych odsetek od kredytów, co przełożyło się na bieżącą działalność.

W 1998 r. bank wypłacił ogółem 9 378 tys. zł kredytów. Podobnie jak, w latach ubiegłych przeważały kredyty obrotowe i na inwestycje rolnicze. Stan kredytów przeterminowanych wynosił 56 tys. zł, co stanowiło 0,86% obliża kredytowego. Dobre wyniki osiągnięto w działalności oszczędnościowej, ich stan na koniec roku wynosił 12 220 tys. zł (dynamika 136%), a wskaźnik rentowności - 13,42%.

27. Zarząd BS w Sierakowicach - 1999 r. Od lewej: K. Wenta, E. Konkel, G. Koszalka, R. Dawidowski i S. Trepczyk.

Zgromadzenie Przedstawicieli w 1998 r. dokonało wielu zmian w statucie banku, jedną z nich było to, iż „Bank jest członkiem Związku Rewizyjnego Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka w Warszawie”.

⁶² Aneks 11.

28. Rada Nadzorcza BS w Sierakowicach - 1999 r. Od lewej: J. Damps, B. Krefta, K. Woźniak, W. Brzeski, J. Woźniak, A. Czaja, J. Kotłowski i Z. Kupper.

Rok 1999 był szczególnym czasem dla sierakowickiego banku ze względu na jego 100 rocznicę powstania. Z tej okazji 4 września zorganizowano uroczyste obchody, które rozpoczęły się Mszą św. w parafii pw. św. Marcina w Sierakowicach, w intencji założycieli, członków i pracowników banku.

29. Zaproszenie na jubileusz.

Następnie odbyło się uroczyste spotkanie w restauracji „Jantar” w Sierakowicach. W trakcie spotkania przewodniczący Rady Nadzorczej Kazimierz Woźniak przedstawił referat okolicznościowy, a także wręczono odznaczenia i wyróżnienia.

30. Prezes R. Dawidowski zaprasza do restauracji „Jantar” w Sierakowicach.

Wśród zaproszonych gości byli: Stefan Chłystek – naczelnik Wydziału Banków Spółdzielczych BGŻ w Warszawie, Ewa Bochniak – prezes Pomorsko – Kujawskiego Banku Regionalnego w Bydgoszczy, Elżbieta Orłowicz – Związek Rewizyjny Spółdzielni w

Bydgoszczy, Mirosław Wenta – członek Zarządu Powiatu Kartuskiego, Zbigniew Roszkowski – przewodniczący Rady Powiatu Kartuskiego, a także wójt Gminy Chmielno, Zbigniew Fularczyk – sekretarz Gminy Sierakowice, Lechosław Borkowski – przewodniczący Rady Gminy Sierakowice, Stanisław Adamczyk – wójt Gminy Linia, Bogdan Bronk – prezes BS w Sulęczynie, ks. kan. Ryszard Słomowicz – dziekan sierakowicki oraz proboszcz parafii pw. Jana Chrzciciela w Sierakowicach i ks. kan. Jerzy Mroczynski – proboszcz parafii pw. św. Marcina w Sierakowicach.

31. Prezes banku R. Dawidowski otworzył jubileuszowe uroczystości. Na zdjęciu od lewej: S. Chłystek – BGŻ w Warszawie, E. Bochniak – prezes PKBR S.A. w Bydgoszczy, K. Woźniak – przewodniczący RN.

32. Wręczanie odznaczeń z okazji jubileuszu. Od lewej: K. Woźniak – przewodniczący RN, R. Dawidowski – prezes Zarządu BS, S. Chłystek – BGŻ w Warszawie, B. Krefta – członek RN, K. Wenta – członek Zarządu BS i S. Trepczyk – członek RN.

Z okazji jubileuszu zostały wręczone medale i odznaczenia:

- „100-lecia działalności Banku Spółdzielczego w Sierakowicach” (instytucje): NBP Oddział Okręgowy w Gdańsku, Pomorsko – Kujawski Bank Regionalny w Bydgoszczy, Starostwo Powiatu Kartuskiego, Gminy: Sierakowice, Chmielno i Linia, Parafia Rzymsko – Katolicka pw. św. Marcina w Sierakowicach, Parafia Rzymsko – Katolicka pw. św. Jana

Chrzciela w Sierakowicach, Komisariat Policji w Sierakowicach, Prywatne Przedsiębiorstwo Elwoz – Kazimierz Woźniak, Firma Handlowa BAT s.c. – Andrzej i Tadeusz Bigusowie, Gminna Spółdzielnia „Sch” w Sierakowicach, Spółdzielnia Kółek Rolniczych w Sierakowicach, Zakład Produkcyjny EKBORK – Lechosław Borkowski, GRAHAM s.c. w Sierakowicach, Skład Węgla/Olej opałowy – Aurelia i Tadeusz Pranczk, Przedsiębiorstwo Wielobranżowe – Mieczysław Skibiński, Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe Koszałka s.c. – Jan i Stefan Koszałka Kartuzy, LIS – Przetwórstwo Mięsne – Bronisław Lis – Sierakowice, Zakład Usług Geodezyjnych i Projektowych NADIR, GASPOL – Prywatny Zakład Gazownictwa s.c. Łapalice, Gospodarstwo Rolne – Daniela i Jerzy Baranowscy, Zakład Handlowy ROLNIK – Stanisław Roszkowski Linia, Ubojnia Drobiu – Renata i Andrzej Bojanowscy Migi, Gospodarstwo Rolne – Mieczysław Mejer Linia, Ubojnia Drobiu Ryszard Pranczk Tuchlino, Zespół Szkół Agrobiznesu i Gosp. Żywnościowej w Sierakowicach, Szkoły Podstawowe w Sierakowicach oraz Gowidlinie i Ośrodek Wypoczynkowy KREFTA w Chmielnie.

33. Medal z okazji 100-lecia banku.

- „100-lecia działalności Banku Spółdzielczego w Sierakowicach” (osoby fizyczne): Adamczyk Stanisław, Andrykowski Leon, Bigus Kazimierz, Bir Andrzej, Bistroń Eugenia, Bochniak Ewa – prezes Zarządu Pomorsko – Kujawskiego Banku Regionalnego S.A. w Bydgoszczy, Bojanowska Teresa, Bronk Barbara, Bronk Bogdan, Brzeski Witold, Czaja Andrzej, Czerwionka Zofia, Damps Jerzy, Damps Witold, Dawidowski Roman, Drewka Bogumiła, Formela Józef, Gołębowska Mirosława, Gosz Jan, Grota Jolanta, Grzenkowicz Małgorzata, Jelińska Irena, Joskowska Danuta, Józefowicz Wojciech, Kitowska Ewa, Klasa Józef, Klejna Irena, Klejna Kazimierz, Kobiela Tadeusz, Konkel Edward, Koss Irena, Kostuch Władysław, Koszałka Gabriela, Koszałka Kazimierz, Krefta Brunon, Krefta Brygida, Kuczkowski Mirosław, Kupper Zygfryd, Kwiatkowski Krzysztof – dyrektor Oddziału

Okręgowego NBP w Gdańsku, Laskowski Mirosław, Lejk Michał, Lewna Teresa, Machlejdow Michał – prezes Zarządu BGŻ w Warszawie, Maszota Brygida, Mejer Bogumiła, Miotk Zygmunt, Mischke Irena, Młyńska Wioletta, ks. Mroczyński Jerzy, Neumiller Irena, Olszewska Brygida, Orłowicz Elżbieta – dyrektor Oddziału Związku Rewizyjnego w Bydgoszczy, Piepiórka Maria, Plichta Małgorzata, Pranczk Paweł, Pranczke Jan, Ptasieński Tadeusz, Puzdrowski Józef, Rogalewski Kazimierz, Roszkowski Karol, Roszkowski Zbigniew, ks. Słomowicz Ryszard, Spretka Danuta, Stencel Roman, Studzińska Kazimiera, Szczyglewski Dariusz, Trepczyk Stanisław, Wenta Kazimierz, Wenta Ryszard, Wenta Zygmunt, Wilkowski Marian – starosta Powiatu Kartuskiego, Witt Edmund, Woźniak Jerzy, Woźniak Kazimierz, Zakrzewski Jerzy, Zalewski Marian i Ziegert Bolesław.

- „Zasłużony dla Bankowości R.P.”: Roman Dawidowski i Gabriela Koszałka.

34. Odznaka „Zasłużony dla bankowości RP”.

- „Odznaka złota”: Jan Adamczyk, Leon Andrykowski, Edward Konkel, Władysław Kostuch, Gabriela Koszałka, Michał Lejk, Kazimierz Rogalewski i Kazimierz Woźniak.
- „Odznaka srebrna”: Eugenia Bistrzeń, Barbara Bronk, Witold Brzeski, Zofia Czerwionka, Irena Jelińska, Brygida Krefta, Brygida Olszewska, Danuta Spretka i Dariusz Szczyglewski.
- „Zasłużony Działacz Ruchu Spółdzielczego”: Brunon Krefta, Stanisław Trepczyk, Kazimierz Wenta i Kazimierz Woźniak.

35. Odznaka „Zasłużony Działacz Ruchu Spółdzielczego”.

36. Wręczanie pamiątkowych medali z okazji jubileuszu. Od lewej: R. Dawidowski – prezes Zarządu BS, ks. kan. R. Słomowicz – dziekan sierakowicki i ks. kan. J. Mroczyński – proboszcz parafii pw. św. Marcina w Sierakowicach.

Z okazji jubileuszu Rada Gminy Sierakowice przyznała Bankowi Spółdzielczemu w Sierakowicach tytuł „Zasłużony dla Gminy Sierakowice”, a Zarząd BGŻ S.A. w dowód uznania przekazał statuetkę za dotychczasowy dorobek i osiągnięte wyniki w obsłudze finansowo – kredytowej wsi i rolnictwa. Na ręce prezesa banku przesłano wiele listów gratulacyjnych i życzeń, m.in. od przewodniczącego Zarządu Gminy Sierakowice – Tadeusza Kobieli, dyrektora i nauczycieli Szkoły Podstawowej w Jelonku, Dyrekcji Zespołu Szkół Agrobiznesu i Gospodarki Żywnościowej w Sierakowicach, Gminnej Spółdzielni „SCh” w Sierakowicach i Rady Nadzorczej oraz Zarządu Pomorsko – Kujawskiego Banku Regionalnego S.A. w Bydgoszczy.

37. „Zasłużony dla Gminy Sierakowice” - 1999 r.

W roku jubileuszowym bank wydał publikację pt.: „100 lat Banku Spółdzielczego w Sierakowicach 1899-1999”, autorstwa Józefa Klasy. W książce została opisana historia banku od czasu jego założenia do 1999 r.

Po oficjalnych uroczystościach zaproszeni goście i samorząd bankowy udali się do Ośrodka Wypoczynkowego „Krefta” w Chmielnie na spotkanie bankietowe.

38. Z okazji 100-lecia działalności banku, przekazana od BGŻ w Warszawie statuetka, a także gratulacje i życzenia od Gminnej Spółdzielni „SCH” w Sierakowicach.

39. Z okazji jubileuszu przekazana statuetka od Pomorsko - Kujawskiego Banku Regionalnego w Bydgoszczy.

W 2000 r. działalność sierakowickiego banku wykazywała dobrą i stabilną kondycję finansową. Taka sytuacja wpływała na umocnienie banku w systemie banków spółdzielczych. Corocznie następowała dynamika przyrostu oszczędności lokowanych przez klientów banku, których stan na koniec roku wynosił 16 859 tys. zł, również odnotowano przyrost udzielonych kredytów do wysokości 14 408 tys. zł. Poprawił się stan kredytów przeterminowanych, które

wynosiły 6 tys. zł i stanowiły 0,05% obligi kredytowego. Wskaźnik rentowności stanowił 23,46%, a współczynnik wypłacalności⁶³ 14,15%.

Dzięki osiąganym zyskom bank aktywnie włączał się w pomoc różnym organizacjom, wśród nich znalazły się: Społeczny Komitet Budowy Ołtarza Papieskiego, Zrzeszenie Kaszubsko – Pomorskie Oddział w Chmielenie, a także Zespół Szkół Agrobiznesu i Gospodarki Żywnościowej w Sierakowicach.

Działalność banku w odniesieniu do sumy bilansowej i zysku, w latach 1990-2000 została ukazana w tabeli 5.

Tabela 4. Działalność banku w latach 1990-2000.

Rok	Suma bilansowa (w tys. zł)	Zysk (w tys. zł)
1990	22 861 263	1 732 231
1991	15 038 803	2 192 849
1992	22 462 633	2 080 914
1993	27 793 924	1 107 710
1994	38 093 291	2 515 285
1995 ⁶⁴	6 740	278
1996	7 845	349
1997	11 470	503
1998	14 731	333
1999	16 597	423
2000	20 508	739

Bank Spółdzielczy w XXI wieku

W 2001 r. bank sierakowicki podjął strategiczną decyzję o zrzeszeniu się w Spółdzielczej Grupie Bankowej w Poznaniu. Bank zasięgiem swojego działania obejmował trzy gminy: Sierakowice, Linia i Chmielno. Podobnie jak, w poprzednich latach wzrosła suma udzielonych kredytów, których wypłacono na kwotę 15 813 tys. zł, co stanowiło wzrost o 9,7% do roku ubiegłego. Kredytów przeterminowanych było ok. 2 tys. zł (0,02% obligi kredytowego). Bardzo dobre wyniki osiągnięto w działalności oszczędnościowej, gdzie

⁶³ Współczynnik wyrażający stosunek kapitałów własnych netto banku do wartości aktywów i pozycji pozabilansowych ważonych ryzykiem. Wskaźnik wyrażony jest w procentach. Zgodnie z ustawą *Prawo bankowe* banki w Polsce są zobowiązane utrzymywać wskaźnik na poziomie co najmniej 8%.

⁶⁴ Od 1 stycznia 1995 r. w Polsce dokonano denominacji złotego. Wprowadzono nową jednostkę pieniężną o nazwie „złoty” i symbolu PLN, która zastąpiła „starego złotego” (PLZ). Jeden nowy złoty odpowiadał 10 000 starych złotych.

dynamika wyniosła 131%. Stan oszczędności wynosił na koniec roku stanowił 22 028 tys. zł, a wskaźnik rentowności – 41,16%.

W 2001 r. bank udzielił pomocy kilku organizacjom społecznym, a mianowicie:

- Zrzeszeniu Kaszubsko – Pomorskiemu, Oddział w Chmielnie – sponsorowanie XXX Konkursu Prozy i Poezji Kaszubskiej „Rodny Mõwë”,
- Gminie Chmielno – sponsorowanie Dożynek Gminnych,
- Caritasowi Diecezji Pelplińskiej – pomoc w posłudze charytatywnej Kościoła Pelplińskiego,
- Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Chmielnie – sponsorowanie „Wigilii dla seniorów”,
- Szkole Podstawowej w Sierakowicach – dofinansowanie wycieczki do Karpacza.

W 2002 r. Zarząd banku pracował w następującym składzie:

Roman Dawidowski – prezes Zarządu - dyrektor BS, Gabriela Koszałka – v-ce prezes Zarządu - Główna Księgowa, Edward Konkel, Stanisław Trepczyk, Kazimierz Wenta – członkowie Zarządu.

Wzrost depozytów o 9,5% pozwalał na pełne zaspokojenie potrzeb kredytowych klientów. W 2002 roku ogółem wypłacono kredytów - 20 646 tys. zł. Nastąpił przyrost oszczędności do kwoty 24 117 tys. zł. Współczynnik wypłacalności banku wynosił 15,67%.

Zebranie Przedstawicieli dokonało m.in. zmian w statucie dotyczących przedmiotu działania zakresie obrotu depozytowego, czynności obrotu dewizowego, a także nabywania akcji i prawa z akcji.

W 2003 r. bank prowadził 7 076 rachunków i miał obroty w kwocie 8 221 030 tys. zł, co było znaczącym osiągnięciem. W działalności oszczędnościowej osiągnął kwotę 30 148 tys. zł, zaś kredytów udzielił w wysokości 19 541 tys. zł. Stan kredytów przeterminowanych wynosił 34 tys. zł (0,18% obliża kredytowego). Współczynnik wypłacalności stanowił 15,45%, a wskaźnik rentowności – 21,82%.

Zebranie Przedstawicieli uzupełniło skład Rady Nadzorczej o Edwarda Konkel i dokonało zmian w statucie.

Podobnie jak w latach poprzednich, bank udzielił pomocy niektórym organizacjom, a mianowicie:

- OSP w Mojuszu – na działalność statutową,
- Gminie Chmielno – sponsorowanie dożynek gminnych, a także konkursu „Rodny Mõwë”,

- Szkole Podstawowej w Egiertowie – wsparcie finansowe Powiatowego Konkursu Plastycznego „Bezpieczne wakacje”.

40. Po kapitalnym remoncie - 2004 r. Na zdjęciu od lewej: B. Olszewska, I. Klejna, T. Sildatk, D. Spretka, B. Krefta, B. Drewka, K. Woźniak, G. Koszałka, R. Dawidowski i R. Wenta.

W 2004 r. został przeprowadzony remont generalny pomieszczeń bankowych. Siedziba banku została znacznie powiększona, dzięki czemu zwiększyła się powierzchnia obsługi klientów i miejsca pracy dla pracowników.

Oficjalne otwarcie zmodernizowanych pomieszczeń miało miejsce przy współudziale wielu zaproszonych gości. Pobłogosławienia siedziby w Sierakowicach dokonał ks. kan. Bronisław Dawicki, proboszcz parafii pw. św. Marcina w Sierakowicach, w obecności ks. kan. Ryszarda Słomowicza, dziekana sierakowickiego.

41. Uroczyste otwarcie po generalnym remoncie.

W 2004 r. bank udzielił ogółem 28 749 tys. zł kredytów, nastąpił wzrost kredytów przeterminowanych, który wynosił 102 tys. zł (4,43% obliża kredytowego). Stan oszczędności był na poziomie 33 711 tys. zł. Udział wkładów terminowych stanowił 62%

wszystkich wkładów oszczędnościowych, zaś współczynnik wypłacalności bankowej wynosił 14,04%, a wskaźnik rentowności - 34,17%. Osiągnięte wyniki ukazywały dobrą i stabilną kondycję finansową banku, która miała wpływ na umocnienie pozycji w systemie banków spółdzielczych zrzeszonych w Spółdzielczej Grupie Bankowej w Poznaniu.

42. Siedziba centrali BS w Sierakowicach - 2004 r.

W 2005 r. z dniem 11 sierpnia na mocy decyzji Komisji Nadzoru Bankowego został przejęty przez BS W Sierakowicach Bank Spółdzielczy w Sulęczynie. Włączenie nowego Oddziału w działalność BS Sierakowice wymagało znaczących nakładów. Przeprowadzona została restrukturyzacja w działalności m.in. zmniejszono nieściągalne kredyty z około 4,5 mln zł do 1,5 mln zł, a oszczędności wzrosły z 6 do 10 mln zł. Zmieniono system zarządzania, udoskonalono obsługę klienta, a także uruchomiono system informatyczny. Kierownikiem Oddziału został Krzysztof Cyman.

43. Budynek nowego Oddziału w Sulęczynie - 2005 r.

44. Oddział w Sulęczynie - 2007 r.

Przeprowadzono generalny remont, po którym zorganizowano uroczyste otwarcie, w którym wzięli udział następujący goście: Piotr Karczewski – wicewojewoda pomorski, Jan Bretes – inspektor wojewódzki, Tadeusz Plichta – z-ca dyrektora Wydziału Środowiska i Rolnictwa, Jan Kulas – wójt Gminy Sulęczyno, Tadeusz Kobiela – wójt Gminy Sierakowice, Zbigniew Roszkowski – wójt Gminy Chmielno, ks. Andrzej Karliński – proboszcz parafii pw. Świętej Trójcy w Sulęczynie.

45. Spotkanie - Sulęczyno 2005 r.

46. Spotkanie - Sulęczyno 2005 r.

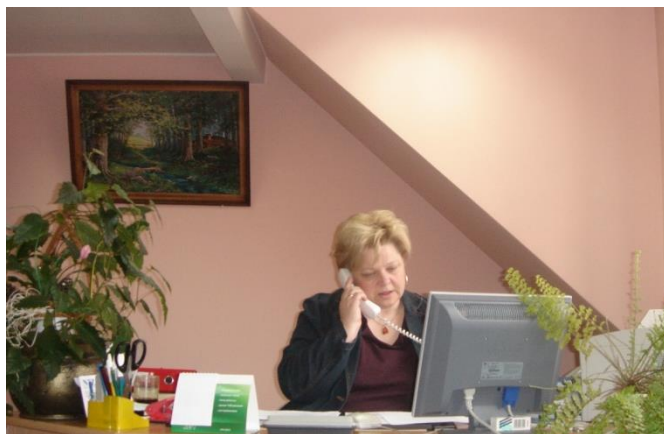
Ogólna liczba rachunków prowadzonych przez bank wynosiła 9 732, w tym: oszczędnościowych i rozliczeniowych – 3 117, lokat terminowych – 3 341, bieżących dla firm i rolników – 3 274 oraz kredytowych – 3 685.

W tym roku zwiększyły się koszty ogólne, oprócz tego zanotowano niższą marżę wynikającą z odsetek od kredytów (dochodowość kredytów spadła z 10,41% na 8,98%). Natomiast nastąpił wzrost depozytów o 18 172 tys. zł. W 2005 r. udzielono kredytów na kwotę 38 502 tys. zł (wzrost o 34%). W wypłacanych kredytach przeważały kredyty na działalność gospodarczą, ogólnie obrotowe i na inwestycje rolnicze. Znaczące zwiększenie nastąpiło w kredytach mieszkaniowych oraz na remonty, które wyniosły 1 327 tys. zł (dynamika 241%). Współczynnik wypłacalności wynosił 11,56%.

Zebranie Przedstawicieli, w dniu 28 kwietnia 2005 r. wyłoniło nowy skład Rady Nadzorczej, którą tworzyli następujący członkowie: Kazimierz Woźniak – przewodniczący, Brunon Krefta – z-ca przewodniczącego, Jerzy Damps – sekretarz, Kazimierz Bigus, Witold Brzeski, Józef Formela, Edward Konkel, Zygfryd Kupper, Zygmunt Wenta i Jerzy Woźniak – członkowie Rady.

W omawianym roku udzielono wsparcia, m.in. następującym organizacjom:

- Szkole Podstawowej w Jelonku – zasilenie wkładów oszczędnościowych na książeczkach SKO,
- Gminie Linią – wsparcie organizacji festynu integracyjnego „Każde dziecko ma prawo do radosnych wakacji – Strzępcz 2005”,
- Gminie Chmielno – sponsorowanie dożynek powiatu kartuskiego, a także XXXIV konkursu „Rodny Mówë”,
- Zrzeszeniu Kaszubsko – Pomorskiemu, Uniwersytetowi Gdańskiemu – pomoc w organizacji IV Kaszubskiego Dyktanda.

47. Kierownik Oddziału w Lini - 2006 r.

W 2006 r. bank realizował w dalszym ciągu program naprawczy Oddziału w Sulęczynie. Zatrudnienie w banku wynosiło 38,67 etatu, najwięcej w Sierakowicach – 18,96, potem w Sulęczynie – 8,5, Lini – 6,21 i w Chmielnie – 6.

W maju Zebranie Przedstawicieli powołało do składu Rady Nadzorczej Edmunda Wittę z Tuchlina.

Zanotowano spadek udzielonych kredytów o 21%, który wynosił 30 295 tys. zł. Stan kredytów przeterminowanych na koniec roku stanowił 1 399 tys. zł (4,02% obligacji kredytowego). Powyższa sytuacja była efektem „złych” kredytów przejętych po BS Sulęczyno, zaś nastąpił przyrost oszczędności, których ulokowano 89 711 tys. zł.

W 2006 r. bank osiągnął łączne obroty na kwotę 18 160 434 tys. zł (wzrost o 95%), w tym obroty kasowe 626 713 tys. zł. Na sytuację ekonomiczno – finansową wpływ miały uzyskane dochody oraz poniesione koszty. Wysokość uzyskanych dochodów wynosiła 6 834 tys. zł, a wysokość kosztów – 4 744 tys. zł, zaś wskaźnik rentowności był na poziomie – 38%.

Bank wziął udział w krajowym rankingu „Wyróżniające się Banki Spółdzielcze”, który sporządzono na podstawie ankiet za lata 2005-2006. Pod uwagę zostały wzięte kryteria związane z potencjałem ekonomicznym i efektywnością działania banku. W kategorii „Najefektywniejsze banki”, BS Sierakowice znalazł się na 22 miejscu. Natomiast w kategorii „Największe banki” na 64 miejscu na ogólną liczbę 100 banków biorących udział w rankingu.

48. Statuetka „Sponsor Turnieju Gry w Baškę – XV Grand Prix - Mistrzostwa Gminy Sierakowice 2006”.

Banki spółdzielcze to nie tylko instytucje finansowe, ale również podmioty aktywnie uczestniczące w życiu społeczności lokalnych. 7 lipca 2007 r. BS w Sierakowicach otrzymał specjalne wyróżnienie za działalność w VI edycji konkursu „Bank Spółdzielczy w służbie społeczności lokalnej”, za szczególne zasługi i troskę o przyszłość społeczności lokalnej.

49. Gala wręczenia nagród – Stalowa Wola 2007 r.

50. Statuetka „Bank w służbie społeczności lokalnej”- Stalowa Wola 2007.

51. Wyróżnienie specjalne od Krajowego Związku Banków Spółdzielczych - Stalowa Wola 2007 r.

Wyróżnienia zostały wręczone w Stalowej Woli przez przewodniczącego Krajowego Związku Banków Spółdzielczych z okazji obchodzonych uroczystości święta bankowości spółdzielczej i obchodów 150-lecia bankowości spółdzielczej na ziemiach polskich.

52. Uczestnicy uroczystości w Stalowej Woli - 2007 r.

Jubileuszowe obchody były okazją do podsumowania i oceny osiągnięć ekonomicznych oraz pracy na rzecz rozwoju społecznego swojego regionu. Podczas uroczystości prezes Zarządu BS w Sierakowicach Roman Dawidowski otrzymał honorową odznakę „Złoty Krzyż Zasługi im. ks. Piotra Wawrzyniaka – Zasłużonemu w rozwoju spółdzielczości bankowej”.

53. Legitymacja i Złoty Krzyż za zasługi w rozwoju spółdzielczości bankowej im. Ks. Piotra Wawrzyniaka.

Kolejnym wyróżnieniem prezesa było otrzymanie tytułu „Menedżer – Spółdzielca 2007”, który przyznała Krajowa Rada Spółdzielcza w Warszawie i Redaktor Naczelny Magazynu „Tęcza Polska”.

54. Siedziba Oddziału w Lini - 2007 r.

55. Oddział w Linii - 2007 r.

W 2007 r. stan organizacyjny banku uległ zmianie m.in. otwarto dwa Punkty Kasowe Obsługi Klienta w Urzędzie Skarbowym w Kartuzach i Urzędzie Gminy w Sierakowicach. Bank uruchomił również własną sieć bankomatową instalując bankomaty w Sierakowicach, Chmielnie i Sulęczynie, a także przyłączyło sieć bankowości internetowej – *Internet Banking*. Wdrożenie nowych usług przyniosło efekt w postaci pozyskania dodatkowych klientów. W tym samym roku wykonano parkingi na zapleczach banku w Sierakowicach i Chmielnie.

56. Oddział BS w Chmielnie - 2007 r.

W dalszym ciągu bank realizował program naprawczy dawnego BS w Sulęczynie. Na te działania otrzymano pomoc finansową z Bankowego Funduszu Gwarancyjnego.

57. Sierakowice - 2007 r. Prezydium Zgromadzenia Przedstawicieli.

Zanotowano wzrost udzielonych kredytów o 19%. Bank wypłacił ogółem 42 252 tys. zł, w tym na budownictwo i remonty - 1 787 tys. zł, zaś spadły wypłaty kredytów dla samorządów gminnych aż o 85%. Stan zobowiązań przeterminowanych na koniec 2007 r. wynosił 639 tys. zł (1,46% obliża kredytowego). Dobre wyniki bank osiągnął w działalności oszczędnościowej, gdzie nastąpił ich wzrost do kwoty 93 183 tys. zł. Udział wkładów terminowych stanowił 49% wszystkich wkładów oszczędnościowych. Działalność banku była rentowna, wskaźnik rentowności wynosił 46%.

58. BS w Sierakowicach sponsorem turnieju piłki siatkowej w Chmielnie w 2007 r.

W 2008 r. od 11 kwietnia Zarząd pracował w składzie: Roman Dawidowski – prezes Zarządu, Gabriela Koszałka – wiceprezes Zarządu, Paweł Grunau – wiceprezes Zarządu i Kazimierz Wenta – członek Zarządu.

W omawianym roku odnotowano dynamikę podstawowych wskaźników bilansowych do roku poprzedniego. Ogółem udzielono 42 25 tys. zł kredytów. W działalności oszczędnościowej bank zgromadził 110 387 tys. zł, w tym: Sierakowice - 73 648 tys. zł, Linia - 11 884 tys. zł, Chmielno - 11 583 tys. zł i Sulęcyno - 13 272 tys. zł. W 2008 r. łączne

obroty wynosiły 17 914 804 tys. zł, w tym obroty kasowe stanowiły 932 530 tys. zł. Bank poniósł koszty w łącznej wysokości 6 759 tys. zł, a wysokość uzyskanych dochodów wynosiła 10 642 tys. zł (dynamika 128%). Najważniejszą pozycją w dochodach były odsetki i pobrane prowizje od ludności. Osiągnięto wskaźnik rentowności - 46%.

Bank wspierał działania charytatywno – społeczne, które udzielono na kwotę około 110 tys. zł. Wśród pomocy były darowizny m.in. na rozbudowę kościoła w parafii pw. św. Marcina w Sierakowicach i na fundację „Uśmiech Dziecka” w Szklanej.

59. Pamiątka z wmurowania kamienia węgielnego przez Biskupa Diecezjalnego ks. Jana Bernarda Szlagi - 31 sierpnia 2008 r.

Wyróżnieniem dla banku, było powołanie prezesa Zarządu Romana Dawidowskiego do Zgromadzenia Krajowego Rady Spółdzielczej w Warszawie na stanowisko przewodniczącego Rady Nadzorczej Związku Rewizyjnego oraz na członka Rady Zrzeszenia Gospodarczego Banku Wielkopolskiego S.A. w Poznaniu.

Potwierdzeniem dobrej kondycji finansowej BS w Sierakowicach były wyniki w rankingu banków Spółdzielczej Grupy Bankowej za 2008 r., w którym bank sierakowicki na 151 banków w Polsce zajął 35 miejsce.

W 2008 r. Zarząd banku koncentrował się nad dostosowaniem wizerunku do standardu określonego przez Spółdzielczą Grupę Bankową. Została ujednolicona podstawowa oferta banku z SGB w części depozytów, zunifikowano przepisy w zakresie rachunkowości i procedur kredytowych. Wdrożono do oferty produkty i usługi bankowe (konta internetowe własnej sieci, kredyty unijne, pośrednictwo w przelewach trans granicznych, itp.). Podjęto wspólny dla SGB system informatyczny. W kwestii powiązania własnej polityki marketingowej z SGB bank realizował wspólne promocje z GBW (np. okazjonalne lokaty,

promocje kart bankomatowych, itp.). Jednocześnie bank prowadził własne kampanie promocyjne m.in. wprowadzono okazjonalne sezonowe kredyty. Podjęto ważne inwestycje, jak kompleksowa modernizacja budynku Oddziału w Chmielnie, adaptacja pomieszczeń na archiwum w Centrali banku, a także zakup czwartego bankomatu dla Oddziału w Lini. W tym czasie na nakłady inwestycyjne wydatkowano około 300 tys. zł.

W 2009 r. minęło 110 lat od założenia banku przez Sługę Bożego, ks. kan. Bernarda Łosińskiego. Z tej okazji bank został strategicznym sponsorem Gminnych Dożynek, które odbyły się 30 sierpnia 2009 r. w Sierakowicach.

W lipcu w Kwidzynie odbyło się XIII Krajowe Święto Bankowości Spółdzielczej. Podczas uroczystości ogłoszono wyniki rankingu na „Najlepszy Bank Spółdzielczy w Polsce w 2009 roku” oraz „Bank w Służbie Lokalnej Społeczności”. Bank Spółdzielczy w Sierakowicach zajął III miejsce w kategorii „Najlepszy Bank Spółdzielczy w Polsce”, w grupie banków o sumie bilansowej między 100-200 mln zł.

Był to kolejny rok realizacji programu naprawczego związanego z przejęciem BS w Sulęczynie, który został pomyślnie zakończony. Bank prowadził działalność w sześciu placówkach, tj. w centrali BS w Sierakowicach, trzech Oddziałach: Chmielno, Linia i Sulęczyno, w dwóch punktach kasowych: Urząd Skarbowy w Kartuzach i Urząd Gminy w Sierakowicach. Stan zatrudnienia zmniejszył się o 2,63 etatu i wynosił 41,91 etatu, w tym: Sierakowice – 30, Chmielno – 6, Linia – 6 i Sulęczyno – 7.

Rada Nadzorcza pracowała od 2009 r., w następującym składzie: Kazimierz Woźniak – przewodniczący, Zygmunt Woźniak – z-ca przewodniczącego, Brunon Krefta – sekretarz, Kazimierz Bigus, Jerzy Damps, Józef Formela, Edward Konkel, Edmund Witt i Jerzy Woźniak.

W 2009 r. bank wspierał kredytem uzasadnione zamierzenia gospodarcze. Ogółem wypłacono 63 282 tys. zł, w tym kredytu obrotowego - 8 546 tys. zł, kredytów preferencyjnych *Młody rolnik* - 3 925 tys. zł, dla pozarolniczej gospodarki (rzemiosło, handel, usługi) – 37 156 tys. zł, kredytu mieszkaniowego - 2 492 tys. zł i kredytu dla samorządów – 3 300 tys. zł. Stan kredytów zagrożonych na koniec 2009 r. wynosił 491 tys. zł (0,69% obligacji kredytowej). Poniesione koszty wyniosły 7 083 tys. zł, wśród nich najważniejsze pozycje stanowiły: zapłacone odsetki dla klientów, firm, koszty ogólne działania banku i zapłacone prowizje. Wskaźnik rentowności wynosił 46%.

W 2010 r. bank wypełniał zadania nakreślone w planie finansowym i kierunkach działania, a także był to ostatni rok realizacji strategii banku na lata 2005-2010. Wszelkie

założenia zostały wykonane z powodzeniem, 4 lutego nastąpiła zmiana w składzie Zarządu, w miejsce Pawła Grunau weszła Barbara Bronk z Lini.

Ogółem wypłacono 52 177 tys. zł kredytu (spadek o 17%), w tym kredytu obrotowego 8 324 tys. zł, kredytów preferowanych 250 tys. zł, inwestycyjnych 2 210 tys. zł, dla rzemiosła, handlu i usług 28 454 tys. zł, mieszkaniowych 2 478 tys. zł, dla samorządów gminnych 2 046 tys. zł i 6 652 tys. zł na nabywanie towarów i usług na raty, kredytu gotówkowego oraz w rachunkach bieżących. Stan kredytów zagrożonych na koniec 2010 r. wynosił 500 tys. zł (0,71% obligu kredytowego). Na kredyty w sytuacji zagrożonej zostały utworzone rezerwy celowe w pełnej wysokości.

Bank osiągnął dobre wyniki w działalności oszczędnościowej. Stan zgromadzonych oszczędności wynosił 132 998 tys. zł, z tego w Sierakowicach – 94 216 tys. zł, Chmielno – 14 445 tys. zł, Linia – 9 390 tys. zł i Sulęczyno – 14 947 tys. zł. Dynamika wzrostu oszczędności do roku ubiegłego (2009) wynosiła 114%. Udział wkładów terminowych stanowił 48,64% wszystkich wkładów oszczędnościowych, tj. 64 698 tys. zł.

Bank prowadził 13 386 rachunków, w tym rachunków oszczędnościowych i rozliczeniowych - 4 655, lokat terminowych - 4 258, rachunków bieżących firm i rolników – 3 217 oraz rachunków kredytowych – 1 256.

Ważnym dla działalności bankowej jest współczynnik wypłacalności, który wynosił 14,14%, a wskaźnik rentowności 42,32%.

W związku z osiągnięciem przez bank dobrego wyniku finansowego za 2010 r., Zebranie Przedstawicieli przyjęło wypłatę dywidendy dla członków banku w wysokości 10%. W zebraniach grup członkowskich uczestniczyło 99 osób, co stanowiło 19%.

29 listopada 2010 r. odbył się Krajowy Zjazd Związku Rewizyjnego Baków Spółdzielczych im. Franciszka Stefczyka w Warszawie. Podczas niego podsumowano działania kończącej się kadencji 2006-2010, oceniono jego pracę i wybrano nowe władze. Do Rady Nadzorczej wybrano Romana Dawidowskiego, prezesa Zarządu BS w Sierakowicach, który został jej przewodniczącym na następną kadencję. Wybór na tak ważne stanowisko był nie tylko osobistym sukcesem prezesa, ale także całego banku.

20 kwietnia 2011 r. odbył się wyjazd mieszkańców gminy Sierakowice do dawnego niemieckiego obozu Sachsenhausen – Oranienburga (Konzentrationslager), w którym został zamordowany ks. kan. Bernard Łosiński. Celem podróży było złożenie hołdu ofiarom obozu. BS w Sierakowicach reprezentował Krzysztof Cyman – kierownik O/BS w Sulęczynie, który wraz z delegacją złożył wieniec pod ścianą krematorium obozu.

60. Uczestnicy wyjazdu do dawnego obozu w Sachsenhausen - 20.04.2011 r.

W 2011 r. bank udzielił ogółem 76 294 tys. zł kredytów (wzrost o 46%), w tym: obrotowe dla rolnictwa – 8 421 tys. zł, inwestycyjne dla rolnictwa – 19 208 tys. zł, rzemiosło, handel, usługi i spółdzielnie – 34 195 tys. zł, gotówkowe – 7 678 tys. zł, budownictwo mieszkaniowe – 10 176 tys. zł, podmioty niefinansowe i budżet – 12 052 tys. zł. Na koniec roku było 1 885 tys. kredytów zagrożonych. Zadłużenie ogółem wynosiło 93 615 tys. zł i wzrosło o 32%. Współczynnik wypłacalności stanowił 13,83% i był niższy od roku ubiegłego.

Rok 2011 przyniósł dobre wyniki w działalności oszczędnościowej, które wyniosły 157 362 tys. zł (wzrost o 18%), w tym: Sierakowice – 114 579 tys. zł, Chmielno – 14 795 tys. zł, Linia – 11 551 tys. zł i Sulęczyń – 16 437 tys. zł. Udział wkładów terminowych stanowił 53% wszystkich wkładów oszczędnościowych.

61. Zebranie Przedstawicieli - Sierakowice 2011 r.

Wzrosła również liczba rachunków prowadzonych przez bank do 13 838 rachunków.

W 2011 r. łączne obroty osiągnęły kwotę 18 273 679 tys. zł (wzrost o 2%), w tym obroty kasowe 1 020 943 tys. zł (wzrost o 10%). Poniesiono koszty w wysokości 9 076 tys. zł. Działalność banku była rentowna, wskaźnik rentowności wyniósł 42,13%.

Od 2011 r. BS w Sierakowicach został sponsorem Gminnego Klubu Sportowego w Sierakowicach.

62. Drużyna BS w Sierakowicach. Od lewej: M. Radtke - trener, W. Formela - prezes Klubu i od prawej R. Dawidowski - prezes Zarządu BS oraz zawodnicy.

63. Podziękowanie od KS „Sierakowice” dla BS za sponsoring.

W 2012 r. pracami bankowymi kierował Zarząd w składzie: Roman Dawidowski – prezes Zarządu, Gabriela Koszałka – wiceprezes, Barbara Bronk – wiceprezes i Kazimierz Wenta – członek Zarządu. W trakcie roku nastąpiła zmiana na stanowisku kierownika O/BS w Sulęczynie. Kierownikiem został Tomasz Piask. Stan zatrudnienia na koniec 2012 r. wynosił 41,91 etatu.

64. Prezes Zarządu BS w Sierakowicach, mgr Roman Dawidowski - 2012 r.

65. Wręczenie nagrody prezesowi - „Bank Spółdzielczy - Wiarygodny Doradca Finansowy” – z okazji święta KZBS, Wągrowiec 2012 r.

W październiku BS w Sierakowicach uzyskał „Certyfikat Europejskiego Rejestru Renomowanych (*European Register of Reputables*)”. Program związany z certyfikatem promuje, a także wspiera przedsiębiorstwa i instytucje, które odznaczają się szczególną solidnością i jakością oraz opierają swą działalność na zasadach etyki biznesowej.

66. Certyfikat Europejskiego Rejestru Renomowanych z 11.10.2012 r.

Dokonano remontu budynku głównego banku. Wymieniono konstrukcję i pokrycie dachu, wyremontowano schody i mieszkania na poddaszu, odnowiono elewację budynku, przeprowadzono roboty elektryczne i sanitarne, a także roboty uzupełniające, które wyniknęły w trakcie remontu. Łączny koszt wykonanych robót wyniósł 534 336,00 zł.

67. Zebranie grupy członków z Sulęcyna - 2012 r.

Bank wypłacił ogółem 69 173 tys. zł kredytów (spadek o 9%), w tym: kredytu obrotowego – 9 659 tys. zł, preferowanego – 2 885 tys. zł, inwestycyjnego – 3 454 tys. zł, rzemiosło, handel, usługi, kredyt gotówkowy oraz w rachunkach – 2 753 tys. zł i mieszkaniowego – 3 392 tys. zł oraz dla samorządów – 11 600 tys. zł. Stan kredytów zagrożonych wyniósł 2 353 tys. zł (2,89% obliża kredytowego).

68. Wręczenie nagrody podczas XX Gali Najlepszy Bank - 2012 r.

W działalności oszczędnościowej nastąpił przyrost o 9% i osiągnięto poziom 172 588 tys. zł. W Sierakowicach stan oszczędności wyniósł 126 089 tys. zł (wzrost o 10%), w Chmielnie 17 432 tys. zł (wzrost o 17%), w Lini 12 407 tys. zł (wzrost o 7%) i w Sulęcynie 16 660 tys. zł (wzrost o 1%). Udział wkładów terminowych stanowił 57% wszystkich

wkładów terminowych, tj. 97 880 tys. zł (wzrost o 22%). Ogólna liczba prowadzonych rachunków wynosiła 14 056.

Sytuację ekonomiczno – finansową banku charakteryzowały uzyskane przychody o wartość 14 759 tys. zł (wzrost o 14%) oraz poniesione koszty w wysokości 11 568 tys. zł (wzrost o 27%). Współczynnik wypłacalności wynosił 16,45 na koniec roku.

69. Podziękowanie za wsparcie od Kaszubskiego Centrum Medycznego w Sierakowicach.

Rok 2013 był okresem zmian personalnych w Organach zarządzających. Walne Zgromadzenie Przedstawicieli wybrało nową Radę Nadzorczą w skład, której weszli: Kazimierz Woźniak – przewodniczący, Zygmunt Wenta – z-ca przewodniczącego, Brunon Krefta – sekretarz, Kazimierz Bigus, Jerzy Damps, Józef Formela, Edward Konkel, Kazimierz Wenta, Edmund Witt i Jerzy Woźniak.

70. Zebranie Przedstawicieli - Sierakowice 2013 r.

Od 1 kwietnia Zarząd pracował w składzie: Roman Dawidowski – prezes, Gabriela Koszałka – wiceprezes ds. ekonomiki i analiz, Barbara Bronk – wiceprezes ds. kredytów i marketingu.

Stan zatrudnienia w banku wynosił 42,91 etatu, tj. 46 pracowników i wzrósł do roku ubiegłego o 2 etaty.

Suma funduszy własnych netto na koniec roku wzrosła i wynosiła 22 708 tys. zł, w tym: fundusz zasobowy – 22 413 tys. zł i fundusz udziałowy – 251 tys. zł. W strukturze aktywów niezmiennie przeważały należności od sektora finansowego, które wynosiły 133 391 tys. zł i były to lokaty terminowe w Banku Zrzeszającym, tj. SGB Banku S.A. w Poznaniu. Drugą istotną pozycją aktywów były należności od sektora niefinansowego, które stanowiły 77 307 tys. zł. Wartość portfela kredytowego wynosiła ogółem 91 790 tys. zł. Należności zagrożone wzrosły do 2 479 tys. zł (2,7% obligi kredytowego). Wskaźnik kredytów zagrożonych sektora niefinansowego wynosił 2,7% i był niższy od średniej w SGB Banku S.A. wynoszącej 5,41%. Bank posiadał akcje Banku Zrzeszającego o łącznej wartości 1 517 tys. zł. Udział w kapitale i w głosach na Walnym Zgromadzeniu Akcjonariuszy nie przekraczał 1%. Bank posiadał także 3 sztuki Bankowego Papieru Wartościowego emitowanego przez SGB S.A. o łącznej wartości (z odsetkami) 302 tys. zł.

W strukturze pasywów przeważały zobowiązania wobec sektora niefinansowego, które wynosiło 194 940 tys. zł (wzrost o 18%) oraz zobowiązania wobec sektora budżetowego na kwotę 8 799 tys. zł (spadek o 3%). Powyższe zobowiązania to zdeponowane przez klientów banku depozyty terminowe w kwocie 114 443 tys. zł i depozyty bieżące w kwocie 80 497 tys. zł.

Zgodnie z postanowieniami *Nowej Umowy Kapitałowej* zawartymi w uchwałach Komisji Nadzoru Finansowego, bank wprowadził i dostosował szereg regulacji tworzących system zarządzania ryzykami, które podlegają regularnej weryfikacji w celu ich dostosowania do zmian profilu ryzyka banku i otoczenia, w którym on działa.

Współczynnik wypłacalności banku wynosił 16,79%, co pozwalało stwierdzić, iż poziom funduszy własnych zabezpiecza poziom zidentyfikowanych ryzyk.

W 2013 r. kontynuowano przebudowę budynku bankowego. Na piętrze zostało wygospodarowane obszerne pomieszczenie przeznaczone na salę konferencyjną, a także na zaplecze socjalne.

71. Sala konferencyjno - szkoleniowa.

W omawianym roku prezes Zarządu pełnił funkcję Członka Zgromadzenia Ogólnego Krajowej Rady Spółdzielczej w Warszawie (kadencja 2012-2016), a także był przewodniczącym Rady Nadzorczej Związku Rewizyjnego im. F. Stefczyka w Warszawie (kadencja 2010-2014) oraz Członkiem Rady Nadzorczej SGB Banku S.A. w Poznaniu (kadencja 2013-2016). Zajmowane przez prezesa Zarządu BS w Sierakowicach stanowiska w spółdzielczości bankowej, były znaczącymi osiągnięciami dla społeczności sierakowickiej.

72. Zebranie członkowskie w Lini - 2013 r.

73. Zebranie członkowskie w Chmielnie - 2013 r.

W 2014 r. struktura organizacyjna banku obejmowała Centralę BS, trzy Oddziały i dwa Punkty Kasowe. Utworzono stanowisko ds. Monitoringu, Windykacji i Restrukturyzacji. Stan zatrudnienia wynosił 40,91 etatu (44 pracowników), nastąpił spadek zatrudnienia o 2 etaty.

W strukturze aktywów dominowały należności od sektora finansowego w wysokości 146 786 tys. zł i były to lokaty terminowe w Banku Zrzeszającym – SGB Banku S.A. w Poznaniu. Drugą pozycją aktywów były należności od sektora niefinansowego, które wynosiły 86 665 tys. zł. Wartość portfela kredytowego stanowiła ogółem 104 597 tys. zł. Należności zagrożone spadły i wynosiły 2 282 tys. zł (2,18% obligi kredytowego). Wskaźnik kredytów zagrożonych sektora niefinansowego utrzymywał się na poziomie 2,18%. Istotnymi elementami aktywów były: należności od sektora budżetowego – 16 477 tys. zł, operacje z bankiem centralnym – 2 546 tys. zł, a także aktywa trwale netto – 2 621 tys. zł. Bank posiadał akcje Banku Zrzeszającego o wartości 1 900 tys. zł.

W strukturze pasywów na pierwszym miejscu były zobowiązania wobec sektora niefinansowego w wysokości 205 028 tys. zł oraz zobowiązania wobec sektora budżetowego, które wynosiły 11 440 tys. zł (wzrost o 30%). Powyższe zobowiązania stanowiły zdeponowane przez klientów depozyty terminowe w wysokości 123 585 tys. zł i depozyty bieżące – 91 443 tys. zł.

Suma funduszy własnych netto banku na koniec roku wzrosła o 2 000 tys. zł i wynosiła 25 119 tys. zł, w tym: fundusz zasobowy – 24 854 tys. zł i fundusz udziałowy – 221 tys. zł.

Z okazji 115 rocznicy powstania BS w Sierakowicach bank był głównym sponsorem dożynek Gminy Sierakowice, podczas których zorganizował stoisko, a pracownicy udzielali informacji związanych z jego działalnością oraz produktami. Oprócz informacji rozdawano

balony z logiem banku, ulotki promocyjne, a także książki o historii powstania banku oraz o założycielu ks. B. Łosińskim (*Proboszcz jakiego nie znamy*).

74. Stoisko bankowe na dożynkach gminnych w 2015 r. Od lewej: M. Siemieniuk i L. Bulczak.

W 2015 r. na Nadzwyczajnym Zebraniu Przedstawicieli, które odbyło się 16 września podjęto ważne dla banku decyzje w sprawie uczestnictwa banku w Systemie Ochrony SGB oraz o przystąpieniu do Spółdzielni pod nazwą: „Spółdzielczy System Ochrony SGB”.

Skład wybranej Rady Nadzorczej uległ zmianie. Z członkostwa zrezygnował Zygmunt Wenta z Chmielna. Zgodnie z Regulaminem RN BS w Sierakowicach, Rada liczyła dziewięć osób. Zarząd banku pracowała w niezmiennym, trzyosobowym składzie. Stan zatrudnienia na koniec roku wynosił 41,91 etatu (45 pracowników) i wzrósł o jeden etat.

75. Statuetkę „Mecenas Kultury” wręcza prezesowi Zarządu BS Romanowi Dawidowskiemu, wójt Gminy Sierakowice, Tadeusz Kobiela – Tuchlino 2015 r.

W aktywach należności od sektora finansowego wynosiły 149 715 tys. zł (były to lokaty terminowe w Banku Zrzeszającym), a od sektora niefinansowego 101 614 tys. zł. Wartość portfela kredytowego liczyła ogółem 118 541 tys. zł (wzrost o 13%). Istotnymi

pozycjami aktywów były należności od sektora budżetowego – 15 552 tys. zł, kasa i operacje z bankiem centralnym – 2 696 tys. zł oraz aktywa trwałe netto w wysokości 2 600 tys. zł.

W strukturze pasywów największą pozycję stanowiły zobowiązania wobec sektora niefinansowego i wynosiły 230 350 tys. zł, a następnie zobowiązania wobec sektora budżetowego w wysokości 10 900 tys. zł. Były to zdeponowane przez klientów depozyty terminowe na kwotę 129 305 tys. zł i depozyty bieżące wynoszące 101 045 tys. zł.

Należności zagrożone spadły i wynosiły 2 274 tys. zł (1,92% obligi kredytowego). Wskaźnik kredytów zagrożonych sektora niefinansowego wynosił 1,92%.

Bank posiadał akcje Banku Zrzeszającego o łącznej wartości 1 928 tys. zł. Miał również dwie sztuki Bankowych Papierów Wartościowych emitowanych przez SGB Bank S.A. o łącznej wartości 201 tys. zł, a także środki funduszu SGB Gotówkowy w wysokości 1 015 tys. zł.

Suma funduszy własnych netto na koniec 2015 r. stanowiła 27 902 tys. zł, w tym: fundusz zasobowy – 27 754 tys. zł i fundusz udziałowy – 223 tys. zł utworzony przez 1 488 udziałów.

76. Sierakowice - 2 lipca 2015 r. podpisanie umowy sponsorskiej z klubem GKS Sierakowice.

Według Magazynu Przedsiębiorców „Europejska Firma” wartość BS w Sierakowicach wzrosła z 40 mln w 2014 r. do 53 mln w 2015 r. Wzrost wartości rynkowej banku wyniósł 32,5%, co dało 35 miejsce w Grupie SGB w zakresie tempa przyrostu wartości.

W 2015 r. bank otrzymał znaczące wyróżnienie, a mianowicie: „Najlepszy Bank 2015”.

77. Odbiór nagrody - „Najlepszy Bank 2015”.

Rok 2016 był pierwszym rokiem działania banku jako uczestnika Spółdzielczego Systemu Ochrony SGB. W związku z tym system zarządzania ryzykiem w banku uwzględniał zapisy Umowy Systemu Ochrony SGB, przepisy wewnętrzne wydawane przez Spółdzielnię, wytyczne zawarte we wzorcowych zasadach zarządzania poszczególnymi rodzajami ryzyka.

W grudniu wygasł mandat radnego Kazimierza Wenty, który od 1992 r. był członkiem Zarządu, zaś członkiem Rady w latach 2013-2016.

Aktywa przedstawiały się następująco: należności od sektora finansowego – 183 140 tys. zł i należności od sektora niefinansowego – 111 204 tys. zł. Wartość kredytów – 128 331 tys. zł (wzrost o 8%).

W strukturze pasywów przeważały zobowiązania sektora niefinansowego, które wynosiły 263 731 tys. zł (wzrost o 114%) i zobowiązania wobec sektora budżetowego w wysokości 16 866 tys. zł (wzrost o 54%). Zobowiązania były depozytami terminowymi w kwocie 136 603 tys. zł i depozytami bieżącymi, które wynosiły 127 128 tys. zł.

Suma funduszy netto banku wzrosła na przestrzeni roku o ponad 1 875 tys. zł i wynosiła 29 777 tys. zł. Na fundusze składały się: fundusz zasobowy – 29 555 tys. zł i fundusz udziałowy – 222 tys. zł utworzony przez 1 478 udziałów członkowskich.

Spadły należności zagrożone, które wynosiły 2 272 tys. zł (1,77% obliża kredytowego). Wskaźnik kredytów zagrożonych sektora niefinansowego był na poziomie 1,77%. Inne ważne elementy aktywów: należności od sektora budżetowego w wysokości 15 831 tys. zł, kasa i operacje z bankiem centralnym w wysokości 1 982 tys. zł oraz aktywa trwałe w kwocie 2 491 tys. zł.

Bank posiadał akcje Banku Zrzeszającego w Poznaniu o łącznej wartości 1 928 tys. zł, a także środki funduszu SGB Gotówkowy w wysokości 1 037 tys. zł.

78. Siedziba banku w 2017 r.

W 2017 r. aktywa banku przedstawiały się następująco: należności od sektora finansowego – 195 837 tys. zł i od sektora niefinansowego – 129 644 tys. zł. Wartość kredytów – 155 883 tys. zł (wzrost o 21,47%).

79. Kolejny certyfikat ważny do 11 grudnia 2017 r.

W strukturze pasywów przeważały zobowiązania sektora niefinansowego, które wynosiły 294 080 tys. zł i zobowiązania wobec sektora budżetowego w wysokości 20 266 tys. zł. Były one depozytami terminowymi w kwocie 151 216 tys. zł i depozytami bieżącymi, które wynosiły 142 864 tys. zł.

80. „Ambasador Kaszub” - Szymbark 2017 r.

Suma funduszy własnych netto wzrosła na przestrzeni roku o ponad 2 394 tys. zł i wynosiła 32 214 tys. zł. Na fundusze składały się: fundusz zasobowy – 31 955 tys. zł i fundusz udziałowy – 216 tys. zł utworzony przez 1441 udziałów członkowskich.

Spadły należności zagrożone, które były na poziomie 2 396 tys. zł (1,59% obliiga kredytowego). Wskaźnik kredytów zagrożonych sektora niefinansowego wynosił 1,59%.

Inne ważne elementy aktywów: należności od sektora budżetowego w kwocie 23 083 tys. zł, kasa i operacje z bankiem centralnym w wysokości 2 546 tys. zł oraz aktywa trwałe - 2 470 tys. zł.

81. Zebranie członkowskie w Sierakowicach - 1 marca 2018 r.

82. Garcz - Zebranie Przedstawicieli 2018 r.

W 2018 r. działalność banku należała również do dynamicznych. Aktywa przedstawiały się następująco: należności od sektora finansowego – 200 212 tys. zł i od sektora niefinansowego – 143 406 tys. zł. Udzielono kredytów na łączną wartość 171 377 tys. zł (wzrost o 9,94%).

W pasywach przeważały zobowiązania sektora niefinansowego, które wynosiły 325 941 tys. zł i wobec sektora budżetowego w wysokości 19 866 tys. zł (spadek o 2%). Zobowiązania były depozytami terminowymi w kwocie 161 521 tys. zł i depozytami bieżącymi, które wynosiły 184 286 tys. zł.

Fundusze własne netto wzrosły na przestrzeni roku o ponad 2 601 tys. zł i stanowiły 34 302 tys. zł, w tym: fundusz zasobowy – 34 755 tys. zł i fundusz udziałowy – 210 tys. zł utworzony przez 1 397 udziałów członkowskich.

Należności zagrożone pochodzące od sektora niefinansowego wynosiły 5 157 tys. zł. Składały się na nie: kapitał w wartości 3 168 tys. zł i odsetki w wartości 1 991 tys. zł, pomniejszone o prowizje rozliczane w czasie, w wysokości 1 500 zł, co stanowiło 2,99% wszystkich należności sektora niefinansowego i budżetowego.

Wskaźnik należności zagrożonych sektora niefinansowego i budżetowego wynosił 2,99%.

Inne ważne elementy aktywów: należności od sektora budżetowego w wysokości 24 155 tys. zł, kasa i operacje z bankiem centralnym, w wysokości 3 531 tys. zł oraz aktywa trwałe w kwocie 2 756 tys. zł.

83. Rada Nadzorcza banku, od lewej: K. Bigus, E. Witt, K. Gliniecki, J. Formela, K. Woźniak i K. Korda.

84. Zarząd banku, od lewej: B. Bronk, G. Koszałka i R. Dawidowski.

Tabela 5. Wyniki działalności banku w latach 2001-2018.

Rok	Suma bilansowa (w tys. zł)	Zysk brutto (w tys. zł)
2001	26 092	907
2002	28 338	755
2003	34 568	620
2004	40 007	992
2005	62 228	1 692
2006	105 494	2 090
2007	111 099	2 951
2008	130 714	3 883
2009	131 236	3 111
2010	152 953	3 212

2011	181 560	3 824
2012	201 379	3 191
2013	232 018	3 107
2014	258 011	3 618
2015	275 834	2 399
2016	318 156	3 207
2017	355 478	3 914
2018	386 755	3 770

Tabela 6. Ilość członków BS i ich udziały.

Rada Nadzorcza na posiedzeniu 21 grudnia 2018 r., przyjęła uchwałę⁶⁵ o ufundowania sztandaru z okazji 120-lecia założenia Banku, a także zatwierdziła jego wzór.

85. Projekt awersu sztandaru BS.

86. Projekt rewersu sztandaru

BS.

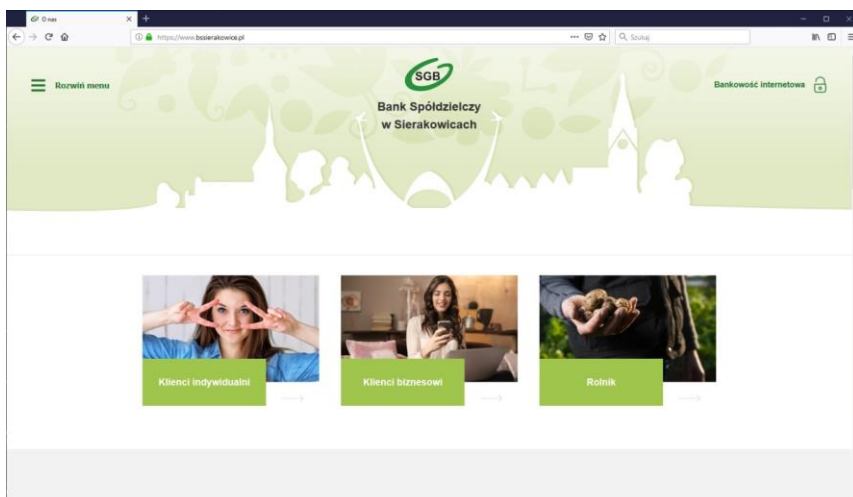
⁶⁵ Aneks 12.

Na koniec 2018 r. było w banku było zrzeszonych 478 członków. Fundusz udziałowy wynosił 204 600 zł, w tym na 1 członka - 428,03 zł.

Rok	Liczba członków	Fundusz udziałowy (w tys. zł)	Średni udział na 1 członka (w zł)
2000	576	222	384
2001	573	245	324
2002	571	272	476
2003	561	290	520
2004	559	399	721
2005	550	401	729
2006	548	398	733
2007	548	406	741
2008	547	397	727
2009	531	383	722
2010	531	389	734
2011	521	647	1 242
2012	521	658	1 262
2013	526	250	476
2014	515	220	428
2015	510	223	437
2016	500	216	432
2017	494	216	436
2018	478	204	428

87. Pracownicy Centrali banku w Sierakowicach, 04.03.2019 r.

88. Strona Banku Spółdzielczego w Sierakowicach, <https://www.bssierakowice.pl/> (dostęp: 28.01.2019).

Bank Spółdzielczy w Sierakowicach, w swojej ofercie posiada produkty skierowane do klientów indywidualnych, biznesowych i rolników.

Dla klientów indywidualnych:

- Lokowanie oszczędności: lokaty terminowe, lokata PLEJADA, lokata promocyjna SGB z nagrodami,
- Kredyty: kredyt w ROR, kredyty gotówkowe i kredyt mieszkaniowy,
- Bieżące zarządzanie środkami: Rachunki Oszczędnościowo-Rozliczeniowe, Rachunki a'vista - płatne na każde żądanie i usługi dodatkowe do ROR,
- Ubezpieczenia: Grupowe ubezpieczenia kredytobiorców Banku, Grupowe Ubezpieczenia klientów Banku i Concordia Plus.

89. Pracownicy Oddziału banku w Lini, 30.01.2019 r.

W ofercie dla klientów biznesowych znajdują się:

- Lokaty terminowe,
- Kredyty: kredyt w rachunku bieżącym, kredyt inwestycyjny, kredyt obrotowy i kredyt unijny,
- Bieżące zarządzanie środkami: rachunki bieżące, rachunki pomocnicze i usługi dodatkowe do rachunków.

Dla rolników:

- Lokaty terminowe oraz lokaty z nagrodami SGB,
- Kredyty: kredyt w rachunku bieżącym, kredyt Agrokredyt, kredyt inwestycyjny, kredyt obrotowy i kredyt unijny,
- Bieżące zarządzanie środkami: rachunki bieżące, rachunki pomocnicze i usługi dodatkowe do rachunków.

Rysunek 90. Pracownicy Oddziału banku w Chmielnie, 30.01.2019 r.

Bank objęty jest Bankowym Funduszem Gwarancyjnym (BFG), który daje zabezpieczenie na gromadzone środki. Od 30 grudnia 2010 r. funkcjonuje podwyższony limit gwarancji środków zdeponowanych w Banku przez jednego klienta, a mianowicie:

- środki podlegające 100% ochronie to równowartość 100 tys. euro, przeliczane po kursie obowiązującym w dniu upadłości banku,
- w przypadku środków na rachunkach wspólnych (np. małżonkowie) limit gwarancji 100 tys. euro dotyczy każdego ze współposiadaczy rachunku,
- wszystkie środki zgromadzone w banku przez jedną osobę, niezależnie od tego na ilu rachunkach (lokatach terminowych, bieżących, oszczędnościowo-rozliczeniowych), traktowane są jako jeden depozyt,

- ochronie BFG podlegają imienne depozyty złotowe i walutowe: osób fizycznych, osób prawnych, jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej, o ile posiadają zdolność prawną, szkolnych kas oszczędności i pracowników kas zapomogowo-pożyczkowych,
- ochronie nie podlegają depozyty: skarbu państwa, instytucji finansowych, podmiotów, które nie są uprawnione do sporządzania uproszczonego bilansu (z wyjątkiem jednostek samorządu terytorialnego), kadry zarządzającej bankiem oraz głównych akcjonariuszy (posiadających co najmniej 5% akcji banku).

91. Pracownicy Oddziału banku w Sulęczynie, 30.01.2019 r.

Rada Nadzorcza w 2019 r.

- Kazimierz Woźniak – ur. 1951 r., przewodniczący RN, właściciel Przedsiębiorstwa ELWOZ w Szklanej, wybrany do Rady 15 maja 1994 r., zamieszkały w Szklanej.
- Józef Formela – ur. 1953 r., wiceprzewodniczący RN, prezes Zarządu Gminnej Spółdzielni „Sch” w Sierakowicach, wybrany do Rady 28 kwietnia 2005 r., zamieszkały w Sierakowicach.
- Kazimierz Korda – ur. 1955 r., sekretarz RN, geodeta, przewodniczący Komitetu Audytu Banku Spółdzielczego, wybrany do Rady 23 marca 2017 r., zamieszkały Puzdrowo.
- Kazimierz Bigus – ur. 1963 r., członek RN, rolnik, wybrany do Rady 15 maja 1994 r., zamieszkały w Zakrzewiu.
- Kazimierz Gliniecki – ur. 1975 r., członek RN, członek Komitetu Audytu Banku Spółdzielczego, wybrany do Rady 23 marca 2017 r. Zatrudniony w Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Kartuzach, zamieszkały w Sulęczynie.
- Jerzy Damps – ur. 1943 r., członek RN, rolnik – emeryt, wybrany do Rady 25 marca 1999 r., zamieszkały w Borzestowie.

- Edmund Witt – ur. 1945 r., członek RN, członek Komitetu Audytu Banku Spółdzielczego, wybrany do Rady 2 maja 2006 r., rolnik – emeryt, zamieszkały w Tuchlinie.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Sierakowicach w 2019 r.

- Roman Dawidowski - ur. 1958 r. prezes Zarządu, wykształcenie wyższe ekonomiczne, zatrudniony w banku od 1983 r., a od 1993 r. pełni funkcję w Zarządzie. Zamieszkały w Sierakowicach.

- Gabriela Koszałka – ur. 1956 r., wiceprezes Zarządu, wykształcenie wyższe ekonomiczne, zatrudniona w banku od 1977 r., a od 1995 r. pełni funkcję w Zarządzie. Zamieszkała w Paczewie.

- Barbara Bronk – ur. 1960 r., wiceprezes Zarządu, wykształcenie wyższe ekonomiczne, dyrektor Oddziału Banku w Lini. Zatrudniona w banku od 1979 r. , a od 2010 r. pełni funkcję w Zarządzie. Zamieszkała w Lini.

Wyróżnienia, wydarzenia

Gospodarczo – Samorządowy HIT Regionu

Przedsięwzięcie organizowane od połowy lat 90. XX w. w Wielkopolsce, a także w regionach kujawsko-pomorskim, lubuskim i pomorskim. Organizatorem projektu jest Instytut Certyfikacji i Jakości Gospodarczo – Samorządowy HIT Regionów (dawniej Agencja Promocyjna PUNKT S). Partnerami przy organizacji projektu są samorządy terytorialne, a także podmioty zajmujące się analizą gospodarczą przedsiębiorczości, przedstawiciele ośrodków doradztwa rolniczego, agencji rozwoju regionalnego oraz innych instytucji i organizacji zainteresowanych życiem gospodarczym i samorządowym.

Bank Spółdzielczy w Sierakowicach został wielokrotnie wyróżniony w różnych kategoriach. Poniżej zostały ukazane statuetki i niektóre z aktów nadania wyróżnienia.

92. Statuetki tytułu „HIT” nadanych przez Konwent Powiatów Województwa Pomorskiego, w latach 2009-2018.

93. Niektóre z aktów nadania tytułu „HIT”.

Gepard Biznesu

Organizatorem konkursu jest Instytut Europejskiego Biznesu w Warszawie. Nagrody przyznawane są w kilku kategoriach. Sierakowicki bank otrzymał statuetki, a także dyplomy „Geparda Biznesu”

94. Statuetka „Gepard Biznesu”, 2008 i 2009.

95. Niektóre z dyplomów nadania tytułu „Gepard Biznesu”, 2006-2004.

Mecenas kultury

Tytuł "Mecenas kultury" przyznano bankowi w latach 2005 - 2012, a po raz ostatni z okazji jubileuszu 30-lecia Gminnego Ośrodka Kultury w Sierakowicach - w 2013 r.

96. Dyplomy „Mecenas Kultury, 2006 i 2008.

97. Otrzymane statuetki „Mecenas Kultury” - 2009-2012.

Najlepszy Bank Spółdzielczy w Polsce

Krajowy Związek Banków Spółdzielczych w Polsce przyznaje wyróżnienia za szczególne osiągnięcia, w zależności od sumy bilansowej banku, a mianowicie: z sumą bilansową do 50 mln, a także w przedziale 50-100 mln oraz 100-200 mln i powyżej 200 mln.

98. Certyfikat „Wyróżniających się banków spółdzielczych” - 2009 r.

99. Statuetka „Najlepszy Bank Spółdzielczy w Polsce”, III miejsce w grupie bilansowej 100-200 mln PLN – 2009 r.

100. Wyróżnienie Specjalne - „Najlepszy Bank Spółdzielczy w Polsce”,
w grupie bilansowej 100-200 mln PLN – 2010 r.

101. Statuetka „Najlepszy Bank Spółdzielczy w Polsce”,
I miejsce w grupie bilansowej 100-200 mln PLN - 2012 r.

102. Statuetka „Najlepszy Bank 2012”.

Oskar Spółdzielczości Polskiej

Honorowy tytuł za upowszechnianie idei spółdzielczości, tworzenie klimatu i warunków sprzyjających umacnianiu i dalszemu rozwojowi spółdzielczej formy gospodarowania, wspierania inicjatyw i przedsięwzięć służących rozwojowi ruchu spółdzielczego. Nagroda przyznawana jest przez Krajową Radę Spółdzielczą od 2000 r. Autorem statuetki jest rzeźbiarz, prof. A. Myjak. Tytuł przyznawany jest osobom publicznym: politykom, działaczom państwowym, społecznym i gospodarczym, mającym wpływ na realizację zadań ruchu spółdzielczego oraz jego rozwoju. Laureatami są również przedstawiciele ruchu spółdzielczego, którzy w sposób szczególny przyczyniają się do jego rozwoju.

103. Statuetka „Oskar Spółdzielczości Polskiej 2016”.

SGB - 25 lat

SGB – Bank SA (wcześniej Gospodarczy Bank Wielkopolski SA) powstał w 1900 r. z inicjatywy banków spółdzielczych działających w Wielkopolsce i południowo – zachodniej części Polski. Głównymi akcjonariuszami Banku są banki spółdzielcze, tworzące Spółdzielczą Grupę Bankową. Bank Spółdzielczy jest akcjonariuszem tej grupy. Z okazji jubileuszu otrzymał on za zasługi w spółdzielczości bankowej złote wyróżnienie – SGB 25 lat.

104. Złota odznaka „SGB 25 lat”.

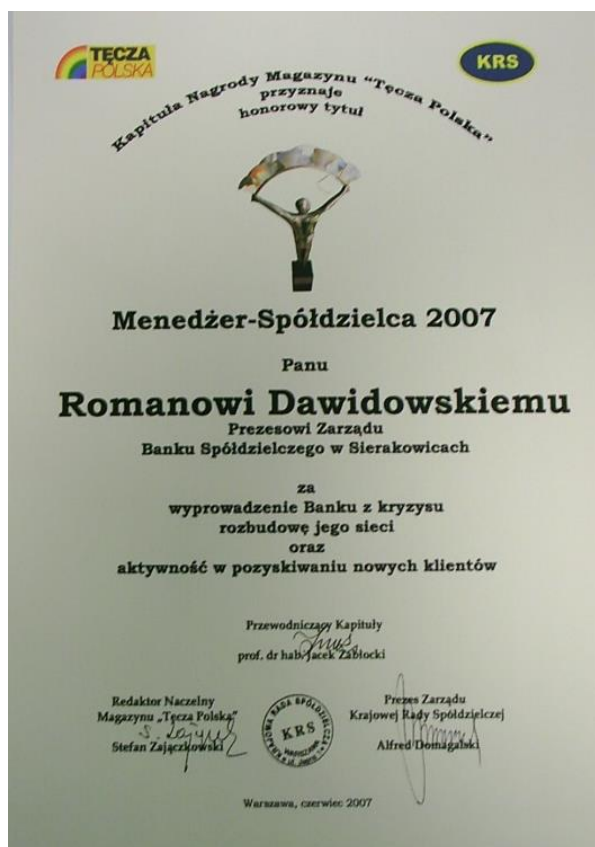
Bank Spółdzielczy – Wiarygodny Doradca Finansowy

Krajowy Związek Banków Spółdzielczych w Warszawie organizuje konkurs dla banków spółdzielczych i prowadzi ranking banków, które mają największe osiągnięcia w zakresie modernizacji oferty depozytowej oraz doskonalenia bankowych narzędzi informatycznych oraz reklamy. Bank sierakowicki w 2012 r. zajął II miejsce w konkursie, w kategorii banków spółdzielczych z sumą bilansową w przedziale 100-200 mln.

105. Dyplom „Bank Spółdzielczy - Wiarygodny Doradca Finansowy” - 2012 r.

Niektóre z wyróżnień prezesa Zarządu, Romana Dawidowskiego.

106. Dyplom „Menedżer - Spółdzielca 2007”.

107. Statuetka „Menedżer - Spółdzielca 2007”.

108. „Perła Kaszub 2010” nagroda Starosty Kartuskiego Janiny Kwiecień

109. „Perła Kaszub 2011” dla prezesa Zarządu BS, R. Dawidowskiego.

110. „Dzentelmen Roku 2013” - nagroda dla prezesa

111. Legitymacja i Złota Odznaka za zasługi dla Spółdzielczości Bankowej im. Franciszka Stefczyka - 2014 r.

112. Jedno z podziękowań od Fundacji Pomocy Dzieciom Niepełnosprawnym „Uśmiech Dziecka” w Szklanej.

Lokaty – konkursy z nagrodami

Lokata promocyjna SGB z nagrodami

Organizatorem loterii promocyjnej o nazwie „Lokata SGB” jest SGB – Bank S.A. z siedzibą w Poznaniu oraz banki spółdzielcze. Loteria została zorganizowana na terenie całego kraju. W loterii biorą udział 6-miesięczne lokaty terminowe i 6-miesięczne lokaty terminowe oszczędnościowe. Warunkiem udziału w loterii jest założenie lokaty w minimalnej kwocie 500 zł w okresie promocji i nie wolno jej zlikwidować przed 6-miesięcznym okresem od daty otwarcia lokaty. Konkurs prowadzony jest na poziomie I (SGB) i II (bank spółdzielczy) stopnia. Uczestnik loterii może mieć dowolną liczbę udziałów w losowaniu i może wygrać nagrodę tylko na jednym poziomie.

Do nazwy lokaty z danego roku dodawana jest nazwa pory roku. Poniżej zostały ukazane niektóre ze zdjęć laureatów konkursu (BS w Sierakowicach) w latach 2011-2013, a

także przedstawiono tabelę nagród w poszczególnych latach, które można było wygrać na poziomie Grupy SGB i banku spółdzielczego.

113. 2011 r.

114. 2011 r.

115. 2011 r.

116. 2011 r.

117. 2012 r.

118. 2012 r.

119. 2012 r.

120. 2012 r.

121. 2013 r.

122. 2013 r.

123. 2013 r.

124. 2013 r.

125. 2013 r.

126. 2013 r.

Tabela 7. Nagrody w konkursie „Lokata SGB”, w latach 2013 - zima 2019.

Nazwa lokaty	Nagroda w BS II stopnia	Nagroda w SGB I stopnia
Zima 2019	Telewizor SAMSUNG	✦ SAMOCHÓD OPEL MOKKA X ENJOY 1,4 TURBO ✦ TELEWIZOR SAMSUNG ✦ ODKURZACZ BISSEL CROSSWAVE ✦ CZYTNIK E-BOKÓW ✦ OPIEKACZ DO KANAPEK RUSSELL HOBBS
Zima 2018	Oczyszczacz powietrza SHARP	✦ SAMOCHÓD OPEL CROSSLAND X ENJOY 1,2 ✦ BRYLANTY YES ✦ OCZYSZCZACZ POWIETRZA SHARP ✦ GRIL TEFAL ✦ PLED Z SERCEM
Jesień 2018	Zestaw kina domowego PANASONIC	✦ SAMOCHÓD KIA STONIC 1.0 T-GDI ✦ STACJA PARY PHILIPS PERFEKTCARE ✦ ZESTAW KINA DOMOWEGO PANASONIC ✦ MOP PAROWY 2.0 VILEDA STEAM ✦ EKSPRES KAPSUŁOWY KRUPS NESCAFE DOLCE GUSTO PICCOLO
Lato 2018	Rower LE GRAND LILLE 4	✦ SAMOCHÓD TOYOTA C-HR ACTIVE ✦ ROWER LE GRAND LILLE 4 ✦ APARAT FOTOGRAFICZNY NIKON COOLPIX A900 ✦ GŁOŚNIK PRZENOŚNY JBL FLIP 4 ✦ GRIL PRZENOŚNY ESBIT GRILL 300

Wiosna 2018	Brak lokaty	
Jesień 2017	Urządzenie kuchenne ELDOM MFC2000	✧ SAMOCHÓD SEAT LEON 5D COPA ✧ URZĄDZENIE KUCHENNE ELDOM ✧ ODKURZACZ AUTOMATYCZNY ARIETE 2711 BRICIOŁA ✧ RADIOODTWARZACZ BLAUPUNKT ✧ MASAŻER DO STÓP MPM
Lato 2017	Rower DUTCH GOOSE PURE	✧ SAMOCHÓD SKODA OCTAVIA AMBITION ✧ ROWER DOUTCH GOOSE PURE ✧ TABLET SAMSUNG GALAXY ✧ LODÓWKA TURYSTYCZNA ✧ MIKSER PHILIPS
Wiosna 2017	Aparat cyfrowy SONY CYBER-SHOT DSC-HX350	✧ VILKSWAGEN GOLF TRENDLINE ✧ SKUTER ROMET MOTORS ROUTER CITY LINE II ✧ APATAR CYFROWY SONY CYBER- SHOT ✧ ROBOT KUCHENNY BOSCH ✧ WALIZKA KABINOWA WITTCHEN
Zima 2017	Zestaw kina domowego PANASONIC	✧ SAMOCHÓD OSOBOWY NISSAN JUKE ✧ ZESTAW KINA DOMOWEGO PANASONIC ✧ ROBOT PLANETARNY RUSSELL HOBBS DESIRE ✧ ZESTAW DO PIELEGNACJI WŁOSÓW REMINGTON ✧ PLED ŻAKARDOWY
Jesień 2016	Parowar PHILIPS Noże kuchenne FISKARS NORR	✧ SAMOCHÓD OSOBOWY RENOULT MEGANE ✧ EKSPREZ BOSCH ✧ TABLET LENOVO ✧ PAROWAR PHILIPS ✧ NOŻE KUCHENNE ✧ ZEGAREK APART
Lato 2016	Rower damski KROSS TRANS ATLANTIC	✧ TOYOTA AVENSIS ✧ ROWER DAMSKI KROSS TRANS ATLANTIC ✧ WALIZKA WITTCHEN ✧ WYCISKARKA DO OWOCÓW GOTIE ✧ GŁOŚNIK CREATIVE ✧ GRILL WEBER
Wiosna 2016	Rower trekingowy MĘSKI	✧ SAMOCHÓD OSOBOWY HYUNDAI TUSCON ✧ VOUCHER NA POBYT W HOTELU GOŁĘBIEWSKI ✧ ROWER MIEJSKI DAMSKI

		⤴ ROWER TREKKINGOWY MĘSKI ⤴ SMARTFON SAMSUNG GALAXY ⤴ KAMERA GOPRO HERO ⤴ BLENDER KIELICHOWY RUSSEL HOBBS DESIRE
Zima 2015	Orbitrek York X ASPIRE Zegarek CASIO BEM	⤴ NISSAN QASHQAI 1,2 TURBO ⤴ KARTA PODARUNKOWA MEDIA MARKT ⤴ ORBITEK YORK ⤴ FOTEL MASUJĄCY NAGANO ⤴ ZEGAREK CASIO ⤴ KOSMETYCZKA WITTCHEN
Wiosna 2015	Rower Kross Trans Siberian Tablet DELL Komplet garnków Olkusz	⤴ VOLKSWAGEN JETTA ⤴ TELEWIZOR SAMSUNG ⤴ TABLET DELL VENUE ⤴ ROWER KROSS ⤴ KOMPLET GARNKÓW OLKUSZ ⤴ KOSZ PIKNIKOWY
Lato 2015	Konsola SONY PLAYSTATION 4 Zestaw śniadaniowy RUSSELL HOBBS Grill LANDINAON Leżak plażowy	⤴ SAMOCHÓD FORD FOKUS ⤴ SKUTER ROMET ⤴ KONSOLA SONY PLAYSTATION 4, ⤴ ZESTAW ŚNIADANIOWY RUSSELL HOBBS ⤴ GRILL LANDINAON ⤴ LEŻAK PLAŻOWY
Jesień 2015	Zestaw kina domowego Samsung	⤴ SUZUKI VITARA ⤴ KINO DOMOWE SAMSUNG ⤴ SMARTFON SAMSUNG ⤴ APARAT POLAROID ⤴ MULTICOOKER PHILIPS ⤴ TOREBKA WITTCHEN
Zima 2014	Komplet deserowy Ceramika Bolesławiec Pled zimowy	⤴ TOYOTA AURIS TOURING SPORTS 1,6 ⤴ TOYOTA YARIS 1,0 ACTIVE ⤴ LAPTOP DELL INSPIRON ⤴ APPLE IPAD MINI ⤴ KOMPLET DESEROWY BOLESŁAWIEC ⤴ PLED ZIMOWY ⤴
Wiosna 2014	Rower - Classico	⤴ SAMOCHÓD MAZDA 3 ⤴ ZESTAW MEBLI OGRODOWYCH ⤴ ROWER KROSS HEXAGON ⤴ ROWER KROSS CLASSICO ⤴ VOUTCHER SPA ⤴ GRILL WEBER ⤴ PORTFEL WITTCHEN
Lato 2014	Skuter Romet 727 JOY	⤴ SAMOCHÓD RENOULT CAPTUR ENERGY

		✧ SKUTER ROMET 727 JOY ✧ APARAT FOTOGRAFICZNY CANON EOS ✧ ZESTAW DWÓCH WALIZEK NA KÓŁKACH WITTCHEN ✧ NAMIOT HIGH REAL ✧ RADIOODTWARZACZ CD PHILIPS
Jesień 2014	Ekspres do kawy De Longhi ECAM Robot kuchenny BOSCH MUM 54920	✧ SAMOCHÓD OPEL MERIVA ENJOY 1,4 XER ✧ EKSPRES CIŚNIENIOWY DELLONGINI ECAM ✧ NOTEBOOK ACER ✧ ROBOT KUCHENNY BOSCH ✧ KOMPLET NARZĘDZI DUNLOP
Zima 2013	Telewizor SHARP LC- Tablet Samsung P5110 Galaxy Tab Robot kuchenny Bosch	✧ MERCEDES A180 ✧ RENOULT CLIO ✧ ZEGAREK ✧ ROBOT KUCHENNY BOSCH ✧ TABLET SAMSUNG ✧ TELEWIZOR SHARP
Wiosna 2013	Motorower Romet RS 50 Aparat fotograficzny Nikon Rower Kross Trans Syberian	✧ SAMOCHÓD HONDA CR-V ✧ SAMOCHÓD SKODA CITIGO ✧ SAMOCHÓD HONDA CIVIC ✧ KOSZ PIKNIKOWY ✧ GRIL WEBAR ✧ MOTOROWER ✧ ROMETKONSOLAAPARAT FOTOGRAFICZNY NICON ✧ ROWER KROSS TRANS SYBERIAN
Lato 2013	Rower Cossack damski Rower Cossack męski	✧ SAMOCHÓD KIA SPORTAGE S ✧ SAMOCHÓD KIA PICANTO ✧ MOTOCYKL ROMETR150 ✧ TRAMPOLINA ✧ ROWER COSSACK MĘSKI ✧ ROWER COSSACK DAMSKI ✧ CZAJNIK ELEKTRYCZNY DELONGHI ✧ LEŻAK DREWNIANY ✧ PIŁKA NOŻNA
Jesień 2013	Ekspres ciśnieniowy Dolce Gusto Piccolo Czajnik HEAN + filiżanki	✧ SAMOCHÓD CORSA EDITION 1,0 ✧ Ekspres ciśnieniowy Dolce Gusto Piccolo ✧ Czajnik HEAN + filiżanki
Zima 2012	Skuter ROMET Aparat CANON Telefon NOKIA	✧ VOLKSWAGEN PASSAT ✧ VOLKSWAGEN JETTA ✧ VOLKSWAGEN POLO ✧ LAPTOP ODTWARZACZ MP4 ✧ SKUTER ROMET ✧ APARAT CANON

		✧ TELEFON NOKIA
Wiosna 2012	HYUNDAI i20	✧ HYUNDAI i20 ✧ HYUNDAI ix35 ✧ SKUTER ROMET 727 ECO ✧ TELEWIZOR SAMSUNG ✧ APARAT FOTOGRAFICZNY ✧ KOSZ PIKNIKOWY
Lato 2012	Skuter ROMET 727 KOMFORT Rower KROSS TEMPO Nawigacja GARMIN	✧ RENOULT MEGANE COUPE ✧ RENOULT GRAND SCENIC ✧ SKUTER ROMET 727 KOMFORT ✧ ROWER KROSS TEMPO ✧ NAWIGACJA GARMIN ✧ VOUCHER TURYSTYCZNY ✧ ZESTAW TEREB PODRÓŻNYCH
Jesień 2012	Brak nagród	
Zima 2011	Telewizor LG	✧ SAMOCHÓD JEEP WRANGLER 2,8 CRD RUBISCON ✧ MOTOCYKL CRS 125 SUPERMOTO ✧ TELEWIZOR LG ✧ EKSPRES CIŚNIENIOWY KRUPS DOLCE GUSTO ✧ ROBOT KUCHENNY CHEF EXPRESS ✧ APARAT KOMPAKTOWY SONY
Wiosna 2011	RENOULT TWINGO	✧ RENOULT TWINGO ✧ LAPTOP ✧ APARAT CYFROWY ✧ ZESTAW SNIADANIOWY ✧ ROWER MIEJSKI ✧ NOŻE CERAMICZNE
Lato 2011	Motorower ROMET OGAR Grill GAZOWY Robot kuchenny	✧ MITSUBISHI ASX ✧ MOTOROWER ROMET OGAR ✧ BIEŻNIA TRENINGOWA ✧ GRIL GAZOWY ✧ ROBOT KUCHENNY ✧ NAWIGACJA SAMOCHODOWA
Jesień 2011	Motorower ROMET Wypiekacz do chleba	✧ FORD KA ✧ MOTOROWER ROMET ✧ WYPIEKACZ DO CHLEBA ✧ TELEWIZOR LG

Zakończenie

Przedstawienie zarysu 120. letniej historii sierakowickiego banku, a szczególnie jego początku było możliwe dzięki bardzo dobrze zachowanym księgom *Protokołów* i *Księgi Kasowej*, a także kilku innym dokumentom rejestrowym. W zasobach banku znajdują się *Kroniki*, opisujące czasy minione tej instytucji. Obecnie prowadzony jest czwarty tom sukcesywnie uzupełniany o bieżące wydarzenia. Dzięki archiwaliom i dokumentom możemy czerpać wiedzę na temat działalności lokalnej spółdzielczości bankowej.

Banki ludowe u swojego zarania koncentrowały się na usługach finansowych ukierunkowanych na różne grupy społeczne, a także miały tworzyć własny kapitał i zarabiać. Pod zaborami na terenach polskich dodatkowo bardzo mocno wspierały sprawy społeczne i narodowe. Dzięki działaczom spółdzielczym i samopomocowym podtrzymywano również pragnienie odzyskania niepodległości Polski.

Sensem dzisiejszej spółdzielczości są działania w dwóch obszarach: gospodarczym i społecznym. Należy jednak pamiętać że, gdy funkcjonowanie banków spółdzielczych zostanie ograniczone tylko do faktów ekonomicznych, to można przyjąć, iż idea spółdzielczości odchodzi w zapomnienie.

Bibliografia

Bibliografia

Archiwum Banku Spółdzielczego w Sierakowicach:

ABS, *Kronika Banku Spółdzielczego*, t. 1.

ABS, *Kronika Banku Spółdzielczego*, t. 2.

ABS, *Kronika Banku Spółdzielczego*, t. 3.

ABS, *Kronika Banku Spółdzielczego*, t. 4.

ABS, *Odpis z książki depozytalnej*, 1903.

ABS, *Odpis Poświadczony z Rejestru Spółdzielni Nr 138*.

ABS, *Protokoły zebrań organów Banku w Sierakowicach 1919-1953*.

ABS, *Protokoły walnych zgromadzeń członków Banku w Sierakowicach 1899-1954*.

ABS, *Wypis ze sprawozdania Związku Polskich Spółek Zarobkowych i gospodarczych w W. Księstwie Poznańskim i w Prusach Zachodnich za rok 1900*.

Protokoły Zebrań Przedstawicieli.

Protokoły Rady Nadzorczej.

Protokoły Zarządu.

Sprawozdania finansowe.

OPRACOWANIA

Bukowski A., *Juliusz Kraziewicz – pionier polskich kółek rolniczych*, Gdańsk 1978.

Dymek W., *140 lat Banku Spółdzielczego w Czarnkowie*, Czarnków 2015.

Huzior P., *Zarys historyczny spółdzielczości bankowej*, w: *Proces łączenia Banków Spółdzielczych*, Warszawa 2018.

Ickiewicz K., *Bank Spółdzielczy w Starogardzie Gdańskim w latach 1897-1997*, Starogard Gdański 1997.

Inglot S., *Rodowód przedspółdzielczych form koncepcji na ziemiach polskich*, w: *Badania nad historią gospodarczo-społeczną w Polsce*, Warszawa – Poznań 1978.

Klasa J., *100 lat Banku Spółdzielczego w Sierakowicach 1899-1999*, Pelplin 1999.

Kropidłowski Z., *Samopomoc w korporacjach rzemieślniczych Gdańska, Torunia i Elbląga (XIV-XVIII w.)*, Gdańsk 1997.

Orzeszko T., *Banki spółdzielcze w Polsce. Ekonomiczne i finansowe warunki rozwoju*, Poznań 1998.

Ossowski J., *Jałmużna i kredyty*, Sopot 2005.

Raport o spółdzielczości polskiej, Warszawa 2010 r.

Rusiński W., *Zarys historii polskiego ruchu spółdzielczego*, cz. II 1918-1939, Warszawa 1980.

Skrzypkowski G., *Filia Banku Spółdzielczego w Lini ma nowe lokum*, w: „Gazeta Kartuska”, 25.11.1997.

Społeczna rola banków spółdzielczych w Polsce, Warszawa 2014.

Wojciechowski S., *Historia Spółdzielczości polskiej do 1914 roku*, Warszawa 1939.

Aneksy

Aneks 1

127. Sługa Boży, ks. kan. Bernard Antoni Łosiński (1865-1940).

Bernard Łosiński urodził się 20 maja 1865 r. w Wielu, w powiecie chojnickim, wsi położonej na Kaszubach. Jego chrzest odbył się 21 maja 1865 r. i otrzymał imiona Bernard Antoni. Rodzicami chrzestnymi zostali dziadkowie ze strony matki, Konstancja i Michał Kiedrowscy.

Bernard nie był jedynym dzieckiem, miał brata i trzy siostry. Możliwe jest, iż miał więcej rodzeństwa. Podstawową edukację odbył on w wielewskiej szkole elementarnej, gdzie pomimo nacisków germanizacyjnych do 1887 r. uczono języka polskiego. Od 1882 r. był uczniem Gimnazjum w Chojnicach. Po zdaniu matury w 1887 r. Bernard podjął studia w Münster. Studia w Seminarium Duchownym w Pelplinie rozpoczął na wiosnę w 1888 r. Dnia 15 marca 1891 r. Bernard Łosiński przyjął święcenia kapłańskie w katedrze pelplińskiej.

Był wikariuszem w parafiach: Kamień Krajeński, Lipusz, Przodkowo, Skarlin i Lubawa, a następnie administratorem parafii w Tylicach (1894-95), a potem ustanowiony wikariuszem katedralnym (1895-97). Równocześnie był prokuratorem w Seminarium Duchownym (dyrektorem ekonomicznym) w Pelplinie.

Od 31 marca 1897 r. został proboszczem parafii pw. św. Marcina w Sierakowicach. Parafia skupiała wtedy 47 wiosek i liczyła około sześciu tysięcy parafian.

W 1904 r. w dowód zaufania został wybrany posłem do Sejmu Pruskiego w Berlinie z listy okręgu pucko – wejherowsko – kartuskiego, taka sytuacja miała miejsce także w następnych wyborach w 1908 r. i 1912 r. Był jednym z sekretarzy Koła Polskiego. W 1920 r. na Pomorzu przeprowadzono wybory uzupełniające do Sejmu II RP, w wyniku których ks. Łosiński również został posłem. Należał do dwóch komisji: likwidacyjnej i morskiej. Powtórnie został wybrany do Sejmu w 1930 r.

W latach 1923-1926 był dziekanem mirachowskim (16 parafii), a w kolejnych latach do czasu aresztowania w 1940 r. dziekanem kartuskim z siedzibą w Sierakowicach.

Z inicjatywy ks. B. Łosińskiego założono Bank Ludowy w Sierakowicach, a także powstały banki w Kartuzach (1908), Żukowie (1910), Staniszewie i Kielnie. Również z jego inspiracji utworzono inne stowarzyszenia spółdzielcze działające na Kaszubach m.in.: „Bazar”, „Kupiec” i „Rolnik”. Ks. Łosiński wspólnie z gospodarzem Sychtą i innymi rolnikami założył w Puzdrowie w 1907 r. cegielnię, która prowadzona była przez spółkę „Fortuna”.

7 kwietnia 1940 r. został aresztowany przez gestapo i przewieziony do Kartuz. Następnie poprzez Gdynię przetransportowany do obozu w Oranienburgu – Sachsenhausen koło Berlina, gdzie został zamordowany przez esesmanów 20 kwietnia 1940 r.

Dnia 17 września 2003 r. w Warszawie, w siedzibie Sekretariatu Konferencji Episkopatu Polski pod przewodnictwem ks. bpa pelplińskiego Jana Bernarda Szlagi rozpoczął się proces beatyfikacyjny grupy męczenników okresu II wojny światowej. Wśród tych osób znajduje się Sługa Boży ks. B. Łosiński. Zamknięcie procesu na etapie krajowym nastąpiło 24 maja 2011 r. w katedrze pelplińskiej przez biskupa diecezjalnego. Następnie 12 lipca 2011 r. postulator generalny przekazał akta procesowe do Kongregacji ds. Świętych w Rzymie i od tego czasu rozpoczął się etap rzymski procesu.

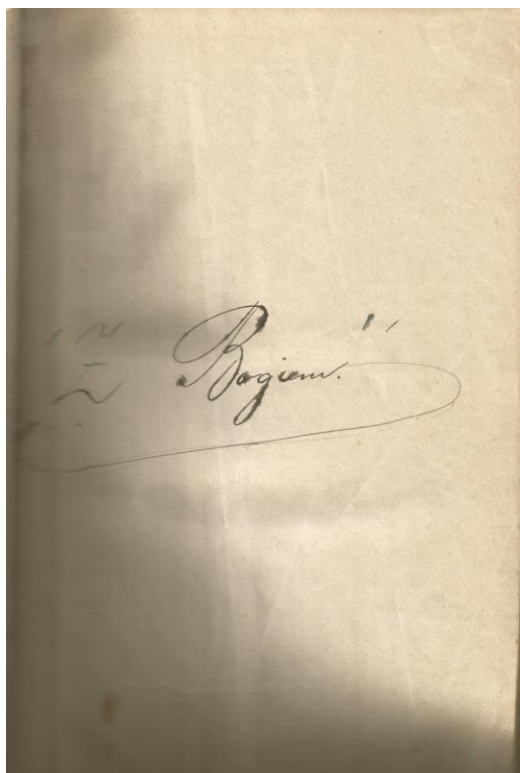
Aneks 2

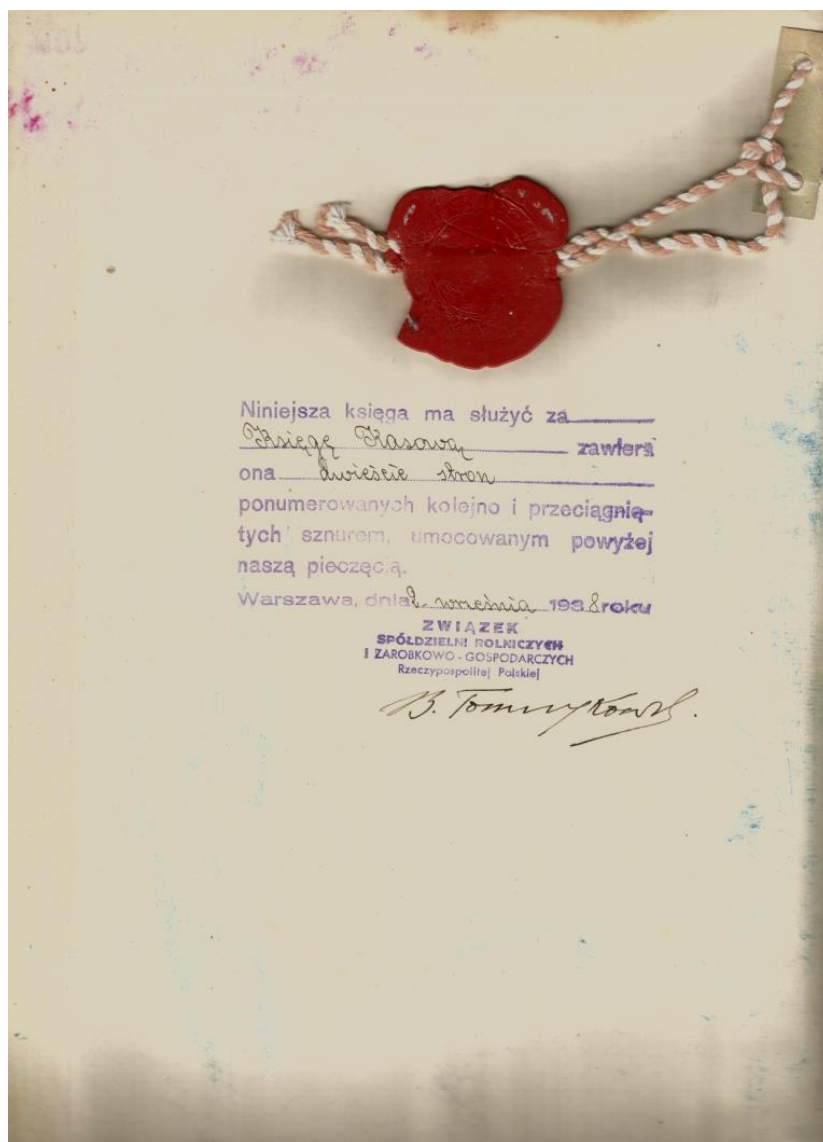
128. „Gazeta Gdańska”, (288) 1919: ogłoszenie Banku Ludowego w Sierakowicach dotyczące oprocentowania depozytów.

Aneks 3

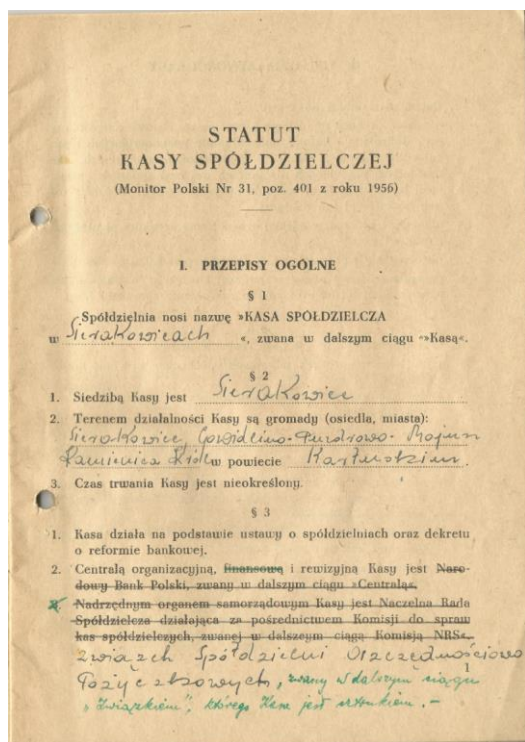
129. Strona wewnętrzna *Protokołów zebrań organów Banku w Sierakowicach 1919-1953.*

Aneks 4

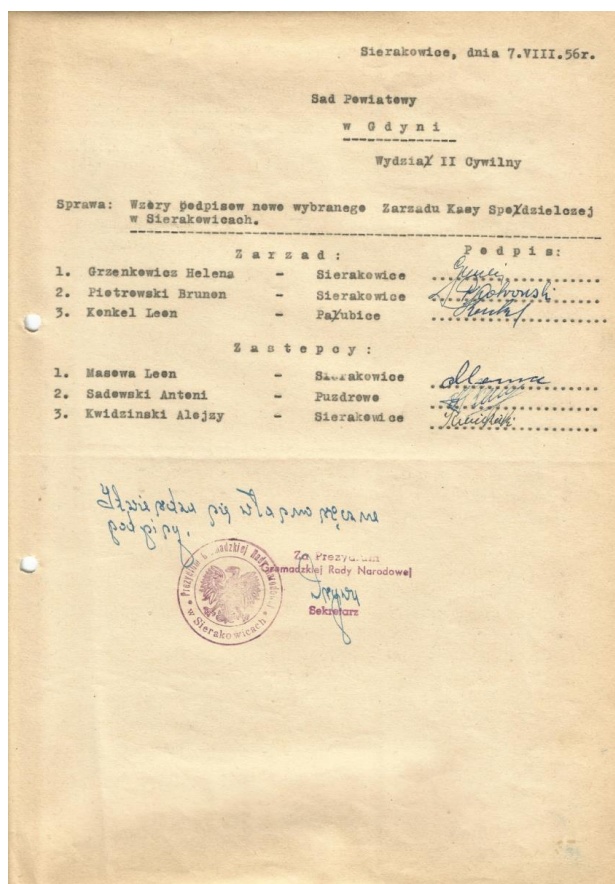
130. Ostatnia strona *Księgi kasowej*.

Aneks 5

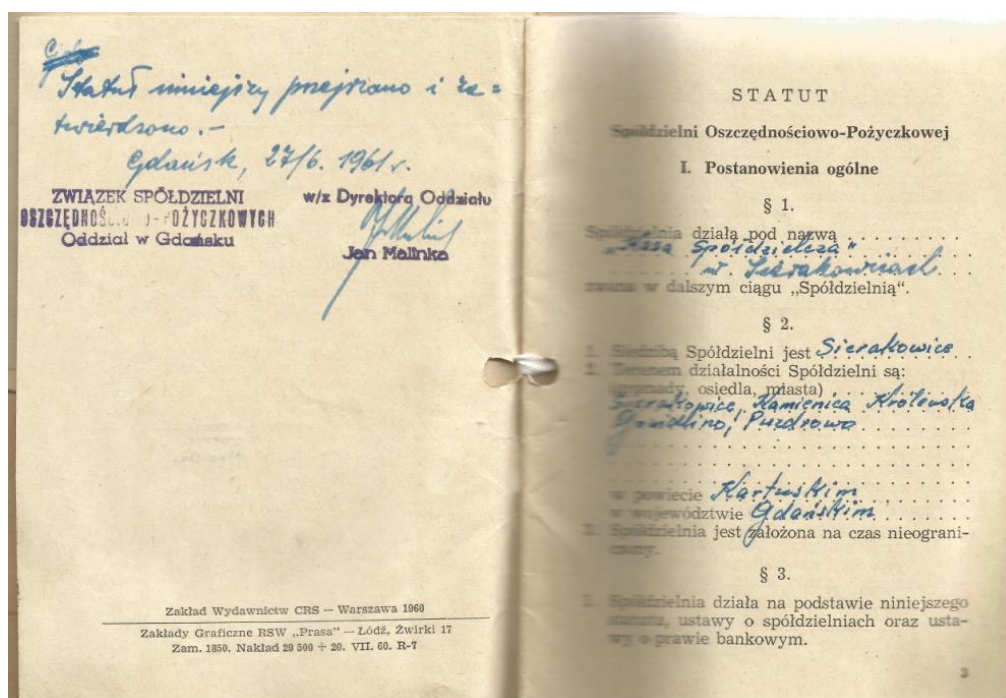
132. Pierwsza strona Statutu Kasy Spółdzielczej w Sierakowicach z 1956 r.

Aneks 7

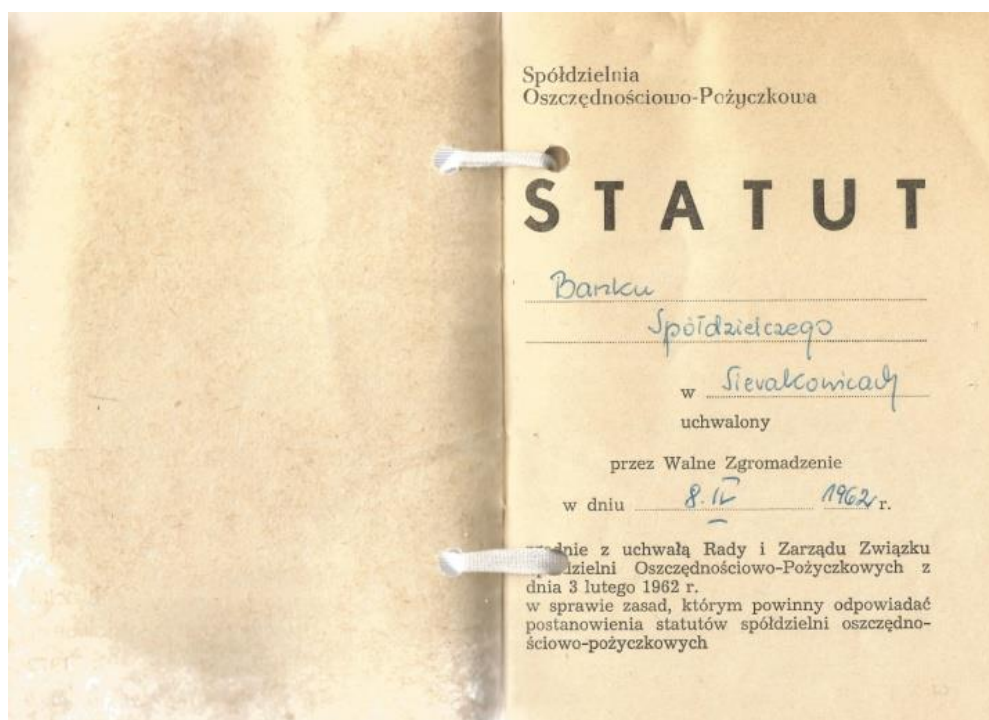
133. Pismo do Sądu Powiatowego w Gdyni z 7 sierpnia 1956 r.

Aneks 8

134. Strona 2 i 3 Statutu Kasy z 1960 r.

Aneks 9

135. Pierwsza strona Statutu z 1962 r.

Aneks 10

136. Okładka Statutu Spółdzielni Oszczędnościowo-Pożyczkowej z 1972.

Aneks 11

137. Program Pielgrzymki papieża w 1997 r.

UCHWAŁA nr 80/ 2018

Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Sierakowicach z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie: zatwierdzenia projektu wzoru sztandaru Banku Spółdzielczego w Sierakowicach ufundowanego z okazji 120 rocznicy powstania Banku Spółdzielczego w Sierakowicach

Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Sierakowicach – działając w oparciu o Statut BS z dnia 15 marca 2018 r., po zapoznaniu się z uchwałą Zarządu BS nr 124/2018 z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie: zatwierdzenia projektu wzoru sztandaru Banku Spółdzielczego w Sierakowicach ufundowanego z okazji 120 rocznicy powstania Banku Spółdzielczego w Sierakowicach postanawia:

§1

1. Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Sierakowicach zatwierdza projekt wzoru sztandaru Banku Spółdzielczego w Sierakowicach ufundowanego z okazji 120 rocznicy powstania Banku Spółdzielczego w Sierakowicach.
2. Rada Nadzorcza Banku Spółdzielczego w Sierakowicach stwierdza iż projekt wzoru sztandaru Banku Spółdzielczego w Sierakowicach wykonał zespół w składzie:
 1. Pan Roman Dawidowski
 2. Pan Wojciech Józefowicz
 3. Pan Paweł Wróblewski
3. Projekt wzoru sztandaru Banku Spółdzielczego w Sierakowicach stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

1. Finansowanie wykonania sztandaru zostanie pokryte w części z dobrowolnej składki Członków Rady Nadzorczej Banku Spółdzielczego w Sierakowicach a w pozostałej części z funduszu społeczno-wychowawczego Banku.
2. Za realizację niniejszej uchwały czyni się odpowiedzialnym Zarząd BS w Sierakowicach.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

W głosowaniu jawnym udział wzięło ... członków, za uchwałą głosowało ... członków, przeciw uchwale ... członków. Uchwała została przyjęta zwykłą większością głosów przy obecności ponad połowy składu Rady Nadzorczej BS.

Kazimierz Korda
Sekretarz
Rady Nadzorczej BS

Kazimierz Woźniak
Przewodniczący
Rady Nadzorczej BS